

ბუღალტრული აღრიცხვა

B1+

სავარჯიშო
რვეული

2018

ბუნალტრული აღრიცხვა

სავარჯიშო რვეული

B1+

თბილისი
2018

ბუნალტრული აღრიცხვა B1+ რვეულზე მუშაობდნენ:

**ჯგუფის ხელმძღვანელი და მეთოდისტი:
ინგა სანიკიძე**

**დარგობრივი ექსპერტი:
ანა ახვლედიანი**

**ავტორები:
ინგა სანიკიძე
თაია ცხაღანია
ნინო სანიკიძე**

**რედაქტორები:
ინგა სანიკიძე
თაია ცხაღანია**

©(სსიპ) ზურაბ ჟვანიას სახელობის
სახელმწიფო ადმინისტრირების სკოლა

საქართველოს განათლებისა და
მეცნიერების სამინისტრო

დაკაბადონდა და დაიბეჭდა
შპს „New and Grand“-ში

ISBN 978-9941-8-0881-4

ბულალტრული აღრიცხვა – სარჩევი

I თავი	სამეურნეო აღრიცხვის არსი. საზომი ერთეულები	4
I ნაწილი	სამეურნეო აღრიცხვა და მისი მნიშვნელობა	4
II ნაწილი	სამეურნეო აღრიცხვის საზომები	9
III ნაწილი	საქონლის შრომითი და ფულადი ფასი	14
II თავი	სამეურნეო აღრიცხვა და მისი საზომები	19
I ნაწილი	ოპერატიულ-ტექნიკური აღრიცხვა	19
II ნაწილი	სტატისტიკური აღრიცხვა	24
III ნაწილი	ბულალტრული აღრიცხვა	29
III თავი	ბულალტრული აღრიცხვის საბანი	34
I ნაწილი	აქტივი	34
II ნაწილი	ვალდებულებები, როგორც პასივები	39
III ნაწილი	საკუთარი კაპიტალი	44
IV თავი	ბულალტრული აღრიცხვის მნიშვნელობა	49
	შემაჯამებელი გაკვეთილი	49
	შუალედური შემოწმების ტესტი	56
V თავი	ბულალტრული აღრიცხვის მეთოდები და ელემენტები	61
I ნაწილი	დოკუმენტაცია და ინვენტარიზაცია	61
II ნაწილი	შეფასება და კალკულაცია	66
III ნაწილი	ანგარიშთა სისტემა და ორმაგი ჩაწერა	71
VI თავი	ფინანსური ანგარიშგება და ბულალტრული ბალანსი	76
I ნაწილი	ფინანსური ანგარიშგება	76
II ნაწილი	ბულალტრული ბალანსი	80
III ნაწილი	ფინანსური შედეგი- ანგარიშგება მოგებისა და ბარალის შესახებ	86
VII თავი	ბულალტრულ ანგარიშთა არსი და საერთაშორისო სტანდარტები	91
I ნაწილი	ბულალტრული ანგარიშები	91
II ნაწილი	ბულალტრული აღრიცხვის ანგარიშთა გეგმა. საერთაშორისო სტანდარტები	96
III ნაწილი	სამეწარმეო საქმიანობის ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმები	101
VIII თავი	ბულალტრული აღრიცხვა – პროფესიული ცოდნა	106
I ნაწილი	შემაჯამებელი გაკვეთილი	106
II ნაწილი	შუალედური შემოწმების ტესტი	112

სამეურნეო აღრიცხვის არსი. საზომი ერთეულები

ნაწილი I

სამეურნეო აღრიცხვა და მისი მნიშვნელობა

1.1. ტექსტიდან მიღებული ინფორმაციის მიხედვით შეავსეთ ცხრილი:

სიტყვა / შესიტყვება	მისი მნიშვნელობა
1.	საქმიანობა, რომელსაც სამეურნეო დანიშნულება აქვს.
2.	საქმიანობა, როცა აღრიცხავენ სამეურნეო პროცესებს.
მატერიალური დოვლათი	3.
4.	ფული ეროვნულ და უცხოურ ვალუტაში.
[საგნის] თვისებრივი აღრიცხვა	5.

1.2. მიუთითეთ სწორია თუ არასწორი, აღნიშნეთ ✓-ით:

N		სწორი	არასწორი
	საზოგადოება დიდი ხანია მისდევს სამეურნეო საქმიანობას.	✓	
1.	მატერიალური დოვლათის მართვისათვის საჭიროა სამეურნეო პროცესების აღრიცხვა.		
2.	ნებისმიერი საწარმო თუ ორგანიზაცია სამეურნეო საქმიანობას მისდევს.		
3.	სამეურნეო საქმიანობა მხოლოდ პროდუქტის შექმნას გულისხმობს.		
4.	საწარმოს მიერ საქონლის შესყიდვა ზრდის მის ფულად საშუალებებს.		
5.	საწარმოს მიერ საქონლის შესყიდვის შედეგად მისი ქონების რაოდენობა იზრდება.		
6.	სამეურნეო აღრიცხვა საქონლის რიცხვებით გაზომვა და თვისებრივი დახასიათებაა.		
7.	ნედლეულის, მასალის, საქონლის თვისებრივი აღრიცხვა მათი რაოდენობის დათვლას ნიშნავს.		
8.	ფულადი საშუალების შეცვლა რაიმე სახის მასალით არ არის სამეურნეო საქმიანობა.		

1.3. მიუსადაგეთ ჩამოთვლილი სიტყვები და შესიტყვებები [1-6] მათთან ამრობრივად დაკავშირებულ კონტექსტებს [ა-ვ]:

ნიმუში: საწარმოგ.....

გ. ორგანიზაცია, რომელიც აწარმოებს, ქმნის რაიმე პროდუქციას.

1. დოვლათი
2. საწყობი
3. ნედლეული
4. რაოდენობა
5. ზრდა
6. შეძენა

- ა. ნედლი, დაუმუშავებელი მასალა, ნახევარპროდუქტი, რომლისგანაც ამზადებენ პროდუქციას.
- ბ. რაიმე სახის ქონება, სიმდიდრე.
- გ. პროდუქციის შესანახი ადგილი.
- დ. რაიმე სახის საქონლის, ნედლეულის, მასალის ყიდვა.
- ე. იგივეა, რაც სიმრავლე, რიცხვი.
- ვ. იგივეა, რაც მატება, მაგ., სიდიდის, სიმაღლის, რაოდენობის და ა.შ.

1.4. უპასუხეთ კითხვას რა? და შეავსეთ შესაბამისი უჯრები:

ა.

N	როგორი?	რა?
	აქტიური	აქტიურობა
1.	პასუხისმგებელი	
2.	უსაქმური	
3.	თანასწორი	
4.	პასიური	
5.	ჯანმრთელი	

ბ.

N	როგორი?	რა?
	გონიერი	გონიერება
1.	ბედნიერი	
2.	კანონიერი	

3.	მშენებელი	
4.	წესიერი	
5.	საზოგადო	
6.	ვალდებული	
7.	მეცნიერი	

1.5. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით მოცემული სიტყვა:

ნიმუში: ეს ბიჭი ...*უსაქმურობამ*... დალუბა [უსაქმურობა].

1. მთავრობამ საკითხს დიდი უნდა მოეკიდოს. [პასუხისმგებლობა]
2. მხოლოდ მატერიალური სიმდიდრე ვერ მოგიტანს. [ბედნიერება]
3. ქვეყანაში მოქალაქეთა დონე ძალიან დაბალია. [აქტიურობა]
4. საქართველო ბუნების განთქმული ქვეყანაა. [მშენებლობა]
5. დაცვა ყველას მოვალეობაა. [თანასწორობა]
6. ჩვენი ბუღალტერი გამოირჩევა. [წესიერება]
7. საზოგადოების უკმაყოფილება პოლიტიკოსთა გამოიწვია. [პასიურობა]
8. მძიმე ეკოლოგიური მდგომარეობა დიდ საფრთხეს უქმნის ჩვენს [ჯანმრთელობა]
9. ბევრი უნდა იფიქროს ამ საკითხზე. [საზოგადოება]

1.6. ებიანი მრავლობითი ფორმები შეცვალეთ თანხანით:

ნიმუში: გუშინ *ადვოკატების* ასოციაციის საარჩევნო კრება ჩატარდა.

.... გუშინ *ადვოკატთა* ასოციაციის საარჩევნო კრება ჩატარდა....

1. ჩვენი საზოგადოება **ქალების** დისკრიმინაციის წინააღმდეგ იბრძვის.
.....
2. **მოსწავლეების** ინიციატივით სკოლის ეზოში ნაძვის ხეები დავრგეთ.
.....
3. 15 სექტემბერს ჩვენი უნივერსიტეტის **სტუდენტების** რეგისტრაცია იწყება.
.....
4. **მოქალაქეების** აქტიურობა ჩვენს ქვეყანაში დემოკრატიას ავითარებს.
.....
5. ევროკავშირი ევროპის **სახელმწიფოების** ეკონომიკურ-პოლიტიკური გაერთიანებაა.
.....
6. ამ მოხსენებას ახალგაზრდა **მეცნიერების** კონფერენციაზე წავიკითხავ.
.....

7. ჩვენი სტუდენტები **მოგზაურების** კლუბში გაერთიანდნენ.

8. ჩვენს ქუჩაზე **ბავშვების** გასართობი ცენტრი გაიხსნა.

9. **ცხოველების** უფლებების დაცვის ორგანიზაცია შეხვედრას მართავს.

10. პრემიერმინისტრმა ახალი **მინისტრების** კაბინეტი წარადგინა.

1.7. ააგეთ წინადადებები მოცემული სიტყვებით:

ნიმუში: ...ამ ქვეყანაში დიდხანს ვიცხოვრე და ძალიან შემეყვარდა... [დიდხანს]

1. [ცოტა ხანია]
2. [დიდი ხანი]
3. [ცოტა ხანს]
4. [ცოტა ხანი]
5. [დიდი ხანია]

1.8. უპასუხეთ კითხვებს და შეავსეთ გამოტოვებული უჯრები:

რამდენ ხანს?	რამდენი ხანი?	რამდენი ხანია?
ორ წუთს		
	ოთხი საათი	
შვიდ დღეს		
		სამი კვირაა
	ხუთი წელი	
		მთელი საუკუნეა

1.9. წინადადებები გადაიყვანეთ კითხვით ფორმაში:

ნიმუში: ეს ოპერაცია **ორ საათს** გაგრძელდა.

... **რამდენ ხანს** გაგრძელდა ეს ოპერაცია?

1. ახალი წლის დადგომამდე ხუთი საათი დარჩა.

2. ორი წელია, იურიდიული ფაკულტეტის სტუდენტი ვარ.

3. სკოლის მოსწავლეთა საზაფხულო არდადეგები სამ თვეს გრძელდება.

4. მთელი კვირა ვემზადებოდი მათემატიკის გამოცდისთვის.

5. ნახევარი საათია, დირექტორის კაბინეტში ვზივარ.

6. საინტერესო რეპორტაჟი ხუთი წუთი გრძელდება.

1.10. უპასუხეთ კითხვებს:

1. რამდენი ხანია ბუნალტერიას სწავლობ?

2. რამდენ წუთს გრძელდება ლექციები?

3. რამდენი დღე გვექნება დასვენება?

4. რამდენი საათია, რაც საკალათბურთო ტურნირი დაიწყო?

5. რამდენ წელს იცხოვრებდი სხვა ქვეყანაში?

II ნაწილი**სამეურნეო აღრიცხვის საზომები****2.1. ტექსტიდან მიღებული ინფორმაციის მიხედვით შეავსეთ ცხრილი:**

სიტყვა / შესიტყვება	მნიშვნელობა
1.	საგნის ფიზიკური სხეულის გაბომვის საშუალება.
საზომი ერთეული	2.
3.	ადამიანის შრომის გაბომვის საშუალება.
ფულადი საზომი	4.
5.	კანონით, ნორმით, წესით დადგენილი.

2.2. მიუთითეთ სწორია თუ არასწორი, აღნიშნეთ \checkmark -ით:

N		სწორი	არასწორი
	სამეურნეო აღრიცხვა სამეურნეო საქმიანობის შედეგების დაანგარიშებაა.	\checkmark	
1.	სამეურნეო საქმიანობის შედეგების საზომი ერთეულებია: ნატურალური, შრომითი და ფულადი.		
2.	ტონა, კილოგრამი, გრამი შრომითი საზომი ერთეულებია.		
3.	ნატურალური საზომი ადგენს საგნის რაოდენობას, ზომას, წონას.		
4.	შრომითი საზომი ერთეულები აღრიცხავს თანამშრომელთა რაოდენობას.		
5.	შრომითი საზომის აღრიცხვის შედეგებით განისაზღვრება თანამშრომელთა ხელფასი.		
6.	„საქართველოს შრომის კოდექსის“ მიხედვით, დასაშვებია მხოლოდ რასობრივი დისკრიმინაცია.		
7.	ნებისმიერი საგნის ღირებულება შეიძლება შეფასდეს ფულით.		
8.	საწარმოო კაპიტალს შრომითი საზომი ერთეულები აჯამებს.		

2.3. მიუსადაგეთ ჩამოთვლილი სიტყვები და შესიტყვებები [1-6] მათთან აზრობრივად დაკავშირებულ კონტექსტებს [ა-ვ]:

ნიმუში: მოცულობაგ.....

გ. საგნის სიდიდე რაიმე ნიშნით, მაგ., კილოგრამებით.

1. დისკრიმინაცია
2. შედეგი
3. შეჯამება
4. ანაზღაურება
5. უზრუნველყოფა
6. კაპიტალი

- ა. რაიმე პროცესის ბოლო საფეხური, რეზულტატი.
- ბ. მოგვარება, ხელის შეწყობა, ყოველგვარი პირობის შექმნა.
- გ. ადამიანის ან ადამიანთა ჯგუფის უფლებების შეზღუდვა, უთანასწორობა.
- დ. გაერთიანება, საერთო შედეგის გამოყვანა.
- ე. იგივეა, რაც ქონება.
- ვ. შრომის საფასური, ხელფასი.

2.4. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით მოცემული წყვილები:

ნიმუში: ...მატერიალური დოვლათის... მართვისთვის საჭიროა სამეურნეო აღრიცხვა. [მატერიალური დოვლათი]

1. საზოგადოებას ყოველთვის აინტერესებს პირადი ცხოვრება [ცნობილი ადამიანები]
2. ჩვენი ანგარიში ქვეყანაში მიმდინარე ასახავს. [მნიშვნელოვანი პროცესები]
3. ეს პროექტი უნდა განიხილოს. [ადგილობრივი ხელისუფლება]
4. კომპანია ეძებს ინგლისური ენის მცოდნე [გამოცდილი ბუღალტერი]
5. ევროპელი ტურისტები საქართველოს ათვალიერებენ. [ისტორიული ადგილები]
6. არჩევნებში 4%-იანი ბარიერი მხოლოდ გადალახა [ორი პარტია]
7. თითოეული თანამშრომელი უნდა მოეკიდოს საქმეს. [დიდი პასუხისმგებლობა]
8. ძველი შენობები გადაკეთდა. [საცხოვრებელი სახლები]

2.5. ააგეთ წინადადებები მოცემული წყვილებით:

ნიმუში: ...ეროვნულმა ბიბლიოთეკამ... ჩვენს სკოლას 500-ზე მეტი წიგნი გადასცა [ეროვნულმა ბიბლიოთეკამ]

- ა.

[ქართული ენა]

ბ.

[ასაკოვანმა ქალბატონმა]

გ.

[კარგ ანაზღაურებას]

დ.

[პირველი კურსის]

ე.

[მიღწეული შედეგით]

2.6. შეადგინეთ წინადადებები მოცემული ზმნებით; გამოიყენეთ ახლანდელი და წარსული დრო:

უზრუნველყოფა ცხადყოფა ნათელყოფა

ნიმუში: ...ეს შემთხვევა ნათელყოფს, რომ ჩვენი უფლებები უხეშად ირღვევა..

ან:

...კვლევებმა ნათელყო, რომ საქართველოში მრავალი ისტორიული სოფელია...

1.

2.

3.

4.

5.

6.

2.7. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით ზმნები; უპასუხეთ კითხვას რა ქნა?

აღრიცხვა დაანგარიშება განსაზღვრა შეფასება შეჯამება

1. კომისიამ კონკურსანტთა ასაკი და რაოდენობა

2. ბიბლიოთეკის თანამშრომელმა ყველა წიგნი

3. ქალაქის მერიამ სამწლიანი მუშაობის შედეგები

4. მინისტრმა ქვეყნის ეკონომიკური მდგომარეობა დადებითად

5. ბულალტერმა შესყიდული საქონლის ფასი

2.8. ა) საზგასმული სიტყვები დაუკავშირეთ ზმნებს და ამოწერეთ ისინი:

ნიმუში: სამინისტრომ თავისი ვალდებულებები შეასრულა.
...სამინისტრომ შეასრულა....

1. საღამოს ორგანიზატორმა მოსაწვევი სტუმრების სია შეადგინა.
.....
2. თვლმა გზის დიდი ნაწილი დაფარა.
.....
3. მასწავლებელმა მოსწავლეებს შეცდომაზე მიუთითა.
.....
4. მოწინააღმდეგემ თავისი პოზიცია დაიცვა.
.....
5. მთავრობის მეთაურმა საკადრო ცვლილებები განახორციელა.
.....
6. მან ქონება საკუთარი შრომით დააგროვა.
.....

ბ) ამოწერილი წყვილები გადაიყვანეთ მომავალ დროში; უპასუხეთ კითხვას რას იზამს?

ნიმუში: ...სამინისტრომ შეასრულა --- სამინისტრო შეასრულებს...

1.
2.
3.
4.
5.

სამწუხაროდ	საბედნიეროდ
-------------------	--------------------

2.9. ააგეთ წინადადებები სიტყვებით:

ნიმუში: ...სამწუხაროდ, მშენებლობის წესები ხშირად ირღვევა...

ან:

...საბედნიეროდ, ამ საგზაო შემთხვევის შედეგად არავინ დაშავებულა...

1.
2.
3.
4.

2.10. შეავსეთ გამოტოვებული ადგილები:

ნიმუში: კონკურსის გამარჯვებულია დებიუტანტი, ...რომელმაც... ქართული სიმღერა შეასრულა.

1. პოლიციელმა გააჩერა მძღოლი, საგზაო მოძრაობის წესები დაარღვია.
2. ჩვენ გვყავს ნიჭიერი ახალგაზრდები, ხელის შეწყობა სჭირდებათ.
3. იმ მოქალაქეთა რიცხვი, უვიზო მიმოსვლის წესები დაარღვიეს, მცირეა.
4. დღეს განვიხილავთ პროექტს, სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ წარმოადგინა.
5. ვინ არის ცნობილი მწერალი, შარშან ნობელის პრემია გადასცეს?
6. ღონისძიებაში მონაწილეობას მიიღებენ ის სტუდენტები, გამოცდა წარმატებით ჩააბარეს.
7. ჟურნალისტი მოგვითხრობს იმ ადამიანის შესახებ, დიდი შრომით მიაღწია მიზანს.
8. კომპანიამ გაათავისუფლა თანამშრომლები, სისტემატურად აგვიანებდნენ.

2.11. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით სიტყვები:

შესახებ გამო

ნიმუში: სამსახურში დაგვიანების ...გამო... რამდენიმე თანამშრომელს ხელფასი დააკლეს.

1. სამწუხაროდ, ამ კანდიდატის არაფერი ვიცით.
2. ფინანსური პრობლემების კონკრეტი გადაიდო.
3. ახალგაზრდა რეჟისორმა თავისი სპექტაკლის ისაუბრა.
4. თქვენი სააგენტოს მეგობარმა მიაბო.
5. უამინდობის რაიონში გზები გადაკეტეს.
6. რა იცით ჩვენი ქვეყნის ?
7. სახელმწიფო ქონების დაზიანების ორი პირი დააკავეს.
8. დიდხანს ვმსჯელობდით განათლების რეფორმების

2.12. გაასწორეთ შეცდომები:

ნიმუში: ჩვენს გამო ნურავის დასჯით.

...ჩვენ გამო ნურავის დასჯით...

1. მალე დავადგენთ სიმართლეს თქვენს შესახებ.
.....

2. შენს გამო სამსახურში ვერ დავაგვიანებ.
.....

3. დაწვრილებით მოგიხობთ ჩემს შესახებ.

.....

4. არ მინდა, თქვენს გამო ჩვენც გვისაყვედურონ.

.....

5. დიდხანს ვსაუბრობდით შენს შესახებ.

.....

III ნაწილი

საქონლის შრომითი და ფულადი ფასი

3.1. ტექსტიდან მიღებული ინფორმაციის მიხედვით შეავსეთ ცხრილი:

სიტყვა / შესიტყვება	მნიშვნელობა
შრომის ღირებულება	1.
2.	შრომა, რომელსაც გადააქცევ ნივთად, გაცვლი მასში.
3.	ფასი, რომლის მიხედვითაც სასაქონლო ბაზარზე შეიძენ საქონელს ან მომსახურებას.
ფულადი ფასი	4.
ვაჭრობა	5.

3.2. მიუთითეთ სწორია თუ არასწორი, აღნიშნეთ ✓-ით:

N	სწორი	არასწორი
		ადამიანი უშრომლად მოიპოვებს არსებობისთვის საჭირო საგნებს.
1.		საქონლის ნამდვილი და საბოლოო საზომი შრომაა.
2.		შრომის ღირებულება მუდმივად იცვლება.
3.		ვაჭრობის ყველაზე მისაღებ საშუალებად ფული იქცა.
4.		ვაჭრობის დროს ნივთები უფრო ხშირად სხვა ნივთებზე იცვლება.

5.	სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტი ფულზე არ იცვლება.		
6.	ქონება უნდა დაითვალოს ნატურალურ და შრომით ერთეულებში.		
7.	ფულად ერთეულებში წმინდა ოქროსა და ვერცხლის საბაზრო ღირებულება იგულისხმება.		
8.	რაც მეტი ფული აქვს ადამიანს, მით უფრო მდიდარია იგი.		
9.	ადამიანები შრომით ღირებულებას უფრო დიდ მნიშვნელობას ანიჭებენ, ვიდრე ფულად ფასს.		
10.	ბუღალტრული აღრიცხვა ფულადი დაანგარიშებით მთავრება.		

3.3. მიუსადაგეთ ჩამოთვლილი სიტყვები და შესიტყვებები [1-6] მათთან აზრობრივად დაკავშირებულ კონტექსტებს [ა-ვ]:

ნიმუში: გარჯა გ.....

გ. იგივეა, რაც შრომა.

1. წმინდა
2. უცვლელი
3. ნივთი
4. ფასი
5. ყოველდღიური
6. შეფასება

ა. უსულო საგანი. ის შეიძლება იყოს საოჯახო, სამეურნეო, სასწავლო და ა.შ.

ბ. საქონლის ფულადი ღირებულება.

გ. ის, რაც არასდროს იცვლება, მუდამ არსებობს.

დ. ძალიან სუფთა, მაგ.: ოქრო, ვერცხლი, წყალი.

ე. აქ: რაიმეს ფასის, ღირებულების დადგენა.

ვ. ხშირი, ყოველდღე განმეორებული.

3.4. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით მოცემული წყვილები:

ნიმუში: ჩვენს ...სახელმწიფოებრივ ინტერესებს... პარტნიორი ქვეყნები დაიცავენ. [სახელმწიფოებრივი ინტერესები]

1. მასწავლებელი განიხილავს ნაწერში დაშვებულ [ენობრივი შეცდომები]

2. სახალხო დამცველმა ქალთა შესახებ ისაუბრა. [უფლებრივი მდგომარეობა]

3. დოქტორანტი ბუღალტერიის იკვლევს. [დარგობრივი ლექსიკა]

4. ქალაქის მოსახლეობის დიდი ნაწილი მგზავრობს.
[საზოგადოებრივი ტრანსპორტი]
5. როდის წარმოადგენთ საჭირო ? [სამართლებრივი დოკუმენტები]
6. ახალმა მათი მდგომარეობა დაამძიმა. [ფაქტობრივი გარემოებები]
7. როდის აღწერენ ამ საწარმოს ? [ქონებრივი მდგომარეობა]
8. გამართლება დაუშვებელია. [რასობრივი დისკრიმინაცია]

3.5. ააგეთ წინადადებები მოცემული წყვილებით:

ნიმუში: ...გიორგი *ნამდვილი მეგობარივით* დაგვეხმარა... [ნამდვილი მეგობარივით]

1.
[დიდი კაცივით]
2.
[თავისი შვილივით]
3.
[ბევრი სტუდენტივით]
4.
[ძველი სურათივით]
5.
[სკოლის დირექტორივით]

3.6. გამოტოვებული ადგილას ჩასვით მოცემული სიტყვები:

ნიმუში: პატარებს ვგავართ, ...*მათსავით*... ყველაფერი გვიხარია. [მათ]

1. ესპანეთი საკუთარ მიყვარს. [ქვეყანა]
2. მეც უდანაშაულო ვარ. [თქვენ]
3. სანდრო უფროს ზრუნავს ჩემზე. [ძმა]
4. ძლიერი ადამიანი ჯერ არ შემხვედრია. [მას]
5. კავკასიონზე თეთრი ნისლი ჩამოწვა. [რძე]
6. ნიკაც ახალგაზრდა და ენერგიულია. [ჩვენ]
7. ჩვენი ბუღალტერი მაღალი კაცია. [მთა]
8. ეს ლითონი ძვირფასია. [ოქრო]

3.7. პირების მიხედვით შეცვალეთ ზმნები:

დაანგარიშება შეჯამება

ნიმუში:

მე უნდა ვაფასებდე	ჩვენ უნდა ვაფასებდეთ
შენ უნდა აფასებდე	თქვენ უნდა აფასებდეთ
ის უნდა აფასებდეს	ისინი უნდა აფასებდნენ
მე უნდა ვანგარიშობდე	ჩვენ უნდა
შენ უნდა	თქვენ უნდა
ის უნდა	ისინი უნდა
მე შეიძლება ვაჯამებდე	ჩვენ შეიძლება
შენ შეიძლება	თქვენ შეიძლება
ის შეიძლება	ისინი შეიძლება

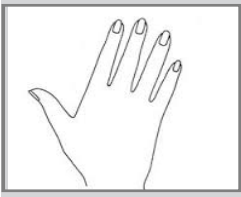
3.8. გამოთვებულ ადგილას ჩასვით მოცემული ზმნები; უპასუხეთ კითხვებს:

რას შვრებოდეს? რას შვრებოდნენ?

ნიმუში: სახელმძღვანელო ლოგიკური ამოცანების უნარს უნდა ...ავითარებდეს... . [განვითარება]

1. სახელმწიფო სოციალურად დაუცველ ოჯახებს უნდა [დახმარება]
2. ეს საწარმო ნიჭიერ და პერსპექტიულ ახალგაზრდებს უნდა [დასაქმება]
3. არ შეიძლება, ადამიანი მხოლოდ საკუთარ თავზე [ზრუნვა]
4. ქვეყანაში მიმდინარე პროცესებს შეიძლება უცხოელი ინვესტორები [დაკვირვება]
5. მოქალაქეები სახელმწიფოს ინტერესებს უნდა [დაცვა]
6. ყველა მშობელი შვილს ასე უნდა [აღზრდა]
7. სამუშაო დღე 9 საათზე ადრე არ უნდა [დაწყება]
8. გამყიდველი დიდი სიზუსტით უნდა საქონელს. [აწონა]
9. მცირე ანაზღაურება შეიძლება მნიშვნელოვნად შრომის სურვილს. [შემცირება]
10. კომისია დროულად უნდა გადაწყვეტილებას. [მიღება]

3.9. დააკვირდით შესიტყვებებს და მათი დახმარებით ააგეთ წინადადებები:

- ხელი შეუშალა** - წინააღმდეგობა გაუწია რაიმე საქმეში, დაბრკოლება შეუქმნა.
- ხელი შეუწყო** - დაეხმარა, დახმარება გაუწია.
- ხელი გაუმართა** - მატერიალურად დაეხმარა, ფინანსური დახმარება გაუწია.
- ხელში ჩაიგდო** - მოიპოვა, დაეუფლა, დაისაკუთრა, დაიბყრო.

ნიმუში: ...არასწორი ეკონომიკური პოლიტიკა ხელს შეუშლის უცხოური ინვესტიციების მოზიდვას...

1.

[ხელი შემიწყო]

2.

[ხელს გაგიმართავს]

3.

[ხელში ჩაიგდო]

4.

[ხელს მიშლის]

3.10. წაიკითხეთ ტექსტი, შეარჩიეთ და გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით ნასწავლი შესიტყვებები:

წვიმიანი დილა გათენდა. გიორგი საძინებლის ფანჯარასთან მივიდა და ეზოს გადახედა. ერთი კვირა იქნებოდა, რაც იქ უსახლკარო მოხუცმა დაილო ბინა. ეტყობოდა, რომ თავს მათხოვრობით ირჩენდა. პარკებით გადახურული დროებითი საცხოვრებელი ძლიერ წვიმას მთლიანად დაეხვრია. ქალი სიცივისაგან კანკალებდა და შეშინებული თვალებით დახმარებას ითხოვდა.

ზუსტად ერთ საათში გიორგი რაიონის გამგეობის შენობასთან იყო. არც დაფიქრებულა, ისე შეალო გამგეობის კაბინეტის კარები. ბ-ნი თამაზი საბუთებს დაკვირვებით ათვალიერებდა.

- მაპატიეთ, ბ-ნო თამაზ, სასწრაფო საქმე მაქვს. ვიცი, რომ, მაგრამ ამის გადადება აღარ შეიძლება, - უთხრა გიორგიმ, რომელიც ადელფებისაგან ადგილს ვერ პოულობდა და შეუსვენებლად უყვებოდა ნანახ ამბავს.

- სად წავიდა თამარა ბებო?- იკითხა შეწუხებულმა მეზობლის ქალმა მეორე დილით.

- გუშინ საღამოს მოხუცთა თავშესაფარში გადაიყვანეს, გამგეობამ ფინანსურადაც, ახლა თავს კარგად გრძნობს, - უპასუხა გიორგიმ და თავი დახარა.

II თავი

სამეურნეო აღრიცხვა და მისი საზომები

I ნაწილი

ოპერატიულ-ტექნიკური აღრიცხვა

1.1. ტექსტიდან მიღებული ინფორმაციის მიხედვით შეავსეთ ცხრილი:

სიტყვა / შესიტყვება	მისი მნიშვნელობა
1.	რომელიმე ამოცანის სწრაფი გადაწყვეტის უნარის მქონე.
2.	იერარქიულად, თანამდებობრივად ზემოთ მდგომი პირი.
დოკუმენტურად გაუფორმებელი	3.
საკონტაქტო პირი	4.
5.	ორგანიზაციის მიერ რაიმეს შექმნა ოფიციალურად, დოკუმენტურად.

1.2. მიუთითეთ სწორია თუ არასწორი, აღნიშნეთ ✓-ით:

N	სწორი	არასწორი
	✓	
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		

1.3. მიუსადაგეთ ჩამოთვლილი სიტყვები და შესიტყვებები [1-7] მათთან აზრობრივად დაკავშირებულ კონტექსტებს [ა-ვ]:

ნიმუში: გამოყენებაგ.....

გ. მოხმარება, რაიმეთი სარგებლობა.

- 1. ზედამხედველობა
- 2. აღრიცხული
- 3. გაფორმებული
- 4. გაუფორმებელი
- 5. ზრუნვა
- 6. მენეჯმენტი
- 7. კომპანია

- ა. ის, რაც არ არის გაფორმებული, არ აქვს ოფიციალური სახე.
- ბ. წესების დაცვით შედგენილი, ოფიციალური სახის მქონე, მაგ., დოკუმენტი.
- გ. დაკვირვება, მონაცემების შეგროვება, კონტროლი.
- დ. დათვლილი, დაანგარიშებული, შეჯამებული.
- ე. მსხვილი საწარმო, ორგანიზაცია, ამხანაგობა.
- ვ. იგივეა, რაც მოვლა, პატრონობა.
- ზ. რაიმე ორგანიზაციის მართვა, საქმეების დაგეგმვა, ორგანიზება, კონტროლი.

1.4. უპასუხეთ კითხვას როგორი? და შეავსეთ შესაბამისი უჯრები:

N	რა? / ვინ?	როგორი?
	მშენებელი	სამშენებლო
1.	ხელმძღვანელი	
2.	ინფორმაცია	
3.	ბანკი	
4.	კონტაქტი	
5.	მინისტრი	
6.	ვალუტა	
7.	ქვეყანა	
8.	ფინანს[ებ]ი	

9.	ორგანიზაცია	
10.	მთავრობა	
11.	ხელმწიფე	

1.5. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით მოცემული წყვილები:

ნიმუში: ...სამშენებლო მასალით... პარტნიორი კომპანია გვამარაგებს. [სამშენებლო მასალა]

1. დღესვე უნდა დაუკავშირდეთ კომპანიის ! [საკონტაქტო პირი]
2. კრებაზე შესახებ ვიმსჯელებთ. [საორგანიზაციო საკითხები]
3. ახალი ანგარიში გამოაქვეყნა. [სავალუტო ფონდი]
4. ნებისმიერ ჩვენს ფილიალში გახსნით. [საბანკო ანგარიში]
5. დირექტორი ჟურნალისტებს შეხვდა. [საინფორმაციო ცენტრი]
6. აქტიური სტუდენტები შექმნიან. [საუნივერსიტეტო გუნდი]

1.6. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით სიტყვები:

არავინ
ნურავინ
ვერავინ
არაფერი

ნიმუში: ჩემი ახალი კოლექცია ჯერ ...არავის... უნახავს.

1. დანამდვილებით იცის, რა მოხდება.
2. მეორე დღეს მახსოვდა.
3. მის ნათქვამს, შენ გარდა, გაიგებს.
4. ეცდება ჩვენს მოტყუებას!
5. ბავშვების დაჩაგვრის უფლება აქვს.
6. ექნება იმედი, რომ ამ ამბავს დავივიწყებ.
7. სამსახურიდან გავათავისუფლებ უმიზეზოდ.
8. აკეთებთ იმისთვის, რომ შემოსავალი გაიზარდოს.
9. ნუთუ ეს პრობლემა აწუხებს?
10. იფიქრებს, რომ ჩემს ადგილს დაიკავებს!
11. მოვთხოვთ, რომ დასვენების დღეებში იმუშაოს.

1.7. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით მოცემული სიტყვა დასმული კითხვის მიხედვით:

ნიმუში: საქართველოს რეგიონების მდგომარეობა დეტალურად ...აღვწერთ... . [რა ვქენით? - აღწერა]

1. ქალაქის მერიამ კულტურის სახლი [რა ქნა? - აღდგენა]
2. მუსიკალურმა სკოლამ მრავალი ცნობილი პიანისტი [რა ქნა? - აღზრდა]

- პროკურატურამ სისხლის სამართლის საქმე [რას ქნა? - აღძვრა]
- ბუნებისმეტყველების სასწავლო პროგრამის განმარტება [რას იზამს? - აღრიცხვა]
- ჩვენი ბუნების სილამაზეს სიტყვებით ვერ [რას იზამ? - აღწერა]
- ზოგიერთმა მშობელმა არ იცის, შვილი როგორ [რა ქნას? - აღზრდა]
- დირექტორებმა, რომ პროექტი წარმატებით განხორციელდა. [რა ქნეს? - აღნიშვნა]
- წყენა დაივიწყეთ და ძველი ურთიერთობა! [რა ქენით? - აღდგენა]
- როდის უნდა სკოლის ინფრასტრუქტურა? [რა ვქნათ? - აღწერა]
- რატომ არ ოფისის რემონტზე დახარჯული თანხა? [რა ქენით? - აღრიცხვა]
- ვიბრძობებით და სამართლიანობას აუცილებლად [რას ვიზამთ? - აღდგენა]

1.8. წინადადებები გადაიყვანეთ კითხვით ფორმაში, გამოიყენეთ კითხვები:

როდის? როდინდელი?

ნიმუში: გლეხებმა შარშანდელი მოსავალი გაყიდეს.
... როდინდელი მოსავალი გაყიდეს გლეხებმა?...

- გუშინდელ** აქციაზე სამი მოქალაქე დააკავეს.
.....
- თქვენს საქმეს მოსამართლე **დღეს** განიხილავს.
.....
- ქართველი ფეხბურთელები **შარშანწინდელ** ჩემპიონებს შეხვდებიან.
.....
- გუშინწინ** ახალგაზრდა მხატვრების ნახატები შევიძინეთ.
.....
- მომავალ წელს** თბილისის ბიუჯეტი მილიონი ლარით გაიზრდება.
.....
- ხვალინდელ** სპექტაკლში ცნობილი მსახიობები მიიღებენ მონაწილეობას.
.....
- დღევანდელი** სხდომა თბილისის მერმა გახსნა.
.....
- ზეგინდელ** კონცერტს ბევრი მსმელი დაესწრება.
.....

1.9. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით თანდებულები:

-თან -ში -ზე

წელს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი..... ჩავირიცხე, ეკონომიკურ ფაკულტეტზე..... . თბილისის..... რეგიონებიდან ჩამოსული მრავალი სტუდენტი სწავლობს. ზოგიერთი მათგანი ნათესავი..... ცხოვრობს. მე აქ ნათესავები არ მყავს, ამიტომ მეგობარ..... ერთად ბინა ვიქირავე. ბინა პატარაა, მაგრამ კომფორტული. მისაღები ოთახის ერთ კედელ..... კარადა დგას, მეორეს..... - გასაშლელი სავარძლები, დანარჩენ კედლებ..... წიგნების თაროები და ძველი ფოტოსურათები კიდია. სამუშაო მაგიდა ფანჯარას..... დავდგი. ბინა სასწავლებელ..... ახლოსაა, ჭავჭავაძის გამზირ....., ამიტომ გზა..... დიდი დრო არ მეკარგება.

1.10. უპასუხეთ კითხვას რა? და შეავსეთ უჯრები:

N	რას შვრება? //რას იზამს?	რა?
	მართავს / გამართავს	მართვა / გამართვა
1.	იპარავს / მოიპარავს	
2.	მალავს / დამალავს	
3.	რეცხავს / გარეცხავს	
4.	ხატავს / დახატავს	
5.	ქექავს / ამოქექავს	
6.	ხარჯავს / დახარჯავს	
7.	კარგავს / დაკარგავს	
8.	კერავს / შეკერავს	

ძველ საქმეებს ამოქექავს - იგივეა, რაც: ძველ საქმეებს იბოვის, მოძებნის, მონახავს.

1.11. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით მოცემული სიტყვა:

ნიმუში: არაეფექტურმა ...მართვამ... საწარმოს შემოსავლები შეამცირა. [მართვა]

1. ნურავინ ეცდება დანაშაულის [დამალვა]
2. გზის დიდი პრობლემები შეგვიქმნა. [ჩაკეტვა]
3. ჩვენს კოლეგებს სამსახურის არ ეშინიათ. [დაკარგვა]
4. საწარმომ მცირე რესურსების მაქსიმალური მოგება მიიღო. [დახარჯვა]
5. ძველი საქმეების ნუ დაიწყებ! [ამოქექვა]
6. ავტომანქანის ფაქტზე ოთხი პირი დააკავეს. [მოპარვა]
7. მოსწავლეებს გაკვეთილი კვირაში ორჯერ უტარდებათ. [ხატვა]

II ნაწილი

სტატისტიკური ალრიცხვა

2.1. ტექსტიდან მიღებული ინფორმაციის მიხედვით შეავსეთ ცხრილი:

სიტყვა / შესიტყვება	მნიშვნელობა
სტატისტიკური ალრიცხვა	1.
2.	რაოდენობრივი დათვლის შედეგი, რიცხვი.
3.	რაიმეს შესრულების დონე, სტანდარტთან შესაბამისობა.
საჯარო რეესტრი	4.
5.	მდგომარეობა, როცა შემოსავალი მეტია, ვიდრე - გასავალი.

2.2. მიუთითეთ სწორია თუ არასწორი, აღნიშნეთ ✓-ით:

N	სტატისტიკური ალრიცხვის მნიშვნელოვანია სწორი გადაწყვეტილების მისაღებად.	სწორი	არასწორი
	სტატისტიკური ალრიცხვის მნიშვნელოვანია სწორი გადაწყვეტილების მისაღებად.	✓	
1.	სტატისტიკური ალრიცხვა მხოლოდ რაოდენობრივ დათვლას გულისხმობს.		
2.	სტატისტიკური ალრიცხვის დროს საგნის ხარისხსაც აკვირდებიან.		
3.	სტატისტიკური მაჩვენებელი კონკრეტულ ობიექტზე დაკვირვების შედეგად არ მიიღება.		
4.	სტატისტიკური ალრიცხვის ობიექტზე პროდუქციის რაოდენობას ყოველდღე ითვლიან.		
5.	პროდუქციის რაოდენობა და ხარისხი ორგანიზაციის განვითარების დონეზე მიუთითებს.		
6.	საწარმოს წლიური მოგების გამოთვლა შეუძლებელია.		
7.	სტატისტიკური ალრიცხვა არ გამოიყენება პოლიტიკური ვითარების შესასწავლად.		
8.	მოსახლეობის რაოდენობის ცვლას სტატისტიკური აღწერის საშუალებით აკვირდებიან.		
9.	დემოკრატიულ პროცესებზე დაკვირვების ერთ-ერთი საშუალება სტატისტიკური ალრიცხვაა.		
10.	სტატისტიკური აღწერა ალრიცხვის ნაკლებად გავრცელებული სახეა.		

2.3. მიუსადაგეთ ჩამოთვლილი სიტყვები და შესიტყვებები [1-6] მათთან აზრობრივად დაკავშირებულ კონტექსტებს [ა-ვ]:

ნიმუში: ტენდენციაგ.....

გ. რაიმეს განვითარების მიმართულება, მაგ., ეკონომიკური ზრდისა.

1. დღიური
2. ახალშობილი
3. კონტროლი
4. მოპოვება
5. პროდუქტი
6. პროდუქცია

- ა. ახალგაჩენილი, ახლად დაბადებული [ბავშვი].
- ბ. შემოწმება, დაკვირვება, თვალყურის დევნება.
- გ. ის, რაც ერთ დღეს უკავშირდება, მაგ., ერთ დღეში მზადდება.
- დ. დამზადებული პროდუქტის საერთო რაოდენობა.
- ე. რაიმეს მოძიება, შოვნა, მიღება.
- ვ. ადამიანის ხელით შექმნილი საგანი.

2.4. უპასუხეთ კითხვას როგორი? და შეავსეთ შესაბამისი უჯრები:

ა.

N	რა?	როგორი?
	ოპოზიცია	ოპოზიციური
1.	რელიგია	
2.	იდეოლოგია	
3.	ქიმია	
4.	ბიოლოგია	

ბ.

N	რა?	როგორი?
	კატეგორია	კატეგორიული
1.	აგრესია	
2.	ადმინისტრაცია	
3.	დისკრიმინაცია	
4.	თეორია	
5.	იმპერია	

6.	პარტია	
7.	სერია	

2.5. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით მოცემული წყვილები:

ნიმუში: ეს პროდუქტი ჯანმრთელობისთვის საშიშ ...ქიმიურ ელემენტებს... შეიცავს. [ქიმიური ელემენტები]

1. წელს ბუღალტერიის ვსწავლობთ. [თეორიული კურსი]

2. რამდენიმე დღეში წარმოგიდგენთ. [პარტიული სია]

3. ზოგჯერ ადამიანები ერთმანეთის მიმართ ავლენენ.

[აგრესიული დამოკიდებულება]

4 გამო ჟურნალისტი სამსახურიდან გაათავისუფლეს.

[დისკრიმინაციული გამონათქვამები]

5. როდის დანიშნავენ უფროსს? [ადმინისტრაციული სამსახური]

6 განსხვავებული შედეგი გვიჩვენა. [ბიოლოგიური ექსპერტიზა]

7 მთავრობას განცხადებით მიმართა. [ოპოზიციური პარტია]

2.6. ააგეთ წინადადებები სიტყვებით:

ამრიგად მაშასადამე

ნიმუში: ...მაშასადამე, საგამოცდო საკითხების ცოდნა სავალდებულოა...

ან:

...ამრიგად, ქართულ პროდუქციას ევროპის ბაზარზე გავიტანთ...

1.

2.

3.

4.

2.7. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით მოცემული წყვილები:

ნიმუში: კონსულტაციის მისაღებად ...ჩვენს ოფისს... დაუკავშირდით! [ჩვენი ოფისი]

1. ვფიქრობ, პედაგოგი გაითვალისწინებს. [თქვენი მდგომარეობა].

2. ვთანამშრომლობთ კომპანიებთან, რომლებიც ქმნიან.

[ხარისხიანი პროდუქცია]

3. გარეშე ქვეყნის ეკონომიკა ვერ განვითარდება. [ადგილობრივი წარმოება]

4. მთავარი მოთხოვნა პოლიტიკური სტაბილურობაა. [ჩვენი საზოგადოება]

5. თუ დავიცავთ, ჩვენი საქმეც წინ წავა. [მათი პოზიცია]
6. მაყურებელი ელის ახალ სატელევიზიო პროექტს. [დიდი ინტერესი]
7. მე და ახალი პროგრამა შევქმენით. [ჩემი გუნდი]
8. ფონდის პრეზიდენტმა და სოციალურად დაუცველი პირები დაასაჩუქრეს. [მისი თანაშემწე]
9. ეს საწარმო ჩვენი ორგანიზაციის იქცა. [ერთგული პარტნიორი]
10. უთხარი, რომ 2 საათით გაგათავისუფლოს. [შენი უფროსი]

2.8. გამოთვებულ ადგილას ჩასვით ზმნები; უპასუხეთ კითხვას რა ქნა?

დამზადება გარკვევა დაკავშირება შეფასება მოწესრიგება

1. კრებაზე გუნდის წევრთა ვინაობა
2. ჟურნალისტი კლინიკის პერსონალს
3. სათამაშოები ეკოლოგიურად სუფთა მასალისგან
4. ჩვენს ქვეყნებს შორის ურთიერთობა დიდი ხანია
5. სტუდენტის საპრეზენტაციო ნაშრომი 15 ქულით

2.9. წინადადებები გადაიყვანეთ წარსულ დროში; უპასუხეთ კითხვას რა ქნა?

ნიმუში: რექტორის ინიციატივით ახალი ჯგუფები შეიქმნება.
 ...რექტორის ინიციატივით ახალი ჯგუფები შეიქმნა...

1. ამ ტერიტორიაზე 9-სართულიანი კორპუსი აშენდება.

2. გამოცდები ქართულ ენაში 2 ივნისს დაიწყება.

3. შემოსული თანხა ბავშვთა ფონდში ჩაირიცხება.

4. ერთ წელიწადში პენსია მნიშვნელოვნად გაიზრდება.

5. დეპუტატი ადგილობრივ მოსახლეობას შეხვდება.

6. სტადიონის შესაკეთებლად 200 000 ლარი დაიხარჯება.

7. ტრანსპორტის პრობლემა ზაფხულში მოგვარდება.

2.10. გამოთვლებულ ადგილას ჩასვით სიტყვები:

გარდა ნაცვლად

ნიმუში: სატელეფონო ზარებს თქვენ ...ნაცვლად... მდივანი უპასუხებს.

- 1. ადვოკატის ამ მოქალაქის უფლებებს მეც დავიცავ.
2. ნუ გეგონებათ, რომ სხვის ვიმუშავებ.
3. მმართველმა გუნდმა ყველა დაპირება შეასრულა, ერთისა.
4. ჩვენი დევიზია: „საქმე ლაპარაკის “.
5. მოსწავლეები, ინგლისური ენის, გერმანულსაც ისწავლიან.
6. საკუთარი პრობლემების არაფერზე ფიქრობთ?
7. მალე ამ სამუშაოს ადამიანის რობოტი შეასრულებს.
8. დაბადების მოწმობის შეგიძლიათ პირადობის მოწმობა გამოიყენოთ.

2.11. გამოთვლებულ ადგილას ჩასვით სიტყვები:

თუ, მაშინ
მაშინ, თუ

ნიმუში: ...თუ... არაფერი დაგიშავებიათ, ...მაშინ... პასუხს არ აგებთ.

- 1. კონტრაქტს აქვს ძალა, ის შედგენილია წესების დაცვით.
2. გრანტს ვერ მიიღებ, სწავლის საფასურს თავად გადაიხდი.
3. მხოლოდ ვისვენებთ, ყველა საქმე მოგვარებულია.
4. მკურნალობის თანხები არ გაქვს, სახელმწიფო უნდა დაგეხმაროს.
5. ქვეყანა დემოკრატიულია, მოქალაქეთა უფლებები დაცულია.
6. კანდიდატი უკვე შერჩეულია, საბუთებს აღარ გადავავაზავნი.
7. დავთანხმდები ამ სამსახურზე, უკეთეს ანაზღაურებას შემომთავაზებენ.
8. შევძლებ ავტომანქანის შეძენას, მშობლები დამეხმარებიან.

III ნაწილი

ბუღალტრული აღრიცხვა

3.1. ტექსტიდან მიღებული ინფორმაციის მიხედვით შეავსეთ ცხრილი:

სიტყვა	მისი მნიშვნელობა
ბუღალტრული აღრიცხვა	1.-----
2.-----	ფულად ერთეულებში მიღებული დაანგარიშების პასუხი, რეზულტატი.
3.-----	ფულად ერთეულში გამოხატული მარაგი, ანუ დაგროვილი თანხა.
4.-----	ფულადი მდგომარეობის შენარჩუნება, სიმყარე.
შემოსავალი	5.-----

3.2. მიუთითეთ სწორია თუ არასწორი, აღნიშნეთ \checkmark -ით:

N	სწორი	არასწორი
		\checkmark
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		

3.3. მიუსადაგეთ ჩამოთვლილი სიტყვები და შესიტყვებები [1-7] მათთან ამრობრივად დაკავშირებულ კონტექსტებს [ა-ზ]:

ნიმუში: მაკონტროლებელიგ.....

გ. ის, ვინც აკონტროლებს, ამოწმებს, თვალყურს ადევნებს.

- 1. დადგენილი
- 2. ვალდებულება
- 3. უწყვეტი
- 4. კონფიდენციალური
- 5. თანამდებობის დაკავება
- 6. მდგრადი
- 7. გასაგალი

- ა. ის, რაც არ წყდება, არ ჩერდება.
- ბ. იგივეა, რაც განსაზღვრული, დაწესებული, მიღებული.
- გ. ის, რაც ვინმეს ევალდება; რაც აუცილებლად უნდა შესრულდეს.
- დ. სამეურნეო, სავაჭრო ან სხვა საქმიანობის დროს დახარჯული ფული ან ნივთი.
- ე. ის, რისი გახმაურებაც არ შეიძლება, საიდუმლოა.
- ვ. თანამდებობრივი მოვალეობის შესრულება.
- ზ. უცვლელი, მყარი.

3.4. უპასუხეთ კითხვებს:

ნიმუში: ვინ არის ის, ვინც ანგარიშობს?

...*მონგარიში*...

- 1. ვინ არის ის, ვინც სამართალს ადგენს, ასამართლებს?
.....
- 2. ვინ არის ის, ვინც წინააღმდეგობას უწევს, ეწინააღმდეგება?
.....
- 3. ვინ არის ის, ვინც ცეკვავს?
.....
- 4. ვინ არის ის, ვინც ნადირობს?
.....
- 5. ვინ არის ის, ვინც თამაშობს?
.....
- 6. ვინ არის ის, ვინც კარნახობს?
.....

ასეთივე სიტყვებია: მოხელე, მონაწილე, მოწმე.

3.5. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით მოცემული წყვილები!

ნიმუში: ეს ბრძოლა ...*ჩვენმა მოწინააღმდეგემ...* მოიგო. [ჩვენი მოწინააღმდეგე]

1. საქმის განხილვა ერთი კვირით გადადო. [ახალი მოსამართლე]
2. დღეს ჟიური შეაფასებს. [რამდენიმე მოცეკვავე]
3. გარეშე ტყეში ვერ წავალთ. [გამოცდილი მონადირე]
4. ეს ფეხბურთელი საუკეთესო დაასახელეს. [ქართველი მოთამაშე]
5. ჟურნალისტი აქციის გაესაუბრა. [ერთ-ერთი მონაწილე]
6. საჯარო სამსახურის თავისი საქმე უნდა შეასრულოს. [თითოეული მოხელე]
7. ჩემი საქმის ხვალ დაკითხავენ. [მთავარი მოწმე]

3.6. გამოიყენეთ თანდებულები –ზე, –ში და გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით მოცემული სიტყვები:

ნიმუში: სკოლა მოსწავლეების ...*განვითარებაზე...* უნდა ზრუნავდეს. [განვითარება]

1. ქართულ მოთხოვნა დღითიდღე იზრდება. [პროდუქცია]
2. მინისტრმა სამთავრობო ცვლილებების შესახებ ისაუბრა. [გუნდი]
3. ალბათ, ყველა მშობელი ფიქრობს შვილის [მომავალი]
4. ადამიანის ცხოვრება შეიძლება ერთ შეიცვალოს. [წამი]
5. გუშინდელი დღიდან კარგ ვარ. [ხასიათი]
6. განათლებას მეტი ფასი აქვს. [ფული]
7. ზოგიერთი თვისება ხელს გვიშლის პირად [ურთიერთობები]
8. მომღერალმა კონცერტში უარი განაცხადა. [მონაწილეობა]
9. ორატორის სიტყვებმა დიდი გავლენა მოახდინა. [მსმენელი]

3.7. ააგეთ წინადადებები მოცემული წყვილებით:

ნიმუში: დემოკრატიული მთავრობა არასდროს წავა საკუთარი ...*ხალხის წინააღმდეგ...* [ხალხის წინააღმდეგ]

1.
[თქვენ წინააღმდეგ]
2.
[მათ წინააღმდეგ]
3.
[უფროსის წინააღმდეგ]
4.
[დირექტორის წინააღმდეგ]
5.
[პოლიციის წინააღმდეგ]

3.8. გაასწორეთ შეცდომები:

ნიმუში: ეს ვიდეო ჩემ მეგობარმა გადაიღო.
...ჩემმა მეგობარმა...

1. თქვენ აბრს ნამდვილად ვერ დავეთანხმები.

2. კლინიკის მთავარ ბულალტერმა თანამდებობა დატოვა.

3. ყველაზე მნიშვნელოვანი ჩვენ შვილების ჯანმრთელობაა.

4. განათლების მინისტრი უმაღლეს სასწავლებლების რექტორებს შეხვდა.

5. ხელფასის ნაწილს ჩემ ოჯახს ვუგზავნი.

6. მის სიტყვებმა გული ძალიან მატკინა.

7. მე კარგად ვიცნობ შენ კონკურენტს.

3.9. დააკვირდით შესიტყვებებს და მათი დახმარებით ააგეთ წინადადებები:

ხელი დაადო – დააბრალა რაიმე, დამნაშავედ გამოაცხადა.
ხელი დააფარა – ვილაცის დანაშაული დამალა, დაიცვა.
ხელი მოჰკიდა – საქმე დაიწყო, საქმეს შეუდგა.
ხელი დაიბანა – საქმეში არ ჩაერია, განზე გადგა.

ნიმუში: ...თუ გსურთ, თავად მოაგვარეთ ეს საქმე, მე კი ხელი დამიბანია...

1.

[ხელი დაადო]

2.

[ხელი დააფარა]

3.

[ხელი მოჰკიდა]

3.10. წაიკითხეთ ტექსტი, შეარჩიეთ და გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით ნასწავლი შესიტყვებები:

ბათუმში დასასვენებლად მივდიოდი. ძალიან ცხელოდა, ამიტომ მატარებლის ვაგონში ფანჯარასთან დავჯექი. ახალგაზრდა ქალი სწრაფი ნაბიჯით მოემართებოდა, ცდილობდა, თვალებზე მომდგარი ცრემლები როგორმე შეეკავებინა. ცოტა ხანში ის უკვე ჩემ წინ იჯდა და დაკუჭულ კაბას ისწორებდა. გორის სადგურს როცა გავცდით, საუბარი წამოვიწყე. აღმოჩნდა, რომ ქალი თბილისში იყო გათხოვილი და ახლა მშობლებთან ბრუნდებოდა სოფელში. თურმე რამდენიმე თვის წინ დედამთილმა ქურდობა დააბრალა და მეზობლების წინაშეც

- ამის შემდეგ ჩემი ქმარიც ცუდად მექცეოდა, ხშირად შვილის წინაშე მცემდა..., - ცხარე ცრემლებით ტიროდა ქალი.

ძალიან შევწუხდი.

- მე დაგეხმარებით, - ვუთხარი იმედიანად და იმავე საღამოს პოლიციაში დავრეკე.

- ნუ ნერვიულობთ, ე-ნო ნინო, - მითხრა პოლიციის უფროსმა, - მაგ საქმეს მე თვითონ და ყველაფერს გავარკვევ. ძალადობა დაუსჯელი არ დარჩება!

III თავე
ბულალტრული აღრიცხვის საბანი

I ნანილი
აქტივი

1.1. ტექსტიდან მიღებული ინფორმაციის მიხედვით შეავსეთ ცხრილი:

სიტყვა / შესიტყვება	მისი მნიშვნელობა
1.	ფულადი საშუალებები, რაიმეს მარაგი.
2.	პირი, რომელიც რაიმეს შეიძენს და მოიხმარს.
სამომხმარებლო ბაზარი	3.
4.	საკუთრება, რომელიც გამოიხატება მატერიალურ, არამატერიალურ და ფულად ერთეულებში.
5.	საქონელი ან მომსახურება, რომელსაც ყიდვა-გაყიდვისთვის საკუთარი ნიშანი აქვს.

1.2. მიუთითეთ სწორია თუ არასწორი, აღნიშნეთ \checkmark -ით:

N		სწორი	არასწორი
	ბულალტრულ აღრიცხვაში ორგანიზაციის ყველა რესურსი უნდა აისახოს.	\checkmark	
1.	აქტივები ფულად ერთეულებში გამოიხატება.		
2.	აქტივებით წარმოებული პროდუქციის ნაცვლად საწარმოში ფულადი ერთეულები შემოდის.		
3.	კომპანია წარმოებული საქონლის სამომხმარებლო ბაზარზე გაყიდვით თანხას კარგავს.		
4.	რესურსის გამოყენებამ საწარმოს მოგება უნდა მოუტანოს.		
5.	საწარმოს ინვენტარი მატერიალური აქტივია.		
6.	„ბორჯომის“ სავაჭრო ნიშანი არამატერიალური აქტივია.		
7.	სავაჭრო ნიშნის გამოყენების უფლება სხვა საწარმოსაც აქვს.		
8.	ლარი და დოლარი სავაჭრო ნიშნებია.		
9.	თანხის რამდენიმე თვით დაბანდება მოკლევადიანი აქტივია.		
10.	საწარმოს მიწები და შენობები გრძელვადიანი აქტივებია.		

1.3. მიუსადაგეთ ჩამოთვლილი სიტყვები და შესიტყვებები [1-6] მათთან აზრობრივად დაკავშირებულ კონტექსტებს [ა-ვ]:

ნიმუში: მოგებაგ.....

გ. აქ: მატერიალური სარგებელი.

1. გამოშვება
2. დაბანდება
3. არამატერიალური
4. განსხვავება
5. გრძელვადიანი
6. კუთვნილი

- ა. რამე საქმეში თანხის ჩადება მოგების მიზნით.
- ბ. რასაც მატერიალური, ნივთიერი, ფიზიკური სახე არა აქვს.
- გ. აქ: წარმოება - რაიმე პროდუქციის დამზადება და ბაზარზე გატანა.
- დ. დიდი ვადის, ანუ ხანგრძლივობის, მქონე.
- ე. ის, რაც ვინმეს ან რამეს ეკუთვნის, მისია.
- ვ. ერთი საგნის მეორისგან გამორჩევა, სხვაობის პოვნა.

1.4. უპასუხეთ კითხვას როგორი? და შეავსეთ შესაბამისი უჯრები:

	[ვინმეს ან რაიმეს] მქონე	[ვინმეს ან რაიმეს] არმქონე
	ფასიანი	უფასო
1.	ფულიანი	
2.	ხარისხიანი	
3.	საფუძვლიანი	
4.	ფორმიანი	
5.	სამართლიანი	
6.	თავიანი	
7.	რიგიანი	
8.	უნარიანი	
9.	შვილიანი	
10.	შარვლიანი	

1.5. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით მოცემული წყვილები:

ნიმუში: თანამშრომლები სასადილოს ... უფასო მომსახურებით... სარგებლობენ. [უფასო მომსახურება]

1. ასეთ საწარმოს დირექტორად ვერ ავირჩევთ. [უუნარო ადამიანი]
2. ბაზარზე ნუ გაიტანთ! [უხარისხო საქონელი]
3. ფონდმა დასახმარებლად დიდი თანხა შეაგროვა. [უსახლკარო მოხუცი]
4. კონტროლიორები 5 ლარით დააჯარიმებენ. [უბილეთო მგზავრები]
5. ერთი მითხარი, როგორ უნდა გახსნას წარმოება?! [უფულო კაცი]
6. გამო საქმიანობა არ შეწყვიტოთ! [უსამართლო კრიტიკა]

1.6. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით ნაცვალსახელები:

ა. თვითონ

1. დახმარება არ მინდა, ამ პრობლემას მე მოვაგვარებ.
2. შენ უნდა გადაწყვიტო, რომელ ფაკულტეტზე ჩააბარებ.
3. მოსახლეობა აირჩევს ადგილობრივ მმართველს.

ბ. თვით

1. არავინ დგას ხალხზე მაღლა, პრემიერმინისტრიც კი.
2. ინვესტორებიც კი არ შეხვდნენ მოსახლეობას.
3. კომისია სამინისტროების მუშაობასაც დააკვირდება.

გ. თავად

1. შეამოწმეთ, როგორ ვასრულებთ სამუშაოს.
2. მოსწავლეებმა თქვეს უარი ოლიმპიადაში მონაწილეობაზე.
3. ავარიის შემდეგ მძლოლი გამოცხადდა პოლიციაში.

1.7. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით ნაცვალსახელები:

ა. ყველა

1. ჩვენს გადაცემაში ეკონომიკის რეფორმებს განვიხილავთ.
2. მოქალაქემ უნდა გააცნობიეროს საკუთარი მოვალეობები.
3. იუსტიციის სახლი საქართველოს რეგიონში გაიხსნება.

ბ. ყოველი

1. ჩვენგანს შეუძლია საკუთარი ცხოვრების შეცვლა.

2. ბავშვობის მეგობრები შაბათს კლუბში იკრიბებიან.
3. წლის 26 მაისს საქართველოს დამოუკიდებლობის დღეს აღვნიშნავთ.

გ. თითოეული

1. პენსიონერს უფასო სამედიცინო მომსახურებას ვპირდებით.
2. მეწარმე ვაღიარებ, გადაიხადოს მოგების გადასახადი.
3. დირექტორი დოკუმენტს შეისწავლის.
4. ვხედავ, რომ თქვენგანმა დიდ წარმატებას მიაღწია.

1.8. გადაიყვანეთ წინადადებები კითხვით ფორმაში:

ნიმუში: აქა-იქ აივნიანი სახლები იდგა.
სად იდგა აივნიანი სახლები?....

1. იქ მხოლოდ ხუთ წუთს გავჩერდებით.

2. აქამდე სოფლის ავტობუსი არ მოდის.

3. აქედან უნდა დაიწყოს ბალის გაშენება.

4. ხალხი ქალაქის მოედნისკენ გაემართა.

5. უფროსის კაბინეტიდან ყველა საბუთი მოიპარეს.

6. ტანსაცმელი უწესრიგოდ ეყარა აქეთ-იქით.

7. იქით წასვლა არ გვირჩიეს.

8. აქეთ-იქიდან ხალხის ხმა გაისმა.

1.9. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით თანდებულები:

-დან -კენ

სამსახური..... სადამოს წამოვედი. გამახსენდა, რომ მეგობარი უნდა მოსულიყო სტუმრად, მე კი პროდუქტი არ მქონდა, რომ ვახშამი მომემზადებინა, ამიტომ ჯერ მაღაზიის..... გავემართე. ფიქრის დრო არ იყო, შევედი თუ არა, თარო..... ორი პური ავიღე და, რაკი ვახშამის მომზადებას ვერ ვასწრებდი, იქით..... გავემართე, სადაც მზა საჭმელი ეწყო. სალაროსთან დიდი რიგი იდგა. ძალიან ვჩქარობდი, მაგრამ რიგში ჩავდექი. უცებ შევნიშნე, რომ ვიღაც რიგ..... გამოვიდა და სალაროს..... გავემართა. მაშინვე წესრიგის დაცვის..... მოვუწოდე. სხვებმაც მხარი დამიჭირეს და რიგის დამრღვევი ისევ თავის ადგილს დაუბრუნდა.

1.10. შეავსეთ უჯრები და უპასუხეთ კითხვას რა?

N	რას იზამს?	რა?
	განაცხადებს	განცხადება
1.	განავითარებს	
2.	განაზოგადებს	
3.	განაქორწინებს	
4.	განათავისუფლებს	
5.	განახორციელებს	
6.	განასხვავებს	
7.	განკურნავს	
8.	განიხილავს	
9.	განიზრახავს	
10.	განტვირთავს	

1.11. ააგეთ წინადადებები სიტყვებით:

განვითარება განთავისუფლება განსხვავება
 განხორციელება განხილვა

ნიმუში: ...სამსახურიდან გათავისუფლების შესახებ **განცხადება** საკუთარი ნებით დავწერე...

1.
2.
3.
4.
5.

II ნაწილი**ვალდებულებები როგორც პასივები****2.1. ტექსტიდან მიღებული ინფორმაციის მიხედვით შეავსეთ ცხრილი:**

სიტყვა / შესიტყვება	მისი მნიშვნელობა
1.-----	სახელმწიფოს შემოსავლებისა და გასავლების აღრიცხვა დროის კონკრეტულ მონაკვეთში.
2.-----	საქმიანი ადამიანი, რომელიც რაიმეს აწარმოებს, მართავს ბიზნესს.
გადასახადის გადამხდელი	3.-----
სესხი	4.-----
5.-----	ნასესხები თანხის სრულად გადახდა.

2.2. მიუთითეთ სწორია თუ არასწორი, აღნიშნეთ \checkmark -ით:

N		სწორი	არასწორი
	ბუღალტრული აღრიცხვის ერთ-ერთი მიზანი ორგანიზაციის წყაროების დოკუმენტურად დაფიქსირებაა.	\checkmark	
1.	დოკუმენტურად დაფიქსირების მიზნით უწყვეტად აკვირდებიან, თუ საიდან შემოედინება რესურსი.		
2.	პასივებით, ანუ ფულადი საშუალებებით, იღებენ აქტივებს, ანუ კომპანიის ქონებას.		
3.	საწარმოს მხოლოდ ბიუჯეტის წინაშე აქვს ვალდებულებები.		
4.	ფინანსურ ვალდებულებებს „საქართველოს საგადასახადო კოდექსი“ განსაზღვრავს.		
5.	გადასახადის გადახდის ვადებს გადამხდელი თავად აწესებს.		
6.	საწარმო იმ ქვეყანაში იხდის მოგების გადასახადს, რომელშიც არის დარეგისტრირებული და იღებს შემოსავალს.		
7.	კომერციული ორგანიზაციებიდან შემოსული თანხა ქვეყნის ბიუჯეტს ავსებს.		
8.	სახელმწიფო ბიუჯეტში შესულ თანხებს მხოლოდ პენსიონერებს უნაწილებს.		
9.	მეწარმეებს სესხი წარმოების გასაფართოებლად გამოაქვთ.		
10.	სესხი, რომელიც საწარმომ 8 წელიწადში უნდა დაფაროს, მოკლევადიანია.		

2.3. მიუსადაგეთ ჩამოთვლილი სიტყვები და შესიტყვებები [1-6] მათთან აზრობრივად დაკავშირებულ კონტექსტებს [ა-ვ]:

ნიმუში: კანონიბ.....

ბ. სახელმწიფოს მიერ დადგენილი იურიდიული წესები და ნორმები.

- 1. განსაზღვრული
- 2. დარეგისტრირება
- 3. გადამხდელი
- 4. გაანალიზება
- 5. დაფინანსება
- 6. განაწილება

- ა. საჯარო რეესტრში დაფიქსირება, აღრიცხვა.
- ბ. აქ: ის, ვინც გადაიხდის რამეს, მაგ., ფულს, გადასახადს.
- გ. აქ: დაწესებული, დადგენილი.
- დ. ფინანსებით, ანუ თანხით, უზრუნველყოფა.
- ე. აქ: ნაწილებად დაყოფა, ყველასთვის მისი წილის მიცემა.
- ვ. ანალიზის გაკეთება, დაკვირვების შედეგად გამოკვლევა, განხილვა.

2.4. უპასუხეთ კითხვას როგორ? და შეავსეთ შესაბამისი უჯრები:

N		როგორ?
	შეხედულების მიხედვით, მის მსგავსად	შეხედულებისამებრ
1.	დანიშნულების მიხედვით, მის მსგავსად	
2.	ჩვეულების მიხედვით, მის მსგავსად	
3.	დაპირების მიხედვით, მის მსგავსად	
4.	წესის მიხედვით, მის მსგავსად	
5.	ნების მიხედვით, მის მსგავსად	
6.	სურვილის მიხედვით, მის მსგავსად	
7.	შეძლების მიხედვით, მის მსგავსად	

2.5. გამოთვებულ ადგილას ჩასვით მოცემული წყვილები:

ნიმუში: უფლება არ მაქვს, საწარმოს შემოსავალი ჩემი ...*შეხედულებისამებრ გავანაწილო...*

[შეხედულებისამებრ განაწილება]

- 1. თქვენ არ შეგიძლიათ, რომ ხელშეკრულების პირობა საკუთარი [სურვილისამებრ შეცვლა]

2. მომავალი წლიდან მასწავლებლების ხელფასი [დაპირებისამებრ გაზრდა]
3. პარლამენტის წევრებმა ეს კანონპროექტს [ჩვეულებისამებრ განხილვა]
4. მათ მოსახლეობის ეკონომიკური მდგომარეობა [წესისამებრ აღწერა]
5. სტაჟიორებმა მოიძიეს ინფორმაცია და [დანიშნულებისამებრ გამოყენება]

2.6. ააგეთ წინადადებები მოცემული წყვილებით:

ნიმუში: ...პირი, რომელიც საავტორო უფლებას დაარღვევს, კანონის მიხედვით დაისჯება.... [საავტორო უფლებას]

1.
[უსარგებლო ნივთებს]
2.
[უფულო კაცმა]
3.
[საინტერესო ამბის]
4.
[სასიამოვნო სიახლეს]
5.
[უგულო ადამიანი]

2.7. ა) პირების მიხედვით შეცვალეთ ზმნები:

გაყიდვა	დაფინანსება
---------	-------------

ნიმუში: მე ამიშენებია	ჩვენ აგვიშენებია
შენ აგიშენებია	თქვენ აგიშენებიათ
მას აუშენებია	მათ აუშენებიათ
მე გამიყიდა	ჩვენ
შენ	თქვენ
მას	მათ
მე დამიფინანსებია	ჩვენ
შენ	თქვენ
მას	მათ

ბ) გამოთვევებულ ადგილას ჩასვით ზმნები; უპასუხეთ კითხვას რა უქნია?

დაანგარიშება	დასაქმება	გაანალიზება	დაბანდება	განაწილება
--------------	-----------	-------------	-----------	------------

1. გამოცდილ ინვესტორს ფული წარმატებულ საქმეში
2. საქონლის რეალიზაციით მიღებული შემოსავალი ჯერ არ

3. ჩემს ნაცნობს კაფე გაუხსნია და რამდენიმე ახალგაზრდა
4. მეგობრებს გამომუშავებული თანხა თანაბრად
5. მათ შექმნილი ვითარება ერთად და მნიშვნელოვანი დასკვნაც გამოუტანიათ.

2.8. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით სიტყვები:

შორის შუაში შუაზე

ნიმუში: განვითარების მიხედვით რეგიონებსშორის.... დიდი განსხვავებაა.

1. ევროკავშირსა და საქართველოს ხელშეკრულება გაფორმდა.
2. შენ არაფერ ხარ, ყველაფერი ჩემი ბრალია.
3. სტუმრებს ცნობილი პოლიტიკოსებიც იყვნენ.
4. მხარეებს შეთანხმებას ხელი ფედერაციის პრეზიდენტმა მოაწერა.
5. ჩვენ რა ვართ, თუ თქვენ დროულად ვერ ჩარიცხეთ თანხა?
6. ლიმონი უნდა გაჭრათ და კარგად გაწუროთ.
7. ჩვენს ქალაქებს მანძილი დაახლოებით 300 კილომეტრია.
8. ქალი ჩადგა და მეზობლებს სიმშვიდისკენ მოუწოდა.
9. მდინარე მტკვარი თბილისს ყოფს.
10. საწარმოს აქციონერებს დაპირისპირება მოხდა.

2.9. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით სიტყვები:

ისე , როგორც
როგორც , ისე

ნიმუში: შეჯიბრებაში გამარჯვება ...ისე.. გამოიხარდა, ...როგორც.. პატარა ბავშვს.

1. ნინომ აუდიტორია დაასუფთავა, საკუთარი სახლი.
2. ის ყოველთვის გვპატრონობდა, საკუთარ შვილებს.
3. გსურთ, ვერ გაყიდით საქონელს, კანონს ვერ დაარღვევთ.
4. არავის უნდა ამ პრობლემის მოგვარება, ჩვენს სამსახურს.
5. დაიკავე ეგ თანამდებობა, დაკარგავ, თუ ხალხის ინტერესებს არ დაიცავ!
6. სტუდენტმა ჩაწერა ინტერვიუ, გამოცდილმა ჟურნალისტმა.
7. თქვენ გვირჩევთ, სწორედ მოვიქცევით.
8. ინვესტორებმა ივარაუდეს, მოვლენები ზუსტად განვითარდა.

9.ორგანიზატორებმა დაგეგმეს, ჩატარდა კონკურსი.

10. საქართველო არასდროს ყოფილა ევროკავშირთან ახლოს, დღეს.

2.10. ააგეთ წინადადებები სიტყვებით:

**რა თქმა უნდა
რასაკვირველია**

ნიმუში: ...რა თქმა უნდა, ჩვენ ვიზრუნებთ ქალაქის გამწვანებაზე....

ან:

...ეკონომიკურ საკითხებს, რასაკვირველია, მეტი ყურადღება უნდა მიექცეს...

1.
2.
3.
4.

2.11. იპოვეთ შეცდომები და სიტყვები ამოწერეთ სწორად:

1. ყველა თანამშრომელი თქვენს წინააღმდეგ წავა.

2. უნდა ვისაუბროთ პრობლემებზე, რომელიც ხელს უშლის ბიზნესის განვითარებას.

3. გთხოვთ, ჩემს გამო სხვებს ნუ დასჯით.

4. ეს საქმე 100 %-იან მოგებას მოგვითმის ჩვენ და ჩვენ პარტნიორებს.

5. მის პირველმა წიგნმა საზოგადოების დიდი ინტერესი გამოიწვია.

6. კონკურსანტებმა ქართულ სიმღერების ახალი ვერსიები შეასრულეს.

7. გამომძიებელმა უკვე ყველაფერი იცის შენს შესახებ.

8. ჩვენს მაღაზიაში იყიდება ნივთები, რომელსაც ყოველდღიურად მოიხმართ.

III ნაწილი

საკუთარი კაპიტალი

3.1. ტექსტიდან მიღებული ინფორმაციის მიხედვით შეავსეთ ცხრილი:

სიტყვა / შესიტყვება	მისი მნიშვნელობა
1.	ქონება, რომელიც კომპანიას ან პირს ვალდებულებების შესრულების შემდეგ რჩება.
2.	სათადარიგო ფულადი მარაგი, რომელიც რაიმე მიზნებისათვის იქმნება.
გაუთვალისწინებელი ხარჯი	3.
ინვესტიცია	4.
5.	პირობები, რომლებიც შექმნილია კაპიტალის დაბანდებისათვის.

3.1. მიუთითეთ სწორია თუ არასწორი, აღნიშნეთ ✓-ით:

N		სწორი	არასწორი
	საკუთარი კაპიტალი კომერციული ორგანიზაციების ქონების ნაწილია.	✓	
1.	გადასახადის გადახდის ან სესხის დაფარვის შემდეგ ორგანიზაციას რჩება საკუთარი კაპიტალი.		
2.	გაუთვალისწინებელ ხარჯებს სარეზერვო ფონდიდან აღებული თანხით ფარავენ.		
3.	ხანძრით გამოწვეული ზარალი სარეზერვო ფონდიდან არ ანაზღაურდება.		
4.	საკუთარი კაპიტალის სისტემატური აღწერა გამოავლენს ორგანიზაციის ფინანსურ მდგომარეობას.		
5.	პოტენციური დამფინანსებელი ინვესტიციის ჩადებისას კაპიტალის აღწერის შედეგებს ითვალისწინებს.		
6.	დამფინანსებელს არა აქვს უფლება, წინასწარ გაეცნოს საწარმოს საქმიანობას, რათა კაპიტალი დააბანდოს.		
7.	დამფინანსებელს საწარმოს მოგების გარანტიები სჭირდება.		
8.	საწარმოს საკუთარი კაპიტალი აქტივებს მიეკუთვნება.		

3.3. მიუსადაგეთ ჩამოთვლილი სიტყვები და შესიტყვებები [1-6] მათთან აზრობრივად დაკავშირებულ კონტექსტებს [ა-ვ]:

ნიმუში: მწარმოებელიდ.....

დ. პირი ან ორგანიზაცია, რომელიც რაიმე პროდუქტს ქმნის, აწარმოებს.

1. ზარალი

2. პოტენციური

3. გარანტია

4. სესხი

5. დამფინანსებელი

6. გაუთვალისწინებელი

ა. პირობა, რომელიც რამე საქმის წარმატებას უზრუნველყოფს.

ბ. ქონებრივი, ანუ მატერიალური, დანაკარგი.

გ. შესაძლებლობის, ანუ პოტენციის, მქონე.

დ. რაც არ გაითვალისწინეს, წინასწარ არ დაგეგმეს, ვერ განსაზღვრეს.

ე. ფული, რომელსაც რაღაც დროითა და პირობით გასცემს კერძო პირი, ბანკი, მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია და სხვ.

ვ. ის, ვინც ფულს, ანუ თანხას, დებს რამე საქმეში, ფინანსებით უზრუნველყოფს.

3.4. უპასუხეთ კითხვას **ვინ?** და შეავსეთ გამოტოვებული ადგილები:

ნიმუში: ვინ არის ის, ვინც რაიმეს მოიხმარს?

.....*მომხმარებელი*

1. ვინ არის ის, ვინც გადაიხდის?

.....

2. ვინ არის ის, ვინც დააფინანსებს?

.....

3. ვინ არის ის, ვინც აწარმოებს?

.....

4. ვინ არის ის, ვინც დაიქირავებს?

.....

5. ვინ არის ის, ვინც დაასაქმებს?

.....

6. ვინ არის ის, ვინც აშენებს?

.....

7. ვინ არის ის, ვინც გაყიდა?

.....

8. ვინ არის ის, ვინც იყიდა?

.....

9. ვინ არის ის, ვინც სესხულობს?

10. ვინ არის ის, ვინც მართავს?

11. ვინ არის ის, ვინც უსმენს?

3.5. გამოიყენეთ –თვის თანდებული და გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით მოცემული სიტყვები:

ნიმუში: სუპერმარკეტმა ერთგული ...კლიენტებისთვის... საინტერესო აქცია მოაწყო. [კლიენტები]

1. საგამოცდოდ ახალ ტესტებს გამოსცემენ ქართულ ენასა და ლიტერატურაში. [მოსწავლეები]
2. საჭირო ინფორმაციას ჩვენს ვებგვერდზე ნახავთ. [თქვენ]
3. ახლა საუკეთესო დროა [მოგზაურობა]
4. ღვინის კომპანიამ უცხოელი საჩუქრები მოამზადა. [სტუმრები]
5. დაბადების რესტორანში ვახშამი შევუკვეთე. [დღე]
6. ბანკი სესხს გასცემს, ვინც ბიზნესს წამოიწყებს. [მათ]
7. მხატვრებმა პატარა საავადმყოფოს პალატები მოხატეს. [პაციენტები]
8. ტურიზმის მეტად მნიშვნელოვანია მომსახურების ხარისხის გაზრდა. [განვითარება]
9. ადგილობრივი წარმოებული პროდუქციის ფასი შარშანდელთან შედარებით შემცირდა. [ბაზარი]
10. რეგისტრაციის პირობები ყველა ერთნაირია. [საწარმო]

3.6. გაასწორეთ შეცდომები:

ნიმუში: როგორია ხალხის დამოკიდებულება თქვენს მიმართ?თქვენ მიმართ

1. მთელმა ჯგუფმა გამოხატა სოლიდარობა შენს მიმართ.
.....
2. კოლეგები ჩვენს მიმართ პატივისცემას უნდა ავლენდნენ.
.....
3. აშკარაა, რომ ეს ადამიანი ჩემს მიმართ გულგრილია.
.....
4. ევროპის ქვეყნები ჩვენს მიმართ კეთილგანწყობილნი არიან.
.....
5. წესების დარღვევის გამო თქვენს მიმართ ადმინისტრაციული ღონისძიებები გატარდება.
.....

3.7. ააგეთ წინადადებები შემდეგი წყვილებით:

ჩვენ მიმართ მათ მიმართ დამნაშავეის მიმართ
 ერთმანეთის მიმართ ჩვენი საზოგადოების მიმართ

ნიმუში: ...მუშებმა დამსაქმებლების მიმართ უკმაყოფილება გამოხატეს...

1.
2.
3.
4.
5.

3.8. წინადადებები გადაიყვანეთ უარყოფით ფორმაში:

ნიმუში: საჯარო სხდომა უკვე დანიშნულია.
 ...საჯარო სხდომა ჯერ არ არის დანიშნული...

1. ჩვენი საწარმოს წესდება უკვე შეცვლილია.

2. გადარიცხვასთან დაკავშირებით ბანკში უკვე დარეკილია.

3. ხვალინდელი თათბირი უკვე გადადებულია.

4. გერმანელი ინვესტორი უკვე გზაშია.

5. ბულალტრული აღრიცხვის დოკუმენტები უკვე შემოწმებულია.

6. სხდომათა დარბაზი უკვე მოწესრიგებულია.

3.9. დააკვირდით შესიტყვებებს და მათი დახმარებით ააგეთ წინადადებები:

ენა დაება – ენა აუბორძიკდა, ნაწყვეტ-ნაწყვეტ ალაპარაკდა.
ენა დაიმოკლა – ნაკლები, ცოტა ილაპარაკა, [შესაძლებელია: სულ გაჩუმდა].
ენას კბილი დააჭირა – ხმა აღარ ამოიღო, ხმა გაკმინდა.
ენა მუცელში ჩაუვარდა – ხმა ვეღარ ამოიღო [შიშის ან სხვა განცდის გამო].

ნიმუში: ... მოულოდნელობისგან ენა დამება, სათქმელს თავი ვერ მოვუყარე...

1.
- [ენა დაიმოკლე]

2.

[ენა დაება]

3.

[ენას კბილი დავაჭირე]

4.

[ენა მუცელში ჩაუვარდა]

3.10. წაიკითხეთ ტექსტი და გამოთვებულ ადგილას ჩასვით ნასწავლი შესიტყვებები:

ბ-ნი გივი გამოცდილი ბუღალტერი და კარგი თანამშრომელი იყო. უდემამოდ გაზრდილი მართო ცხოვრობდა და მთელ დროს საქმეს უთმობდა. ბუნებით პატიოსანს თავისი არსებობა სხვაგვარად ვერც წარმოედგინა.

- ფინანსური პოლიციიდან მოვიდნენ, ბ-ნი გივის კითხულობენ... ბუღალტრული აღრიცხვის საბუთებში ისეთი დარღვევებია..., რომ... რომ... შესაძლებელია, მისი პირადი პასუხისმგებლობის საკითხი დადგეს, -ლიას, რომელიც კომერციული დირექტორის კაბინეტიდან ახალი გამოსული იყო. ის ნაწყვეტ-ნაწყვეტ ლაპარაკს ძლივს ახერხებდა.

ყველას ბ-ნი გივი სკამიდან გამართული წამოდგა და დირექტორის კაბინეტისაკენ წავიდა. ერთი კვირა სწავლობდა ფინანსური პოლიცია ბუღალტრული აღრიცხვის საბუთებს. გაირკვა, რომ შეცდომა კომპიუტერული პროგრამის ბრალი იყო და არა - ბ-ნი გივისა. როგორც იქნა, შვებით ამოვისუნთქეთ.

IV თაჰი

გულალტრული აღრიცხვის მნიშვნელოზა

შემაჯაჱეჰელი გაკჰეტილი

1. მიუთითეთ სწორია თუ არასწორი, აღნიშნეთ ✓-ით:

N		სწორი	არასწორი
	ღირეჱტორის კაბინეტი ქარხნის ცენტრალური ოფისის მარცხენა მხარესაა.		✓
1.	ქარხანა სამი წლის წინ გაიხსნა, ამიტომ ჯერ ვერ მიაღწია წარმატებას.		
2.	შემოდგომაზე საწარმოში განსაკუთრებით ბევრი საქმეა.		
3.	პროდუჱტის რაოდენობრივი და თვისებრივი აღწერა ბულალტერიის თანამშრომლების მოვალეობაა.		
4.	პროდუჱტის აღწერის შემდეგ ფინანსურ შედეგებს ანგარიშობენ.		
5.	საქონლის ფულადი ფასის შესახებ ინფორმაციას ოპერატიულად აწვდიან ფინანსურ მენეჯერსა და ღირეჱტორს.		
6.	ქარხნის მფლობელებმა ფულადი რესურსის სიმციროს გამო ვერ შეიძინეს თანამედროვე ტეჱნიკა.		
7.	ქარხნის ღვინოს საკუთარი სავაჭრო ნიშანი აქვს.		
8.	მწარმოებლები ზოგჯერ დაგვიანებით იხდიან გადასახადებს.		
9.	ქარხნის საკუთარი კაპიტალი ერთი მილიონი ლარით შემცირდა.		
10.	ქარხანაში წარმოება ფინანსურად მდგრადია, მაგრამ ინვესტორების მოძებნა მაინც გაუჭირდებათ.		

2. მიუსადაგეთ ჩამოთვლილი სიტყვები და შესიტყვებები [1-5] მათთან აზრობრივად დაკავშირებულ კონტეჱსტებს [ა-ჱ]:

ნიმუში: ოპერატიულადგ.....

გ. აჱ: სწრაფად.

1. სამომხმარებლო ბაზარი

2. აჱტივი

3. სავაჭრო ნიშანი

4. სახელმწიფო გადასახადი

5. ბუნებრივი აღწერის დოკუმენტები

ა. იგივეა, რაც ფულადი რესურსი.

ბ. არამატერიალური აქტივი, რომელიც გამოარჩევს პროდუქციას სხვა ბრენდებისგან.

გ. ადგილი, სადაც ორგანიზაციის აქტივით წარმოებული პროდუქცია გააქვთ გასაყიდად.

დ. მათში საწარმოს საქმიანობა ფულად ერთეულებშია დათვლილი, დაანგარიშებულია აქტივებისა და პასივების.

ე. თანხა, რომელიც სახელმწიფოს ბიუჯეტში შედის.

3. დაუსვით კითხვა და გამოყავით, რა აქვს საერთო ჩამოთვლილ სიტყვებს:

ნიმუში: საბანკო, საინფორმაციო, საკონტაქტო.

პასუხი:როგორი?**სა — თ**....

1. აქტიურობა, პასიურობა, ჯანმრთელობა.

პასუხი:

2. კანონიერება, საზოგადოება, ვალდებულება.

პასუხი:

3. ოპოზიციური, იდეოლოგიური, ბიოლოგიური.

პასუხი:

4. კატეგორიული, ადმინისტრაციული, თეორიული.

პასუხი:

5. მოსამართლე, მოწინააღმდეგე, მოცეკვავე.

პასუხი:

6. ფასიანი, ხარისხიანი, უნარიანი.

პასუხი:

7. უფასო, უხარისხო, უუნარო.

პასუხი:

8. დანიშნულებისამებრ, სურვილისამებრ, წესისამებრ.

პასუხი:

9. მყიდველი, მმართველი, მწარმოებელი.

პასუხი:

4. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით მოცემული სიტყვა:

ნიმუში: ხელისუფლების გადაწყვეტილებებზე საზოგადოების ...*აქტიურობა*... იმოქმედა. [აქტიურობა]

1. უფროსის გამო თანამშრომლები დაზარალდნენ. [პასიურობა]

2. თქვენ ვერ შეასრულებთ ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ [ვალდებულება]
3. ჩვენმა კურსდამთავრებულმა შრომისმოყვარეობითა და წარმატებებს მიაღწია. [გონიერება]
4. აზრს აუცილებლად მოვუსმენთ. [ოპობიციური]
5. მართვის მოწმობის ასაღებად ჯერ გამოცდას ვაბარებთ, შემდეგ - პრაქტიკულს. [თეორიული]
6. ჩემ მთავარ ევროპის ჩემპიონს ასახელებენ. [მოწინააღმდეგე]
7. საერთაშორისო ოლიმპიადის რამდენიმე ჩვენი უნივერსიტეტი აირჩია. [მონაწილე]
8. ამ მაღაზიაში ტანსაცმლის ყიდვა შეიძლება. [ხარისხიანი]
9. ჩვენი ფირმა საქონლის მოწოდების სერვისს გთავაზობს. [უფასო]
10. ამ ქუჩის მცხოვრებლები აცხადებენ, რომ მათი უფლებები დაარღვია. [შშენებელი]

5. ებიანი მრავლობითის ფორმები შეცვალეთ თანიანით:

ნიმუში: მეწარმეების მონაცემები ელექტრონულად ეგზავნება შემოსავლების სამსახურს.

...**მეწარმეთა** მონაცემები ელექტრონულად ეგზავნება შემოსავლების სამსახურს.

1. ძველი კორპუსი **ინვესტორების** ხელშეწყობით შეკეთდება.
.....
2. ახლახან ახალგაზრდა **ფინანსისტების** ასოციაცია შეიქმნა.
.....
3. **ბიზნესმენების** ინიციატივით სამუშაო ჯგუფის შეხვედრას პრეზიდენტი დაესწრო.
.....
4. ხელი მოვაწერეთ **სახელმწიფოების** თანამეგობრობის ხელშეკრულებას.
.....
5. დაჯილდოების ცერემონია **მონაწილეების** მისაღმებით დაიწყო.
.....
6. მერობის **კანდიდატების** რეგისტრაცია 15 აპრილს დასრულდება.
.....
7. საწარმოს ლაბორატორიაში უცხო **პირების** შესვლა აკრძალულია.
.....
8. დირექტორმა ქარხნის **დამფუძნებლების** კრება მოიწვია.
.....
9. უცხო **ენების** ცოდნა მეტად მნიშვნელოვანია დასაქმების მსურველთათვის.
.....
10. კულტურის **ძეგლების** დაცვა ყველა მოქალაქის ვალდებულებაა.
.....

6. უპასუხეთ კითხვებს მოცემული სიტყვების მიხედვით:

ნიმუში: რამდენ ხანს მოგზაურობდით მსოფლიოს გარშემო?
.... რამდენიმე თვეს [რამდენიმე თვე]

1. როდინდელ მოვლენებს ასახავს ეს ვიდეოჩანაწერი?
..... [შარშანწინდელი]
2. რამდენი ხნის შემდეგ გაიყიდა კონცერტის ბილეთები?
..... [სამი საათი]
3. რამდენი ხანია, შენი და-ძმა არ გინახავს?
..... [ორი თვე]
4. რამდენი ხნის წინ დაგეგმეს საკადრო ცვლილებები?
..... [ერთი წელი]
5. რამდენი ხნით ადრე უნდა მივიდეთ აეროპორტში?
..... [ნახევარი საათი]
6. რამდენ ხანს ინახება მზა პროდუქტი მაცივარში?
..... [ხუთი დღე]
7. როდინდელი სურათები გამოაქვეყნეთ ჟურნალში?
..... [შარშანდელი]
8. რამდენი ხანი უნდა ვივარჯიშოთ ყოველდღე?
..... [ოცი წუთი]

7. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით მოცემული გმნა; უპასუხეთ კითხვას რას შვრებოდეს?

ნიმუში: პირველკლასელი მოსწავლე ოცის ფარგლებში უნდა ...ანგარიშობდეს... [დაანგარიშება]

1. სახელმწიფო ხელს უწყობდეს ბიზნესმენს და არა უმიზნობდ [დაჯარიმება]
2. შრომითი უსაფრთხოების საკითხებს კანონი უნდა [დარეგულირება]
3. ბავშვი აგრესიულ გარემოში არ უნდა [გაზრდა]
4. შესაძლოა, გამოცდა ბოლომდე ვერ სტუდენტის ცოდნას. [შეფასება]
5. მოგების გადასახადს ყველა მეწარმე უნდა [გადახდა]
6. საბუთი მოკლედ უნდა კანდიდატის საქმიანობას. [აღწერა]
7. მედიკამენტების ხარისხს ჯანდაცვის სამინისტრო უნდა [გაკონტროლება]
8. ადგილობრივი პროდუქციის ფასს ბაზარი უნდა [განსაზღვრა]

8. წინადადებები გადაიყვანეთ კითხვით ფორმაში:

ნიმუში: აღრიცხვის დოკუმენტებში ბუღალტერს მეთოდური მითითებები გაუთვალისწინებია.

...რა უქნია ბულალტერს?...

1. გიორგის ფინანსური მენეჯერი **მოუტყუებია**.

2. მიწის მფლობელს ნაკვეთი საჯარო რეესტრში **დაურეგისტრირებია**.

3. დამფუძნებლებს ახალი ქარხანა **გაუხსნიათ**.

4. თამარს დიდი წარმატებისთვის **მიუღწევია**.

5. ჩაბარებული ყურძენი მუშებს კილოგრამობით **აუწონიათ**.

6. ბულალტერიის თანამშრომლებს ფინანსური შედეგები **დაუნგარიშებიათ**.

7. გუმინ მწარმოებლებს საქონლის ფასი **დაუდგენიათ**.

8. გიორგის ახალი ინფორმაცია საწარმოს დირექტორისთვის **გადაუსცია**.

9. მენეჯერს შარშანდელი პროდუქტი სამომხმარებლო ბაზარზე არ **გაუყიდა**.

10. ფორთოხლის წვენების წარმოებას წლის ბოლოს დიდი მოგება **მოუტანია**.

9. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით მოცემული ზმნა:

ნიმუში: მწარმოებლები ფინანსური მოგების გაზრდაზე*ბრუნავენ*..... [ბრუნვა; რას შვრებიან?]

1. წლევეანდელ არჩევნებს არასამთავრობო ორგანიზაცია [დაკვირვება; რას იზამს?]

2. რძის საწარმომ სამწლიანი მუშაობის შედეგები [შეჯამება; რა ქნა?]

3. აღწერის შედეგად მიღებულ ინფორმაციას საკონტაქტო პირს [მიწოდება; რას ვიზამთ?]

4. ნინო დიდხანს დირექტორის მოადგილის მოვალეობას. [შესრულება; რას შვრებოდა?]

5. ეკონომიკის განვითარების ახალი პროგრამა ბ-ნმა გვიმ უნდა [შექმნა; რა ქნას?]

6. ბულალტერმა საბუთები ერთი კვირის წინ [მოწესრიგება; რა ქნა?]

7. მძლოლი ავტომობილს ტროტუარზე არ უნდა [გაჩერება; რას შვრებოდეს?]

8. როგორ უნდა ელექტროენერჯის საფასური? [დაანგარიშება; რა ვქნა?]

10. ა) უპასუხეთ კითხვას რა უქნია?

ნიმუში: ზრდის - ...გაუმრდია...
დააბანდებს - ... დაუბანდებია...

1. აწარმოებს -	6. წაშლის -
2. გააფართოებს -	7. გააფორმებს -
3. გამოიყენებს -	8. გადასცემს -
4. დააგირავებს -	9. დააფინანსებს -
5. განასხვავებს -	10. გაყიდის -

ბ) ააგეთ წინადადებები ზმნებით:

გაუყიდა შეუსრულებია აუშენებია გაუკონტროლებია

-
-
-
-

11. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით მოცემული სიტყვები:

ა) ის, რომელიც // ის, რომლებიც
ბ) თუ, მაშინ // მაშინ, თუ
გ) ისე, როგორც // როგორც, ისე

ნიმუში: მეწარმეებმა გაითვალისწინეს ...ის... მოსაზრებები, ...რომლებიც... ინვესტორებმა გამოთქვეს.

- ფინანსურმა პოლიციამ დოკუმენტები მოითხოვა, ბუღალტრულ საქმიანობას ასახავდა.
- უნდა მოიქცე, საჭიროდ მიგაჩნია.
- მიაღწევთ წამატებებს, ერთობლივად იმოქმედებთ.
- წინასწარ მოვილაპარაკეთ, გავინაწილოთ საქმეები.
- როგორ გადაწყდა საკითხი, კრებაზე განიხილეს?
- გვიან ვისწავლე ეს ტექსტი, ზარმაცმა ბავშვმა.
- ბიბლიოთეკიდან წიგნი წამოვიღე, ბუღალტერიის საკითხებს მოიცავს.
- დროულად არ გადაიხდი გადასახადს, დაჯარიმდები.
- ამ გოგონამ შეასრულა სიმღერა, პროფესიონალმა მომღერალმა.
- მოხუცებულებს დაეხმარებით, ჩვენც გვერდით დაგიდგებით.

12. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით მოცემული სიტყვები:

წინააღმდეგ გარდა გამო ნაცვლად შესახებ მიმართ

ნიმუში: პატარა სახლების ...ნაცვლად... კორპუსების აშენებას ვგეგმავთ.

1. მეცნიერებმა საავტორო უფლების დაცვის ისაუბრეს.
2. ქვეყანაში დიდი მნიშვნელობა ენიჭება კორუფციის ბრძოლას.
3. მალე ქარხანა, წითელი ღვინის თეთრსაც გაიტანს ბაზარზე.
4. რეფორმების ხალხის დამოკიდებულება ხშირად უარყოფითია.
5. შექმნილი საშიშროების დემონსტრანტებს პოლიციელები იცავდნენ.
6. წელს ჩვენი შემოსავალი 10 %-ის მხოლოდ 5 %-თ გაიზარდა.

13. შესიტყვებები შეცვალეთ სინონიმებით:

ნიმუში: ნიკამ მეგობარს ხელი დააფარა.

ნიშნავს:ნიკამ მეგობარი დაიცვა, მისი დანაშაული დამალა....

1. სანამ საქმეს არ შევისწავლი, ხელს ვერავის დავადებ.

ნიშნავს:

2. მან ეს ბინა 20 000 დოლარად ჩაიგდო ხელში.

ნიშნავს:

3. როდის მოჰკიდებ ხელს ახალ პროექტს?

ნიშნავს:

4. დამნაშავეს მეგობრები უწყობდნენ ხელს.

ნიშნავს:

5. ენა დაიმოკლე და საქმეს მიხედე!

ნიშნავს:

6. ანა მიხვდა, რომ ზედმეტი თქვა და ენას კბილი დააჭირა.

ნიშნავს:

შუალედური შეფასების ტესტი

1. წაიკითხეთ ტექსტი:

(5 ქულა)

ეს ქალბატონი ნელი სალუქვაძეა. ის რძის პროდუქტების საწარმოში მთავარი ბუღალტრის თანამდებობაზე მუშაობს და ორი ბუღალტერი ემსახურება. ქ-ნი ნელი პაციოსანი ადამიანია და საქმეს თანაბრად ანაწილებს.

საწარმოს ოპერატიულ-ტექნიკური აღრიცხვის შედეგების ბუღალტრულ დოკუმენტაციაში შეტანა თამაზს ევალება. ის ახალგაზრდაა და ხშირად თვითონ მიდის საწარმოში, აკვირდება და აღწერს საწარმოს ტექნიკურ საშუალებებს. თუ რამე გაფუჭდა, ამის შესახებ სწრაფად აწვდის ცნობებს დირექტორს და მთავარ ბუღალტერს, რათა მათ ახალი ტექნიკური საშუალება შეიძინონ.

მეორე ბუღალტერი, რომელიც ქ-ნ ნელის ემსახურება, მერი აბულაძეა. მას დიდი ხნის სამუშაო გამოცდილება აქვს. მთავარი ბუღალტერი მერის ძირითადად სტატისტიკური ანგარიშის მომზადებას ავალებს. ამიტომ ჯერ ნედლეულის რაოდენობას ითვლის, შემდეგ კი - გამოშვებული პროდუქციისას. ის დათვლის შედეგებს ბუღალტრული აღრიცხვის დოკუმენტებში ასახავს.

საწარმოს სამეურნეო საქმიანობას საბოლოოდ მთავარი ბუღალტერი აღრიცხავს. ის პასუხს აგებს საწარმოს ფინანსურ მდგრალობაზეც, ამიტომ ყველა ფინანსური ოპერაცია (ნედლეულის შექმნა, ნაწარმის გაყიდვა და სხვ.) ბუღალტრული აღრიცხვის დოკუმენტებში შეაქვს. მთავარი ბუღალტერი აკვირდება იმასაც, თუ რა კაპიტალი რჩება საწარმოს სახელმწიფო ვალდებულებების გადახდის შემდეგ, ან რამდენია ის ფულადი რეზერვები, რომლებიც წარმოებას აქვს. ამრიგად, მთავარ ბუღალტერს საწარმოს აქტივები და პასივები აღრიცხვის დოკუმენტებში შეაქვს და აჯამებს მათ. ის ყველაფერს ფულად ერთეულებში ითვლის.

უპასუხეთ კითხვებს:

თანაბრად = თანასწორად

1. რა ევალება თამაზს?

.....

2. რას ითვლის და ამოწმებს მერი საწარმოში?

.....

3. რაზე აგებს პასუხს საწარმოს მთავარი ბუღალტერი?

.....

4. რას აღრიცხავს და აჯამებს ბუღალტრულად ნელი სალუქვაძე?

.....

5. ბუღალტრული აღრიცხვის დროს როგორ ითვლიან შედეგებს?

.....

2. მიუსადაგეთ ჩამოთვლილი სიტყვები და შესიტყვებები [1-4] მათთან აზრობრივად დაკავშირებულ კონტექსტებს [ა-დ]:

(4 ქულა)

1. თანხის დაფარვა

2. სარეზერვო ფონდი

3. საბაზრო ღირებულება

4. ფინანსური შედეგი

ა. საგნების გაბომვა ფულად ერთეულებში, ღირებულების დადგენა.

ბ. ფასი, რომლის მიხედვითაც სასაქონლო ბაზარზე შეიძენ საქონელს (მაგ., მიწის ნაკვეთს) ან მომსახურებას (მაგ., იქირავებ ტაქსის).

გ. სათადარიგო ფულადი მარაგი, რომელიც რაიმე მიზნებისათვის იქმნება.

დ. ნასესხები თანხის სრულად გადახდა.

3. უპასუხეთ კითხვებს:

(2 ქულა)

1. რა არის აქტივი?

.....

2. რა მოქმედებებისაგან შედგება ბუღალტრული აღრიცხვა?

.....

4. ხაზგასმული სიტყვები შეცვალეთ სინონიმებით:

(4 ქულა)

1. საქონელი აღწერეთ, ისე არ შეიტანოთ საწყობში!

.....

2. რა ვალაში აპირებთ საბიუჯეტო ვალდებულებების დაფარვას?

.....

3. „საქართველოს საგადასახადო კოდექსი“ საშემოსავლო გადასახადის პირობებსაც არეგულირებს.

.....

4. პოტენციური დამფინანსებელი თქვენს საწარმოში დიდ თანხას ჩადებს.

.....

5. ხაზგასმული სიტყვები შეცვალეთ ანტონიმებით:

(4 ქულა)

1. შემოსავალი ფულად ერთეულებში დათვალეთ!

.....

2. ბუღალტრული ანგარიშის შედეგად 30.000 ლარის მოგება დაფიქსირდა.

.....

3. ბ-ნი გიორგი ხშირად დადის ეკონომიკის სამინისტროში.

.....

4. მუშებმა მითხრეს, რომ თქვენი ქარხნის ტერიტორია დაუცველია.

.....

6. გამოთვებულ ადგილას ჩასვით მოცემული წყვილები: (5 ქულა)

1. სამეურნეო აღრიცხვის დროს საგნების რაოდენობა და მათი თვისებები იზომება. [დადგენილი წესები]
2. ჩვენი საწარმოს თანამშრომლები არასდროს არღვევენ ნორმირებულ [სამუშაო დრო]
3. ქარხნის ბუღალტერი ეროვნულ ვალუტაში აჯამებს [საწარმოო კაპიტალი]
4. ის, თუ რისი შეძენა შეუძლია ადამიანს, განისაზღვრება ოქროსა და ვერცხლის [საბაზრო ღირებულება]
5. ჩვენ მიერ წარმოებულ პროდუქციას მალე მივაწვდით საქართველოს [სამომხმარებლო ბაზარი]

7. გამოთვებულ ადგილას ჩასვით ზმნები: (5 ქულა)

დაფარვა შეჯამება გაცვლა გამოთვლა შემცირება

1. სახელმწიფო ბიუჯეტში თანხები, თუ საწარმოები სავალდებულო თანხას არ გადაიხდიან.
2. ბუღალტრული აღრიცხვა საბოლოოდ, ჩვენი კომპანიის მოგებას.
3. ამ პროდუქციას ვერაფერში, რადგან უკვე გაფუჭებულია.
4. დახარჯული თანხა ზუსტად, და აქტივებს შევუდარეთ.
5. ნუ ნერვიულობ, სასესხო ვალდებულებას წლის ბოლომდე

8. უპასუხეთ კითხვებს და გამოთვებულ ადგილას ჩასვით ზმნები: (3 ქულა)

1. ახალ საწარმოს ვხსნით, ამიტომ თანამშრომლებთან ჯერ არ სამუშაო კონტრაქტები. [გაფორმება] რა გვიქნია?
2. როგორც გავიგე, წელს თქვენს კომპანიას 200.000 ლარის ნედლეული [შესყიდვა] რა უქნია?
3. ჩემო თინიკო, პასივები რა ზუსტად! [დაანგარიშება] რა გვიქნია?

9. ჩასვით ფორმები: (4 ქულა)

შესახებ წინააღმდეგ გამო გარდა

1. ძალიან გავბრაზდი, მაგრამ მაინც არ მინდა, რომ საწარმოს ბუღალტრის რამე ვთქვა.

2. ბულალტრული აღრიცხვის დოკუმენტში ვალდებულებების საკუთარი კაპიტალის რაოდენობაც უნდა დაგეფიქსირებინათ!
3. სტატისტიკური მონაცემების სანდო ინფორმაცია სტატისტიკის სამსახურსა აქვს.
4. თვითმფრინავის დაგვიანების უცხოელ ინვესტორებთან შეხვედრა ერთი საათით გადაიდო.

10. მოსმენა

დიალოგი: მთავარ ბულალტერსა და ბანკის თანამშრომელს შორის (5 ქულა)

მოსმენილი მასალის მიხედვით მიუთითეთ სწორია თუ არასწორი, აღნიშნეთ ✓ –ით:

N		სწორი	არასწორი
	მთავარ ბულალტერს საწარმოს ანგარიშზე წინა საღამოს გადარიცხული თანხის მდგომარეობა აინტერესებდა.	✓	
1.	ბულალტერმა გადარიცხული თანხის რაოდენობა არ იცოდა.		
2.	ბანკის თანამშრომელმა ბულალტერს მხოლოდ პირადი ნომერი მოსთხოვა.		
3.	ბულალტერი საწარმოს ფულადი რესურსის დოლარებში კონვერტირებას აპირებდა.		
4.	ბანკმა საწარმოს ანგარიშზე არსებულ ფულს საპროცენტო თანხა არ დაამატა.		
5.	ლარის კურსი აწეული იყო, ამიტომ თანხის კონვერტირებას აზრი არ ჰქონდა.		

11. მოსმენილი დიალოგის მიხედვით უპასუხეთ კითხვებს: (4 ქულა)

1. რა არის აუცილებელი იმისათვის, რომ ბანკის თანამშრომელმა ანგარიშზე არსებული თანხა შეამოწმოს?
.....
2. რატომ დააბუსტა ნელი სალუქვაძემ საწარმოს მთლიანი ფულადი ანგარიში?
.....
3. რამდენი იყო ბანკში საწარმოს ჯამური თანხა?
.....
4. რის გამო ჩქარობდა მთავარი ბულალტერი საწარმოს კუთვნილი თანხის კონვერტირებას?
.....

12. წერა

(5 ქულა)

იმსჯელეთ საკითხზე - ის საწარმოს ბუნებრივია, ამიტომ ევალება...

Handwriting practice area consisting of 25 horizontal dotted lines.

V თავი

ბულალტრული აღრიცხვის მეთოდები და ელემენტები

I ნაწილი

დოკუმენტაცია და ინვენტარიზაცია

1.1. ტექსტიდან მიღებული ინფორმაციის მიხედვით შეავსეთ ცხრილი:

სიტყვა / შესიტყვება	მისი მნიშვნელობა
1.	ნაბეჭდი ფურცელი, რომელშიც ცარიელი ადგილები შესავსებადაა დატოვებული.
2.	საწარმოო ფაქტის დამადასტურებელი დოკუმენტი.
რეკვიზიტი	3.
პასუხისმგებელი პირი	4.
5.	ინვენტარიზაციის შედეგად ნაპოვნი საქონლის ნაკლებობა.

1.2. მიუთითეთ სწორია თუ არასწორი, აღნიშნეთ ✓-ით:

N		სწორი	არასწორი
	ბულალტრული აღრიცხვის მეთოდები წესების ერთიანი სისტემაა.	✓	
1.	ბულალტრული აღრიცხვის წესების გამოყენებით მხოლოდ შემოსავლების შესახებ მოიპოვებენ ინფორმაციას.		
2.	ბულალტრულ აღრიცხვისას მხოლოდ დოკუმენტაციის მეთოდს იყენებენ.		
3.	ნებისმიერი დოკუმენტი ზეპირი ფორმისაა.		
4.	დოკუმენტაცია სამეურნეო პროცესში მომხდარი ფაქტის წერილობითი გაფორმებაა.		
5.	ბულალტრული დოკუმენტები სპეციალური ფორმის ბლანკებია.		
6.	სალაროს შემოსავლის ორდერი საწარმოს სალაროში თანხის გაცემას აღრიცხავს.		
7.	სალაროს გასავლის ორდერი ფულად ერთეულებში ადასტურებს სალაროში თანხის მიღებას.		
8.	მიღება-ჩაბარების აქტი აღრიცხავს საწარმოს მიერ საქონლის ან მომსახურების მიღებას.		

9.	ხელფასის უწყისი მხოლოდ ხელზე ასაღები თანხის რაოდენობას ასახავს.		
10.	ინვენტარიზაციის შედეგად ირკვევა, თუ რა სახის ინვენტარის დანაკლისი ან მეტობა აქვს საწარმოს.		

1.3. მიუსადაგეთ ჩამოთვლილი სიტყვები [1-6] მათთან ამრობრივად დაკავშირებულ კონტექსტებს [ა-ვ]:

ნიმუში: წარიმართება ...ბ....

ბ. საქმეს მიმართულება, გეზი მიეცემა.

- 1. სალარო
- 2. ორდერი
- 3. უწყისი
- 4. უჯრა
- 5. დანადგარი
- 6. მეტობა

- ა. დოკუმენტი, რომელიც სამეურნეო მიზნებისთვის გამოიყენება.
- ბ. აქ: ინფორმაციის შესავსებად გამოყოფილი სპეციალური ადგილი.
- გ. ადგილზე, მაგალითად, ქარხანაში, დადგმული ტექნიკური საშუალება.
- დ. ინვენტარიზაციის შედეგად ნაპოვნი საქონლის მეტი, ჭარბი რაოდენობა.
- ე. აქ: საგადასახადო ორგანოებში რეგისტრირებული სააღრიცხვო აპარატი.
- ვ. წერილობითი საბუთი, რომელიც გასცემს ნებართვას, თანხმობას.

1.4. უპასუხეთ კითხვას როგორი? და შეავსეთ შესაბამისი უჯრები:

N	როგორი? [დადაბითი ფორმა]	როგორი? [უარყოფითი ფორმა]
	დოკუმენტური	არადოკუმენტური
1.	სწორი	
2.	სამეურნეო	
3.	მეთოდური	
4.	ადამიანური	
5.	ემოციური	
6.	რელიგიური	
7.	კოლექციალური	

8.	მატერიალური	
9.	თანასწორი	
10.	პასუხისმგებელი	
11.	სავალდებულო	
12.	მოკლევადიანი	
13.	გრძელვადიანი	

1.5. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით გვერდით მითითებული წყვილები:

ნიმუში: ის პოლიტიკოსიარაპოპულარულ განცხადებებს... აკეთებს.

[არაპოპულარული განცხადებები]

1. ეგ ინფორმაცია მომაწოდეს, ამიტომ არ ვენდობი. [არადოკუმენტური ფორმა]
2. გთხოვთ,..... ნუ დაიკავებთ! [არასწორი პოზიცია]
3. მიწის ნაკვეთებს კორპუსის მშენებლობისთვის გამოვიყენებთ. [არასამეურნეო დანიშნულება]
4. რატომ მიმართეთ, პირდაპირ დირექტორთან შესულიყავით. [არაპასუხისმგებელი პირი]
5. მაგ ბულალტრული აღრიცხვის დოკუმენტებს როგორ შექმნით? [არამეთოდური მიდგომა]
6. ჩვენი ფირმის აქტივებში შევიტანთ. [არამატერიალური ქონება]
7. იმედია, რომ კრებაზე თქვენს გაგვაცნობთ. [არაგრძელვადიანი გეგმა]
8. ეგეთი ვერაფერს მიაღწევთ. [არაადამიანური ქცევები]

1.6. ქვემოთ ჩამოთვლილი სიტყვები დააწყვილეთ ანტონიმებად:

მართალი	ბნელი	ნაკლები	ცა	ნათელი
მკვდარი	ახალი	თეთრი	ცარიელი	დედამიწა
მაგარი	ხმელეთი	შავი	სავსე	ცოცხალი
ძველი	რბილი	მეტი	მტყუანი	ზღვა

ნიმუში: სიკეთე - ბოროტება

1.	6.
2.	7.
3.	8.
4.	9.
5.	10.

1.7. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით გვერდით მითითებული წყვილები:

ნიმუში: ბუნებრივიიმ დოკუმენტს ადგენდა, რომელიც მე დავავალე. [ის დოკუმენტი]

1. სამინისტროში გადავამოწმებ. [ეს ინფორმაცია]
2. შევისწავლით და დამნაშავესაც ვიპოვებ. [ეგ ფაქტი]
3. ინვენტარიზაციის შედეგად დანაკლისი აღმოაჩნდა. [ეს საწარმო]
4. როცა დაიანგარიშებ, პასუხი მითხარი! [ის აქტივები]
5. მგონია, რომ ბ-ნი კონსტანტინე თავს ვერ აარიდებს. [ეგ ვალდებულება]
6. შარშან უფროსად ჩემი მეგობარი დაინიშნა. [ის სამსახური]
7. თუ არ დააფიქსირებთ, აუცილებლად დაგაჯარიმებენ. [ეგ შემოსავლები]
8. დღესვე შევითანთ დოკუმენტში. [ეს ხარჯები]
9. ხვალ დანიშნულ სხდომაზე განვიხილავთ. [ეგ საკითხი]
10. თუ არ შეინახავ, აუცილებლად დაგეკარგება. [ეს ბლანკები]

1.8. ააგეთ წინადადებები სიტყვებით:

სხვაგან	ყველგან	ზოგან	ერთგან	ბევრგან
---------	---------	-------	--------	---------

ნიმუში: ხვალ **ორგან** უნდა წავიდე.

1.
2.
3.
4.
5.

1.9. ა) მოცემულ ტექსტში გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით:

-ზე	-ში	-კენ	-დან	-გან
-----	-----	------	------	------

გარეთ ძალიან წვიმდა, ამიტომ სამსახურის ფანჯარი..... ვიყურებოდი. უცებ ხმაური შემომესმა. ტან..... საწვიმარი ჩავიცვი და კიბეებ..... სწრაფად ჩავიბრუნე. ეზო..... ჩვენი საწარმოს მუშები იყვნენ შეკრებილი და შეშინებული სახეებით აქეთ-იქით იყურებოდნენ. მეც მათ..... წავედი, მივხვდი, რომ რაღაც ხდებოდა. თურმე ერთ-ერთ დანადგარს ცეცხლი მოეკიდა და ჩვენი მუშა ძალიან დაშავდა. ეს ახალგაზრდა კაცი საცოდავად იწვა მიწა....., სხვები კი სასწრაფოს მანქანას ელოდებოდნენ. ეტყობოდა, რომ ფეხ..... დადგომა არ შეეძლო, შარვალი სულ დამწვარი ჰქონდა და ტკივილისა..... იტანებოდა. აღარ ვიცოდი, რა უნდა მექნა, მიწისა..... დავიხარე და მისი გამხნელება ვცადე. მალე სასწრაფოს მანქანაც მოვიდა. დირექტორის ბრძანებით, ჩვენს მუშას იმავე დღეს საწარმოს ბიუჯეტი..... მკურნალობის თანხა გადაურიცხეს.

ბ) მოცემული ტექსტიდან ამოწერეთ ზმნები, რომლებიც უპასუხებენ კითხვას რას შვრებოდნენ?

პასუხი:

1.10. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით ზმნები; უპასუხეთ კითხვას რას შვრებოდა?

დაანგარიშება	დათვლა	ჩარიცხვა
განხილვა	ყურება	დატყობა

1. რა საკითხს დირექტორები საბჭოს სხდომაზე?!
2. ვერ ნახე, რა უცნაურად ის კაცი?
3. ჩვენი ბუღალტერი მთელი დღე აქტივებს
4. ახალგაზრდა კაცს, რომ თბილისში პირველად იყო.
5. როცა კაბინეტში შევედი, მთავარი ბუღალტერი ბიუჯეტში საშემოსავლო გადასახადს
6. ისე მაგვიანდებოდა, რომ წუთებს თითებზე

1.11. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით მოცემული წყვილები:**ნიმუში:** ხომ შეძლებ რეკვიზიტების შევსებას?..... [რეკვიზიტების შევსება]

1. ბუღალტრული ხვალ შემოგიტანთ. [აღრიცხვის ბლანკები]
2. როცა ჩემი გამოაღებ, იქ პირადობის მოწმობას იპოვი. [მაგიდის უჯრა]
3. სარეკლამო ორ დღეში დავაზუსტებთ. [მომსახურების ხარჯები]
4. მაგ..... ბევრი პრობლემისაგან გავგათავისუფლა. [ინფორმაციის მოპოვება]
5. როდის შევძლებთ ჩვენი კუთვნილი? [თანხის მიღება]
6. მთავარი ბუღალტერი ბიუჯეტში დღესვე გადარიცხავს [მოგების გადასახადი]
7. ჩვენი ორი მილიონი ლარი შეადგინა. [კომპანიის ქონება]
8. ჯერ დახარჯული ვიანგარიშებთ და პასუხს მერე მოგახსენებთ. [თანხის რაოდენობა]

II ნაწილი შეფასება და კალკულაცია

2.1. ტექსტიდან მიღებული ინფორმაციის მიხედვით შეავსეთ ცხრილი:

სიტყვა / შესიტყვება	მისი მნიშვნელობა
1.	იგივეა, რაც დაანგარიშება.
2.	დახარჯვის შედეგი.
შეკრებს	3.
დაქირავებული მუშა	4.
5.	ის, რაც მოიხმარეს, დახარჯეს.

2.2. მიუთითეთ სწორია თუ არასწორი, აღნიშნეთ ✓-ით:

N	სწორი	არასწორი
		✓
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		

2.3. მიუსადაგეთ ჩამოთვლილი სიტყვები [1-5] მათთან აზრობრივად დაკავშირებულ კონტექსტებს [ა-ე]:

ნიმუში: დაანგარიშებაბ.....

ბ. იგივეა, რაც კალკულაცია.

- 1. შეფასება
- 2. ელემენტი
- 3. გაიღებს
- 4. დაუჯდება
- 5. ხერხი

- ა. მთელის შემადგენელი ნაწილი, დეტალი.
- ბ. მისთვის რაიმე ფასი ექნება, რაიმე ეღირება (მაგ., ძვირი ან იაფი).
- გ. იგივეა, რაც საშუალება.
- დ. იგივეა, რაც გასცემს, დახარჯავს.
- ე. აქ: ფულის ერთეულებში დათვლა, ღირებულების დადგენა.

2.4. უპასუხეთ კითხვას რომორი? და გამოიყენეთ –ოვან დაბოლოება:

ნიმუში: როგორია ის, რასაც მნიშვნელობა აქვს და ღირებულია?

.... მნიშვნელოვანი....

- 1. როგორია ის, რასაც სურნელი, ანუ კარგი სუნი, აქვს?
.....
- 2. როგორია ის, რასაც ორი მნიშვნელობა, ორი აზრი შეიძლება ჰქონდეს?
.....
- 3. როგორია ის, ვისაც ასაკი აქვს, ანუ არ არის ახალგაზრდა?
.....
- 4. როგორია ის, რასაც ძალა აქვს?
.....
- 5. როგორია ის, ვისაც კარგი სახელი აქვს, სახელგანთქმულია?
.....
- 6. როგორია ის, რასაც ნაკლი აქვს?
.....
- 7. როგორია ის, რასაც მრავალი ფერი აქვს, ანუ მრავალნაირია?
.....
- 8. როგორია ის, ვისაც დიდი გვარი აქვს, პრივილეგირებულია?
.....

2.5. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით გვერდით მითითებული წყვილები:

ნიმუში: საქართველოს ...*მრავალსაუკუნოვანი ისტორიას...* სკოლაში კარგად გვასწავლიდნენ.
[*მრავალსაუკუნოვანი ისტორია*]

1. ფინანსთა სამინისტროდან ველოდებით. [მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილება]
2. ჩემი კაბინეტის კარები შემოაღო და სკამზე ჩამოჯდა. [ასაკოვანი ქალი]
3. ჩვენს რეგიონში ბევრი ყიდულობს, რადგან ქართული ყველამ კარგად არ იცის. [ორენოვანი გაბეთი]
4. პოპულარული მედიასაშუალებების ფუნქციაა, რომ ჩვენი ქვეყნის მოემსახუროს. [მრავალრიცხოვანი აუდიტორია]
5. სვანეთი გამორჩეული მხარეა. [მრავალფეროვანი ბუნება]
6. საქართველოს რეფორმების გატარება დაევალა. [ძალოვანი სტრუქტურები]
7. მწარმოებლებმა საგადასახადო კოდექსის გაუსვეს ხაზი. [ნაკლოვანი მხარეები]
8. რისი თქმა გსურთ მაგ ? [ორაზროვანი შეკითხვა]
9. უცხოეთში მიღებულმა საშუალება მომცა, სამსახური მალე დამეწყო. [სრულფასოვანი განათლება]

2.6.ა) პირების მიხედვით შეცვალეთ ზმნები:

დახარჯვა წარმოთქმა

ნიმუში:

ახლანდელი	წარსული
მე ვმაღავ ჩვენ ვმაღავთ	მე დამიმალავს ჩვენ დაგვიმაღავს
შენ მაღავ თქვენ მაღავთ	შენ დაგიმაღავს თქვენ დაგიმაღავთ
ის მაღავს ისინი მაღავენ	მას დაუმაღავს მათ დაუმაღავთ

ახლანდელი	წარსული
მე ვხარჯავ ჩვენ	მე დამიხარჯავს ჩვენ
შენ	შენ
თქვენ	თქვენ
ის	მას
ისინი	მათ

ნიმუში:

ახლანდელი	წარსული
მე ვიცვამ ჩვენ ვიცვამთ	მე ჩამიცვამს ჩვენ ჩაგვიცვამს
შენ იცვამ თქვენ იცვამთ	შენ ჩაგიცვამს თქვენ ჩაგიცვამთ
ის იცვამს ისინი იცვამენ	მას ჩაუცვამს მათ ჩაუცვამთ

ახლანდელი		წარსული	
მე წარმოვთქვამ	ჩვენ	მე წარმომიტყვამს	ჩვენ
შენ	თქვენ	შენ	თქვენ
ის	ისინი	მას	მათ

ბ) გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით ზმნები; უპასუხეთ კითხვას რა უქნია?

გადარიცხვა დადასტურება ასახვა შედარება მითვისება

1. საწარმოს სალაროდან 2.000 ლარი უკვე
2. ჩვენ ბულალტრულ დოკუმენტებში ხარჯები ჯერ არ
3. ცუდია, რომ ბულალტერს ზეპირი და დოკუმენტური მონაცემები არ
4. დავითის განცხადება შვებულების შესახებ დირექტორს ხელმოწერით
5. ფინანსურ მენეჯერს იმხელა თანხა, რომ სამსახურიდან გაუთავისუფლებიათ.

2.7. ააგეთ წინადადებები ფრაზით:

სხვათა შორის

ნიმუში: ...სხვათა შორის, ბულალტრული აღრიცხვის კურსები მეც დავამთავრე...

1.
2.
3.

2.8. ააგეთ წინადადებები სიტყვებით:

ერთმანეთი ერთიმეორე

ნიმუში: ...ჩვენ ერთმანეთით გავძლიერდებით, რადგან ძალა ერთობაშია...

1.
2.
3.
4.
5.

2.9. შეავსეთ გამოტოვებული ადგილები სიტყვებით:

ნიმუში: იშვიათია ...ისეთი... გამოცდილი ბუნალტერი, ...როგორც... ჩვენს საწარმოს ჰყავს.

1. ბუნალტრული ანგარიში შეადგინე, საფინანსო განყოფილებას სჭირდება.
2. ხშირი არ არის პროფესიონალი თანამშრომელი, თქვენ ხართ.
3. შემოსავლები, მათ აქვთ, მართლაც იშვიათია.
4. გეგმები, საქართველოს ახალ მთავრობას აქვს, ინოვაციურია.
5. არ არის ხშირი მდგომარეობა, მას აქვს.
6. ცოტა ხანში ნედლეული დაგვჭირდება, წვენების ქარხანამ შეიძინა.
7. მიწის ნაკვეთები, მათ აქვთ, მშენებლობისათვის არ ვარგა.
8. საამაყო თანამედროვე საწარმო, თქვენ გახსენით.

2.10. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით გვერდით მითითებული სიტყვა:

ნიმუში: ამ შემთავაზებასმათგან.... არ მოველოდი. [მათ]

1. ჩემი საქორწილო ბეჭედი არის დამზადებული. [ოქრო]
2. როცა გამოვედი, ჩემი დირექტორი შემხვდა. [თქვენ]
3. ყველა ორგანიზაცია ელოდა საბოლოო გადაწყვეტილებას. [მინისტრი]
4. ძვირფასი აწყობილი ლამაზი მძივი ვიყიდე. [თვლები]
5. იმდენი სიკეთე გამიკეთე, რომ ძალიან დავალებული ვარ. [შენ]
6. მთავარია, რომ თქვენი მომიტანოთ თანხმობა. [მწარმოებლები]
7. ხელოსანმა ლამაზი სათამაშო გააკეთა. [ხე]
8. გუშინ საწარმოს მთავარი მითითებები მივიღეთ. [ბუნალტერი]

III ნაწილი

ანგარიშთა სისტემა და ორმაგი ჩანარა

3.1. ტექსტიდან მიღებული ინფორმაციის მიხედვით შეავსეთ ცხრილი:

სიტყვა / შესიტყვება	მისი მნიშვნელობა
საანგარიშგებო პერიოდი	1.
2.	წლის მეოთხედით (3 თვით) განსაზღვრული დროის მონაკვეთი.
ნაღდი ფული	3.
ანგარიშთა სისტემა	4.
5.	ბუღალტრული აღრიცხვისას აქტივებისა და პასივების პარალელური ანგარიში.

3.2. მიუთითეთ სწორია თუ არასწორი, აღნიშნეთ \checkmark -ით:

N		სწორი	არასწორი
	საანგარიშგებო პერიოდი მხოლოდ ერთთვიან მონაკვეთს მოიცავს.		\checkmark
1.	საანგარიშგებო პერიოდი დროის ის მონაკვეთია, რომელშიც სამეურნეო პროცესებში მომხდარ თითოეულ ფინანსურ ცვლილებას ითვლიან.		
2.	საანგარიშგებო პერიოდი მხოლოდ ერთწლიანია.		
3.	თითოეული ანგარიში სამეურნეო ოპერაციით გამოწვეულ ცვლილებას ასახავს.		
4.	თუ საწარმოში ნაღდი ფულის რაოდენობა იცვლება, მაშინ ეს ფინანსური მოქმედება ნაღდი ფულის დოკუმენტში უნდა ჩაიწეროს.		
5.	ანგარიშთა სისტემა ანგარიშთა ერთობლიობაა.		
6.	დაანგარიშებისას სხვადასხვა ფულადი ერთეული გამოიყენება.		
7.	ანგარიშთა სისტემა და ორმაგი ჩაწერა ბუღალტრული აღრიცხვის უმნიშვნელოვანესი ელემენტებია.		
8.	ანგარიშთა სისტემა და ორმაგი ჩაწერა თანხის მიმოქცევას ვერ აფიქსირებს.		

3.3. მიუსადაგეთ ჩამოთვლილი სიტყვები [1-6] მათთან აზრობრივად დაკავშირებულ კონტექსტებს [ა-ვ]:

ნიმუში: ურთიერთმიმართებაგ.....

გ. ერთმანეთთან კავშირი, მიმართება.

1. ერთობლიობა
2. გადმოიტანს
3. პარალელურად
4. გადმორიცხული
5. დააკლდება.....
6. მიმოქცევა

- ა. რაიმე საგანს ადგილს შეუცვლის, თავისკენ წამოიღებს.
- ბ. შეუმცირდება, ნაკლები ექნება.
- გ. თანხის ბრუნვა სხვადასხვა მიმართულებით.
- დ. ისეთი თანხა, რომელიც რომელიმე ანგარიშზე გადმოიტანეს, გადმოაგზავნეს.
- ე. მთლიანობა, ერთიანობა.
- ვ. რაიმესთან ერთად მიმდინარე, ერთდროულად მოქმედი.

3.4. შეავსეთ შესაბამისი უჯრები ისე, რომ გამოიყენოთ სიტყვა „ურთიერთ“:

N	რა?	რა?
	მიმართება	ურთიერთმიმართება
1.	ბრალდება	
2.	გაგება	
3.	კავშირი	
4.	დახმარება	
5.	თანამშრომლობა	
6.	კონტროლი	
7.	პატივისცემა	
8.	შეთანხმება	

3.5. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით გვერდით მითითებული სიტყვა:

ნიმუში: პარტნიორებს შორის ... ურთიერთგაგებაში ... ხელი შეუწყო საწარმოს წარმატებას. [ურთიერთგაგება]

1. იქნებ თავი დაანებოთ და საქმეს მიხედოთ! [ურთიერთბრალდება]
2. გარეშე არაფერი გამოგვივა. [ურთიერთდახმარება]

3. კომერციულ ორგანიზაციებს შორის არსებული საფუძველზე ახალი დებულების მიღებას აპირებენ. [ურთიერთშეთანხმება]
4. მხოლოდ სასიკეთო შედეგის მოტანა შეუძლია. [ურთიერთპატივისცემა]
5. საქართველოსა და ევროპის სახელმწიფოთა ჩვენს ქვეყანაში ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტები შეიცვალა. [ურთიერთთანამშრომლობა]
6. ორ საწარმოს შორის დადებული წერილობითი შეთანხმება გააძლიერებს. [ურთიერთკონტროლი]
7. დემოკრატიულ სახელმწიფოთა შორის მსოფლიო პოლიტიკის სწორი დაგეგმვა შეუძლია. [ურთიერთკავშირი]

3.6. ააგეთ წინადადებები გვერდით მითითებული წყვილებით:

ნიმუში: ბუღალტერი ...თქვენ პირისპირ... დაჯდება და პასუხს გაგცემთ. [თქვენ პირისპირ]

1.
[ჩვენ პირდაპირ]
2.
[მათ პირისპირ]
3.
[პირდაპირ ვუთხარი]
4.
[ერთმანეთის პირისპირ]
5.
[შენობის პირდაპირ]

3.7. წაიკითხეთ წინადადებები და გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით სიტყვები:

წინააღმდეგ გამო შესახებ

ნიმუში: მათი ანგარიშების ...შესახებ... ინფორმაცია ჯერ არ მოსულა.

1. სამსახურში დაგვიანების შეიძლება ხელფასი შეგვიმცირონ.
2. ჩვენი ბუღალტრული აღრიცხვის დოკუმენტების არსებული ინფორმაცია შემოსავლების სამსახურს გადავეცით.
3. დირექტორის ახალი ბრძანების 2 მუშა საწარმოდან გაათავისუფლეს.
4. მე თქვენ საუბარს არ ვაპირებ.
5. გაუფორმებელი დოკუმენტების ბევრი პრობლემა შეგვექმნება.
6. ვერავინ იმოქმედებს კანონის
7. საწარმოო ვალდებულებების არსებულ კანონს ყველა უნდა იცავდეს!
8. შვილები ხშირად ემორჩილებიან მშობლების აზრს და მათ ვერ მოქმედებენ.

3.8. წინადადებები გადაიყვანეთ უარყოფით ფორმაში:

ნიმუში: სატვირთო მანქანები ხვალ მარნეულში გააგზავნენ!
... სატვირთო მანქანები ხვალ მარნეულში არ გააგზავნენ!...

1. 2000 ლარი ჩემს ანგარიშზე გადმოიტანენ!

2. მარმარილოს ქვებისთვის სატვირთო მანქანები გააგზავნენ!

3. ეს მასალა სამშენებლოდ გამოიყენენ!

4. მასალის შესყიდვა ხვალ გააფორმენ!

5. ჯერ სამშენებლო ობიექტი ჩააბარენ!

3.9. დააკვირდით შესიტყვებებს და მათი დახმარებით ააგეთ წინადადებები:

ხმა გაკვინდა - სულ გაჩუმდა, მისი ხმა შეწყდა.

ხმა მისცა - ვიღაც ან რაღაც აირჩია.

პირში წყალი დაიგუბა - გაჩუმდა, აღარაფერი თქვა.

სიტყვა პირზე შეაშრა - უეცრად ვედარაფერი თქვა (რაიმე განცდის გამო, მაგ., შიშით, გაოცებით...)

ნიმუში: ...ისე შემეშინდა, რომ ხეს ამოვეფარე და ხმა გაკვინდე...

1.

[ხმა მისცა]

2.

[პირში წყალი დაიგუბა]

3.

[სიტყვა პირზე შეაშრა]

3.10. წაიკითხეთ ტექსტი, შეარჩიეთ და გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით ნასწავლი შესიტყვებები

დილის 11 საათზე დირექტორთა საბჭოს სხდომა იყო დანიშნული. ხელმძღვანელი პირები უკვე ადგილზე იყვნენ. მრგვალი მაგიდის გარშემო შეკრებილებს მთავარი ბუღალტერი უნდა აერჩიათ. სხდომას ბ-ნი ნიკო უძღვებოდა.

- ქ-ნ ლალის კარგად იცნობთ, გამოცდილი და ერთგული მუშაკია. მე მის კანდიდატურას გთავაზობთ, - თქვა ბ-ნმა ნიკომ და დამსწრეებს გადახედა. მის აზრს უმრავლესობა იზიარებდა, ქ-ნი ნანა კი ორ თანამოაზრესთან ერთად ადგილზე შფოთავდა და თავდასხმისთვის ემზადებოდა.

- გიორგი აბულაძე ხომ არ აჯობებს?! დარწმუნებული ვარ, მთავარ ბუღალტრობას ის უკეთესად შეძლებს, - არ ჩერდებოდა ქ-ნი ნანა.

- რატომ?!... იმიტომ, რომ თქვენი ძმისშვილია?! სჯობს, ჯერ საქმე კარგად ისწავლოს და კვალიფიკაცია აიმაღლოს. ახალგაზრდაა, ყველაფერი წინ აქვს! - მიუგო ბ-ნმა ნიკომ, რომელსაც თავის სამართლიანობაში ეჭვი არ ეპარებოდა.

როგორც ჩანს, ქ-ნი ნანა კიდევ რაღაცის თქმას აპირებდა, მაგრამ და გაბრაზებულმა სხდომა მალევე დატოვა.

ერთ საათში ფარული კენჭისყრის შედეგები გამოაცხადეს. ქ-ნ ლალის შვიდმა კომერციულმა დირექტორმა, მხოლოდ ორი აღმოჩნდა წინააღმდეგი.

ფინანსური ანგარიშგება და ბუღალტრული გალანსი

ფინანსური ანგარიშგება

1.1. ტექსტიდან მიღებული ინფორმაციის მიხედვით შეავსეთ ცხრილი:

სიტყვა / შესიტყვება	მისი მნიშვნელობა
1.	კონკრეტულ პერიოდში დასაყრდენი ფულადი ერთეული.
2.	ქალაქის ფულის გაუფასურება.
უფასურდება	3.
სამართლიანი წარდგენა	4.
5.	პროფესიული ცოდნის ერთობლიობა.

1.2. მიუთითეთ სწორია თუ არასწორი, აღნიშნეთ ✓-ით:

N	სწორი	არასწორი
		✓
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		

1.3. მიუსადაგეთ ჩამოთვლილი სიტყვები [1-6] მათთან აზრობრივად დაკავშირებულ კონტექსტებს [ა-ვ]:

ნიმუში: ითვალისწინებს ...დ....

დ. მხედველობაში იღებს, ანგარიშს უწევს.

- 1. პრინციპი
- 2. მახასიათებელი
- 3. სამართლიანობა
- 4. შეგნებულად
- 5. არასაიმედო
- 6. პრინციპულობა

- ა. სწორი პრინციპების ერთიანობა, კანონის დაცვა.
- ბ. ვისი ან რისი იმედიც არ აქვთ, არასანდო.
- გ. იგივეა, რაც გააზრებულად.
- დ. პრინციპებით მოქმედება.
- ე. ამოსავალი, საყრდენი დებულება, აზრი.
- ვ. ის, რაც რაიმე საგანს ახასიათებს.

1.4. უპასუხეთ კითხვას რომორი? და შეავსეთ შესაბამისი უჯრები:

N	რას იზამს?	როგორი?
	დაიანგარიშებს	დაანგარიშებული
1.	განათლებს	
2.	დააწესებს	
3.	დაამატებს	
4.	დაიწყებს	
5.	დაუშვებს	
6.	დაკარგავს	
7.	დამალავს	
8.	განსაზღვრავს	
9.	გაითვალისწინებს	
10.	გააუფასურებს	
11.	შეამოწმებს	
12.	შეადგენს	

1.5. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით მოცემული წყვილები:

ნიმუში: ვნახე, რომ ბუნალტორის მიერდაანგარიშებულ თანხას... 2.000 ლარი აკლდა. [დაანგარიშებული თანხა]

1. არ მგონია, რომ ეგეთი რამ შეეშალოს. [განათლებული ადამიანი]
2. ჩვენს საწარმოში გაამართლა და წესრიგს ახლა ყველა იცავს. [დაწესებული ნორმები]
3. თქვენ მიერ ჩვენ გავაგრძელებთ. [დაწყებული საქმე]
4. ბუნალტორულ აღრიცხვაში ისევ ჩვენი ბუნალტერი გამოასწორებს. [დაშვებული შეცდომა]
5. დილით საჯარო რეესტრში წავალ და აღვადგენ. [დაკარგული პასპორტი]
6. სახელმწიფო სამსახურები მოქმედებენ. [განსაზღვრული წესები]
7. ფინანსური პოლიციის მიერ ჯარიმა არ დააკისრეს. [შემოწმებული საწარმო]
8. ნელ-ნელა დაიწყო გამყარება. [გაუფასურებული ვალუტა]
9. უკვე ბოლოს ხელმოწერა უნდა ჰქონდეს. [შედგენილი ბლანკი]

1.6. ქვემოთ ჩამოთვლილი სიტყვები დააწყვილეთ სინონიმებად:

ძმობილი	ჩქარა	ბაბუა	ბინძური	გარდაიცვალა
ღარიბი	ბრძანეთ	შეგნებულად	მტყუანი	ეშმაკი
მალე	მოკვდა	პაპა	უქონელი	გააზრებულად
ცბიერი	თქვით	ჭუჭყიანი	მატყუარა	ძმაკაცი

ნიმუში: ჭკუა - გონება

1.	6.
2.	7.
3.	8.
4.	9.
5.	10.

1.7. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით მოცემული წყვილები:

ნიმუში: ვერ გამიგია, რატომ უშვებენ სამსახურიდან ...ამისთანა პატიოსან... თანამშრომელს? [ამისთანა პატიოსანი]

1. დიდი ხნის გახსნილი საწარმოც კი ვერ მიაღწევდა. [ამნაირი შედეგები]
2. თანამშრომელთა უფლებებს დავარღვევთ. [ამგვარი დოკუმენტი]
3. არ ინერვიულო, ბევრს დავიქირავებთ. [მაგისთანა მუშა]
4. ჩვენს საწარმოში მალე შემოიღებენ, რომ ველარავინ დაავიანებს.

[იმგვარი წესები]

5. მქონე ბუღალტერს იშვიათად ნახავთ. [ამგვარი გამოცდილება]
6. მე არ მოვითმენდი. [ამისთანა უსამართლობა]
7. ჩვენ არქივში ვინახავთ. [მაგვარი დოკუმენტები]
8. თქვენ შესახებ მესაუბრებით, რომ მე კომენტარსაც ვერ ვავაკეთებ. [იმისთანა საქმე]
9. დამზადებას არც მომავალში ვაპირებთ. [ამგვარი პროდუქტი]
10. ბევრს გაუჭირდება თქვენი გაგება. [ამნაირი პრინციპულობა]

1.8. უპასუხეთ კითხვას რომორი? და შეავსეთ შესაბამისი უჯრები:

N	რა?	როგორი?
	შრომა	შრომიტი
1.	მოსხენება	
2.	შედარება	
3.	განმეორება	
4.	დამატება	
5.	დაწყება	
6.	აღმზრდელობა	
7.	შემთხვევა	

1.9. ააგეთ წინადადებები მოცემული წყვილებით:

ნიმუში: ხვალვე დაწერთ მოხსენებით ბარათს და საჯარო სხდომაზე გამოხვალთ!...

[მოხსენებითი ბარათები]

1.

[განმეორებითი გამოცდები]

2.

[დამატებითი ინფორმაცია]

3.

[დაწყებითი სკოლები]

4.

[წერილობითი დოკუმენტები]

5.

[შემთხვევითი მოვლენები]

1.10. გამოთვლებზე ადგილას ჩასვით მოცემული წყვილები; უპასუხეთ კითხვებს:

როდიდან როდემდე? საიდან სადამდე?

- ნიმუში:** დილის ...რვა საათიდან ათ საათამდე... სამსახურთან გელოდებოდი. [რვა საათი - ათი საათი]
1. საკუთარ მიწის ნაკვეთში ვიმუშავე და კარგი მოსავალი ავიღე. [გაზაფხული - შემოდგომა]
 2. ცოტა ხანსაც დამელოდეთ, ადგილზე ვიქნები. [სამი - ოთხი]
 3. მარტოხელა ქალი პატარა ბავშვს უვლის და როგორღა იმუშაოს? [დილა - საღამო]
 4. დაახლოებით 240 კილომეტრია. [თბილისი - ქუთაისი]
 5. ჩვენი წარმოებისათვის საჭირო ნედლეული სატვირთო მანქანებით გადააქვთ. [სოფელი - ბოლნისი]
 6. საპარლამენტო არჩევნების დროს დავდივართ და ხალხს ვესაუბრებით. [ქალაქი - ქალაქი]
 7. თედო დიდ ბრიტანეთში სწავლობდა. [22 წელი - 28 წელი]
 8. რა მანძილი იქნება ცენტრალური თქვენ ? [გზა - სახლი]

II ნაწილი
ბუნებრივი ბალანსი

2.1. ტექსტიდან მიღებული ინფორმაციის მიხედვით შეავსეთ ცხრილი:

სიტყვა / შესიტყვება	მნიშვნელობა
1.	საწარმოს ფინანსური მდგომარეობის სრულად ამსახველი დოკუმენტი.
2.	დოკუმენტის ფორმა, რომელიც გაცოფილია გემოდან ქვემოთა მიმართულების ხაზით.
ბალანსის მუხლი	3.
ლიკვიდურობა	4.
5.	ბალანსის თითოეული მხარის (აქტივის ან პასივის) ჯამი.

2.2. მიუთითეთ სწორია თუ არასწორი, აღნიშნეთ ✓-ით:

N	სწორი	არასწორი
		✓
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		

2.3. მიუსადაგეთ ჩამოთვლილი სიტყვები [1-5] მათთან აზრობრივად დაკავშირებულ კონტექსტებს [ა-ე]:

ნიმუში: კომპონენტი ...ბ....

ბ. იგივეა, რაც შემადგენელი.

1. განლაგდეს
2. ჯგუფდება
3. სასაქონლო მარაგი
4. ჯამი
5. ტერმინი

ა. თავს იყრის, ერთადაა, ჯგუფადაა.

ბ. რომელიმე დარგისთვის დამახასიათებელი სიტყვა.

გ. საერთო რაოდენობა.

დ. საქონელი, რომელიც მომარაგებულია, შენახულია.

ე. გაეწყოს, დალაგდეს.

2.4. უპასუხეთ კითხვას რომორ? და შეავსეთ გამოტოვებული ადგილები:

ა.

N	როგორი?	როგორ?
	ძირითადი	ძირითადად
1.	სამართლიანი	
2.	მთლიანი	
3.	ვალდებული	
4.	სრული	
5.	ხშირი	
6.	იშვიათი	
7.	სწრაფი	

ბ.

N	როგორი?	როგორ?
	მტკიცე	მტკიცედ
1.	უფულო	
2.	უზომო	
3.	სავალდებულო	
4.	მოკლე	
5.	მარჯვე	
6.	ფართო	

2.5. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით მოცემული სიტყვა; დაუსვით კითხვა როგორ?

ნიმუში: ამ ბლანკს ...ძირითადად... კომპიუტერული პროგრამიდან ვბეჭდავთ.

[ძირითადი]

1. ბუღალტრული აღრიცხვის დოკუმენტები უნდა შედგეს. [სამართლიანი]
2. ბუღალტრული ბალანსი უნდა ასახავდეს საწარმოს აქტივებსა და პასივებს. [მთლიანი]
3. თავს ვგრძნობ, რომ მატერიალურად დაგეხმაროთ. [ვალდებული]
4. ასეთ დოკუმენტებს მე ხელს ვაწერ. [იშვიათი]

5. რა ვენა, მოქცევას ვერავის ვაპატიებ. [უსამართლო]
6. მიყვარს ტკბილეული, მაგრამ ნაკლებად ვჭამ. [უზომო]
7. პატარა ბიჭი ჭრიდა შეშას და ლამაზად აწყობდა. [მარჯვე]
8. დარბაზის კარი გაიღო და ოთახში ფინანსური პოლიციის თანამშრომელი შემოვიდა. [ფართო]
9. დავდივარ სოფელში, რადგან იქაურობა ძალიან მიყვარს. [ხშირი]
10. როგორ წავიდოდი ბაზარში ?! [უფულო]

2.6. გამოთვებულ ადგილას ჩასვით უნდა:

ნიმუში: იქნებ ანკეტაში ჩაწერთ, რომელ ენაზე ...გინდათ... გამოცდის ჩაბარება.

1. ჩემი გამოთვლებით, ამ თვეში ლარი არ გაუფასურდეს.
2. თქვენ შემოსავალი დამალთ და არავინ დაგაჯარიმთ?!
3. მიბრძანდეთ ჩვენს ოფისში და განცხადება დაწერთ!
4. ჩვენ წარმოება გავაფართოვოთ და ახალი დანადგარები შევიძინოთ.
5. საქართველოს მოქალაქეების უფლებები ჩვენც დავიცვათ.
6. ბუღალტრული აღრიცხვის დოკუმენტებზე მთავარმა ბუღალტერმა მოაწეროს ხელი.
7. ვფიქრობ, მაგ პრეტენზიებით დირექტორს მიმართოთ და არა მე.
8. მათ სამშენებლო მასალები ჩვენთან შეიძინონ.
9. თითოეულმა საწარმომ გაითვალისწინოს მომხმარებელთა ინტერესები და პროდუქციის ხარისხი გააუმჯობესოს.
10. იმ კვირიდან სამსახური დავიწყო, ამიტომ ამდენი დრო აღარ მექნება.

2.7. ა) პირების მიხედვით შეცვალეთ ზმნები:

დასახლება დასაქმება

ნიმუში:

ახლანდელი	წარსული
მე ვტყუვდები ჩვენ ვტყუვდებით	მე მოვტყუებულვარ ჩვენ მოვტყუებულვართ
შენ ტყუვდები თქვენ ტყუვდებით	შენ მოტყუებულხარ თქვენ მოტყუებულხართ
ის ტყუვდება ისინი ტყუვდებიან	ის მოტყუებულა ისინი მოტყუებულან
ახლანდელი	წარსული
მე ვსახლდები ჩვენ	მე დავსახლებულვარ ჩვენ
შენ	შენ
ის	ის
შენ	თქვენ
ის	ისინი

2.	ახლანდელი		წარსული	
მე	ვსაქმდები	ჩვენ	მე	დავსაქმებულვარ ჩვენ
შენ	თქვენ	შენ
ის	ისინი	ის

ბ) გამოთვლებულ ადგილას ჩასვით ზმნები; უპასუხეთ კითხვას რა უქნია?

დაწყება	დაგროვება	გაუფასურება
დაკარგვა	შენახვა	დასაქმება

- ლარი ჯერ ისე არ, რომ ევროებში გადავიტანოთ.
- ოფისში ქურდი შესულა და ჩვენი დოკუმენტაციის ნაწილი
- ჩვენს ბიუჯეტში იმდენი თანხა, რომ შეგვიძლია პატარა მაღაზიაც გავხსნათ.
- ამ ქარხნიდან წასული მუშები გზის სამუშაოებზე
- ძალიან ცხელოდა, მაგრამ მაინც რა კარგად ჩვენი პროდუქცია!
- დირექტორთა საბჭო ჯერ არ, ამიტომ საბოლოო პასუხს ვერ მოგახსენებთ.

2.8. გამოთვლებულ ადგილას ჩასვით მოცემული ზმნები:

ნიმუში: ჯერ ისე არ ...გავლარიბებულვარ..., რომ ორი კილო პომიდორი ვერ ვიყიდო. [გალარიბება; რა მიქნია?]

- თქვენ თურმე, როცა ფინანსური პოლიცია შემოწმებაზე მოსულა. [დამალულა; რა გიქნიათ?]
- პროდუქცია ჯერ არ და უკვე იწუნებთ?! [დამზადება; რა უქნია?]
- საფრანგეთში არასდროს, ამიტომ ამ ზაფხულს ვაპირებ წასვლას. [ყოფნა; რა მიქნია?]
- გილოცავთ, თურმე ჩემს მეზობლად! [დასახლება; რა გიქნიათ?]
- საქმე ჯერ, ამიტომ არ ვიცი, თქვენ რა დაგეგვალვართ. [განაწილება; რა უქნია?]
- ეს რა არის, როგორ! [გაზარმაცება; რა გიქნიათ?]
- მინისტრის ახალი ბრძანების მიხედვით, მცირე ბიზნესის დაწყება ძალიან [გამარტივება; რა უქნია?]
- სამსახურში ჯერ არ, ამიტომ ამ თვეში ხელფასს ვინ ვადამიხდის? [გაფორმება; რა მიქნია?]

2.9. გამოთვლებულ ადგილას ჩასვით მოცემული წყვილები:

ნიმუში: ცოტა გაუგებარია, რა საჭიროა ...იმავე შენობის... გარემონტება?!

[იგივე შენობა]

- იქნებ მიმართოთ და დახმარება სთხოვოთ! [იგივე ინვესტორი]

2. დღესაც მოვალ, ამიტომ არსად წახვიდე! [იგივე დრო]
3. ამ დღით დამირეკა და საბანკო ანგარიშის ნომერი მიკარნახა. [იგივე ბუღალტერი]
4. შეუსრულებლობის გამო წელსაც დაგვაკისრებენ ჯარმას. [იგივე ვალდებულება]
5. ისევ მელაპარაკებით და პოზიციას არ იცვლით?! [იგივე სიტყვები]
6. მოგცემენ, თუ ბუღალტრული აღრიცხვის დოკუმენტებს არ მოაწესრიგებ. [იგივე შენიშვნა]
7. ნინოც ამთავრებს, რომელშიც მე ვსწავლობდი. [იგივე უნივერსიტეტი]
8. ახალ შენობაში დროებით გადავიტანთ. [იგივე ინვენტარი]

2.10. ააგეთ წინადადებები სიტყვით:

აღბათ,

ნიმუში: ...აღბათ, ხელფასის უწყისში შეცდომა დავუშვი...

1.
2.
3.
4.
5.

III ნაწილი

ფინანსური შედეგი – ანგარიშგება მოგებისა და ზარალის შესახებ

3.1. ტექსტიდან მიღებული ინფორმაციის მიხედვით შეავსეთ ცხრილი:

სიტყვა / შესიტყვება	მისი მნიშვნელობა
წმინდა მოგება	1.
2.	ხარჯი, რომელიც გასცეს, დახარჯეს.
ზარალი	3.
წმინდა ზარალი	4.
5.	აქ: რაოდენობრივი განსხვავება.

3.2. მიუთითეთ სწორია თუ არასწორი, აღნიშნეთ ✓-ით:

N		სწორი	არასწორი
	ნებისმიერი წარმოება მუშაობს იმ მიზნით, რომ მწარმოებლებს მოგება მოუტანოს.	✓	
1.	მმართველი პირები ფინანსურ შედეგს ელოდებიან, რადგან წმინდა მოგების მიღება სურთ.		
2.	წმინდა მოგების დაანგარიშებისას აუცილებელია განისაზღვროს საწარმოს შემოსავლები და გაწეული ხარჯების რაოდენობა.		
3.	თუ საერთო შემოსავლების რაოდენობა აღემატება საერთო ხარჯებს, მაშინ საწარმოს წმინდა მოგება ექნება.		
4.	წმინდა მოგება გვაქვს მაშინ, როდესაც საერთო შემოსავალი ნაკლებია საერთო ხარჯებზე.		
5.	საქმე წმინდა ზარალთან გვაქვს, როცა საანგარიშგებო პერიოდში საწარმოს იმაზე მეტი თანხა შემოუვიდა, ვიდრე დახარჯა.		
6.	ხარჯსა და შემოსავალს შორის სხვაობის დაანგარიშებით დგინდება საწარმოს წმინდა ზარალი.		

3.3. მიუსადაგეთ ჩამოთვლილი სიტყვები [1-5] მათთან აზრობრივად დაკავშირებულ კონტექსტებს [ა-ე]:

ნიმუში: ოდენობა...გ....

გ. აქ: იგივეა, რაც რაოდენობა.

- 1. აღემატება
- 2. მუშახელი

3. რეალიზაცია
4. ცვლადი
5. საწინააღმდეგო
- ა. აქ: ნიშანი, რაიმეს მახასიათებელი.
- ბ. მეტია ვინმეზე, რამეზე.
- გ. იგივეა, რაც საპირისპირო.
- დ. აქ: გაყიდვა, სამომხმარებლო ბაზარზე გასაყიდად გატანა.
- ე. იგივეა, რაც მუშა.

3.4. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით სიტყვა **თავისი მხოლოდითი ან მრავლობითი ფორმით:**

ნიმუში: მუშებმა ...თავიანთი... კუთვნილი ხელფასი მოითხოვეს.

1. მფლობელებს საწარმოს გაფართოება სურთ.
2. მოქალაქეები უფლებებს იცავენ.
3. ქალბატონმა თინამ უპასუხისმგებლობის გამო დაიმსახურა საყვედური.
4. ჩვენმა ბუღალტერმა დაანგარიშების შედეგები დირექტორს აჩვენა.
5. მწარმოებლებს საკუთარი კაპიტალის გაზრდა უნდათ.
6. ისინი კონფიდენციალურ ინფორმაციას არ გასცემენ.
7. გორის წველების ქარხანამ პროდუქცია სამომხმარებლო ბაზარზე უკვე გაიტანა.
8. ეკონომიკის მინისტრმა ახალი გეგმების შესახებ ისაუბრა.
9. თითოეულ სახელმწიფოს საფინანსო პოლიტიკა აქვს.
10. ბ-ნი თამაზი პრინციპულობითა და პროფესიონალიზმით გამოირჩევა.

3.5. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით **ზმნა შეუძლია:**

ნიმუში: არ ...შეგიძლიათ... დღესვე მოხვიდეთ ცენტრალურ ოფისში?

1. მას მეტი პასუხისმგებლობა იგრძნოს და თავისი ვალდებულებები უკეთესად შეასრულოს.
2. ჩვენ ხვალიდანვე დავიწყეთ ნედლეულის შესყიდვა, რადგან საკმარისი თანხა უკვე გვაქვს.
3. კარგ მენეჯერს ფინანსური მოგება გაზარდოს საწარმოში.
4. ნიკოს ბუღალტრული ბალანსის შედგენა ჯერ არ
5. თქვენ, რომ ორი ახალი სატვირთო მანქანა ერთ კვირაში შეიძინოთ?
6. ბუღალტერს ხელფასის წინასწარ გაცემა არ
7. ნინოს აქტივები და პასივები ერთმანეთს შეუდაროს და პასუხი მოგახსენოთ.
8. თქვენ ახალ საწარმოს უხელმძღვანელოთ?

3.6. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით:

ა) ჯერ მერე// შემდეგ//შემდგომ.....
 ბ) ჯერჯერობით

ნიმუში: ...ჯერ... შემოსავალს ვიანგარიშებ და ...მერე... გასავალს აღვრიცხავ.

1. დოკუმენტში რეკვიზიტები შეავსე, კი თანხები იანგარიშე!
2. მაგ ამბის შესახებ არავის ვეტყვი.
3. ისევ სწავლობთ ბულალტერიას, ამიტომ მიგიღებთ თანაშემწედ.
4. ჩვენი საწარმო დაათვალიერეთ, კი დირექტორს შეგახვედრებთ.
5. ახალი წარმოების გახსნა ვერ შევძელით.
6. თქვენი უკმაყოფილების მიზეზი მომახსენეთ და გადავწყვიტოთ, როგორ მოვიქცეთ!
7. არაფერი უთხრათ, თავის თანამდებობაზე დარჩეს!
8. მოხმარებული ელექტროენერჯის ხარჯი ვიანგარიშოთ, დანარჩენი ხარჯები.
9. შენ თვითონ უნდა იყო კარგი სპეციალისტი, უნდა აფასებდე სხვის პროფესიულ ცოდნას!
10. საქართველოში ჩამოსვლას ვერ ვახერხებ.

3.7. ააგეთ წინადადებები გვერდით მითითებული წყვილებით:

ნიმუში: ...მეგობრის წინაშე თავს დამნაშავედ ვგრძნობდი, რადგან დახმარება ვერ შევძელი... [მეგობრის წინაშე]

1.
- [ჩვენ წინაშე]
2.
- [მათ მიერ]
3.
- [სახელმწიფოს წინაშე]
4.
- [ბულალტრის მიერ]
5.
- [თქვენ წინაშე]

3.8. დააკვირდით შესიტყვებებს და მათი დახმარებით ააგეთ წინადადებები:

სიტყვა შეაწყვეტინა – საუბრის, ლაპარაკის დროს გააჩერა.

სიტყვა ჩამოართვა – საუბრის დროს გააჩერა და ლაპარაკი თვითონ გააგრძელა.

სიტყვა მოუჭრა – საუბარი სხარტი, მოქნილი პასუხით შეაწყვეტინა.

სიტყვა შეუბრუნა – შეეპასუხა; პასუხით წინააღმდეგობა გაუწია [მაგ., თავხედურად, უზრდელად და სხვა].

ნიმუში: სხდომის თავმჯდომარემ გამომსვლელს **სიტყვა ჩამოართვა** და მთავარ საკითხზე გადავიდა.

1.
[სიტყვა შეაწყვეტინა]
2.
[სიტყვა მოუჭრა]
3.
[სიტყვა ჩამოართვა]
4.
[სიტყვა შეუბრუნა]

3.9. შესიტყვებები გადაიყვანეთ უარყოფით ფორმაში:

ნიმუში: სიტყვა შეაწყვეტინე!
...სიტყვა არ შეაწყვეტინო!...

1. სიტყვა მოუჭერი!
.....
2. სიტყვა ჩამოართვი!
.....
3. სიტყვა შეუბრუნე!
.....
4. ხმა მიეცი!
.....
5. ხმა ამოიღე!
.....

3.10. წაიკითხეთ ტექსტი, შეარჩიეთ და გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით ნასწავლი შესიტყვებები:

გაზაფხული იდგა. საოკუპაციო ზოლთან გაჭიმული მავთულხლართები ვერ აკავებდა ალუბლის ყვავილის სურნელეზას. შუაზე გახლეჩილი ქართული მიწა ტკივილისაგან ოხრავდა, მაგრამ მაინც ემზადებოდა ხელახალი დაბადებისთვის. გიგო პაპას თოხი დაეჭირა და საკუთარი ბაღის ბოლოს მარჯვედ იქნევდა.

- შესდექი! - შემოესმა რუსულად და, როცა სიბერით მოხრილი წელი გამართა, ავტომატის ლულას მოჰკრა თვალი.

- არ გაინძრე, თორემ ახლავე ცხინვალის იზოლატორში წაგაბრძან...!

- თქვენ საქართველოს მიწაზე დგახართ, ცხინვალის საქართველოა და ჩემი სოფელიც! - გიგო პაპამ.

- ეს ოსეთია და ფეხის გადმოდგმაც არ დაბედო! - ყვიროდა რუსი.

- ჩემს ქვეყანაში ფეხს სადაც მინდა, იქ დავადგამ, სიკვდილისა არ მეშინია! - კვლავ მოხუცმა, მერე თოხის ტარს დაეყრდნო და რუს ჯარისკაცს ამაყად გაუსწორა თვალი.

VII თაჰი

ბულალტრულ ანგარიშთა არსი და საართაჰორისო სტანდარტები

I ნანილი

ბულალტრული ანგარიშები

1.1. ტექსტიდან მიღებული ინფორმაციის მიხედვით შეავსეთ ცხრილი:

სიტყვა / შესიტყვება	მისი მნიშვნელობა
1.	ბულალტრული ანგარიშის მარცხენა გვერდი, რომელშიც ბულალტრული ოპერაციები ანგარიშდება, მაგ., აქტივის ზრდა.
2.	ბულალტრული ანგარიშის მარჯვენა გვერდი, რომელშიც ბულალტრული ოპერაციები ანგარიშდება, მაგ., აქტივის შემცირება.
რეგისტრი	3.
საწყისი ნაშთი	4.
5.	რაოდენობრივი სხვაობა შემოსავლისა და გასავლის ჯამებს შორის.

1.2. მიუთითეთ სწორია თუ არასწორი, აღნიშნეთ ✓-ით:

N	სწორი	არასწორი
	✓	
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		

1.3. მიუსადაგეთ ჩამოთვლილი სიტყვები [1-7] მათთან აზრობრივად დაკავშირებულ კონტექსტებს [ა-ზ]:

ნიმუში: ნაშთიბ.....

ბ. იგივეა, რაც სალდო.

- 1. ერთგვაროვანი
- 2. ავგუფებს
- 3. ანგარიშის გახსნა
- 4. ბალანსის მუხლი
- 5. აქტიური ანგარიშები
- 6. პასიური ანგარიშები
- 7. ფულის ბრუნვა

ა. თანხის მიმოქცევა.

ბ. აქ: საანგარიშგებო პერიოდში ახალი ბუღალტრული ანგარიშის დაწყება.

გ. ბუღალტრული ბალანსის ნაწილი.

დ. პასივებისა და შემოსავლების ამსახველი ანგარიშები, მათი გამოთვლა.

ე. იგივეა, რაც ერთნაირი, ერთი სახისა.

ვ. აქტივებისა და ხარჯების ამსახველი ანგარიშები, მათი გამოთვლა.

ზ. ჯგუფებად, ნაწილებად გამოყოფა.

1.4. უპასუხეთ კითხვას რა? და შეავსეთ შესაბამისი უჯრები:

N	როგორი?	რა?
	ახალი	სიახლე
1.	კეთილი	
2.	ბრძენი	
3.	ღარიბი	
4.	მართალი	
5.	მყარი	
6.	მშრალი	
7.	მხდალი	
8.	ნამდვილი	
9.	ცოცხალი	

1.5. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით მოცემული სიტყვა:

ნიმუში: თქვენს ...სიკეთეს... არასდროს დავივიწყებ. [სიკეთე]

1. თქვენს საწარმოში ბევრ სასიკეთო ვხედავ. [სიახლე]
2. წელს სტატისტიკურმა მაჩვენებელმა 20%-ს მიაღწია. [სიღარიბე]
3. მას სძლია და საწარმოს სალაროდან 2.000 ლარი აიღო. [სიხარბე]
4. ბუღალტრულ დოკუმენტებში ჩაწერა არ შეიძლება. [სიყალბე]
5. უფლება ადამიანის ძირითადი უფლებაა. [სიცოცხლე]
6. როდის იყო, რომ სიკეთე მოჰქონდა ადამიანისათვის?! [სიმხდალე]
7. დოკუმენტების პრობლემა შექმნა, ამიტომ ყველაფერი თავიდან გავაკეთე. [სიძველე]
8. თუ თვალს გაუსწორებ, უკეთესი იქნება! [სინამდვილე]

1.6. ბრძანებითი წინადადებები გადაიყვანეთ უარყოფით ფორმაში:

ნიმუში: ბუღალტრული ბალანსი შემომიტანეთ!
 ... ბუღალტრული ბალანსი **არ** შემომიტანოთ!...

1. ჯერ კრედიტები იანგარიშე!

2. ბუღალტრულ ბალანსში დებეტები აღრიცხე!

3. რეგისტრში ყველაფერი შეიტანე!

4. ახალი ანგარიში გახსენი!

5. ბალანსის მუხლი გამოყავი!

6. აქ თანხის ბრუნვა ჩაწერე!

7. სალდო დააჯამე!

8. საწყისი ნაშთი წინა ბალანსიდან გადმოიტანე!

9. ხელფასები დღესვე გაეციტ!

10. დოკუმენტი ორ ნაწილად გაყავი!

1.7. აავტო კითხვითი წინადადებები სიტყვებით:

.....თუ არა

ნიმუში: ...გსურთ თუ არა ჩვენს საწარმოში სამსახურის დაწყება?!...

- 1.
2.
3.
4.
5.

1.8. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით მოცემული წყვილები:

ნიმუში: როგორ ფიქრობთ, ...ამდენ პროდუქტს... დღეს დაარიგებთ მალაზიებში? [ამდენი პროდუქტი]

- 1. საღამომდე შედგენას ვერ მოვასწრებ. [ამდენი ანგარიში]
2. ხელით ვერ წავიღებ, სჯობს, ელექტრონულად გადავაგზავნოთ. [ამდენი დოკუმენტი]
3. გავეცი პასუხი, რამდენიც დამისვეს. [იმდენი კითხვა]
4. ვინ გადმოგვირიცხავს ?! [ამდენი თანხა]
5. ცოტა ხანში შეიძლება ისე დაგვალაოთ, რომ სამსახურის შეცვლა მოგინდეთ. [მაგდენი სამუშაო]
6. გადმოგვირიცხავთ, რამდენიც ნედლეულის შესასყიდად დაგჭირდებათ. [იმდენი ლარი]
7. წვენების დასამზადებლად საწარმო ბროწეულს შეიძენს, რამდენსაც ჩვენი ტექნოლოგი გვირჩევს. [იმდენი კილოგრამი]
8. აღრიცხვა არ სჭირდება [მაგდენი შემოსავალი]

1.9. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით კითხვები: რატომ? ან რის გამო?

პასუხებში კი გამოიყენეთ: იმიტომ ან იმის გამო.

ნიმუში:რატომ... დაავიანეთ?

....იმიტომ..., რომ სამგზავრო ავტობუსი გაფუჭდა.

- 1. გახსენი ახალი ანგარიში?
....., რომ ახალი საანგარიშგებო პერიოდი დაიწყო.
2. დააჯგუფე აქტივები?
....., რომ ამას ბუნებრივი ადრისგვის სტანდარტი მოითხოვს.
3. გაუშვეს გიორგი სამსახურიდან?
....., რომ უპასუხისმგებლოდ იქცეოდა.

4. ჩქარობთ დირექტორთან შესვლას?
....., რომ სამინისტროდან მოსული ბრძანება უნდა ვანახო.
5. აღრიცხავთ კრედიტსა და დებეტს ვერტიკალურ ფორმატში?
....., რომ ასე მირჩევნია.
6., ანგარიშობთ აქტივებს?
....., რომ უნდა ვიცოდე, რამდენია საწარმოს კუთვნილი ქონება.
7. ლარის კონვერტირება?
....., რომ ამ კვირაში ლარის კურსი დაეცა.
8. ავგუფებენ აქტივებსა და პასივებს ლიკვიდურობის ნიშნით?
....., რომ ნახონ, რა უფრო სწრაფად გაიყიდება.

1.10. ააგეთ წინადადებები ფრაზებით:

ჩემი აზრით	ბუღალტრის აზრით
მისი აზრით	დირექტორის აზრით

ნიმუში: ჩემი აზრით, ეს ბუღალტერი პროფესიონალიზმით გამოირჩევა.

1.
2.
3.
4.

ბულალტრული აღრიცხვის ანგარიშთა გეგმა

II ნაწილი

საერთაშორისო სტანდარტები

2.1. ტექსტიდან მიღებული ინფორმაციის მიხედვით შეავსეთ ცხრილი:

სიტყვა / შესიტყვება	მისი მნიშვნელობა
1.	წესრიგში მოყვანა, სტრუქტურული განლაგება, გამთლიანება.
2.	ბულალტრული ანგარიშების სისტემური ჩამონათვალი.
სტანდარტი	3.
შეჯამება	4.
5.	წესი, ნორმა, რომელსაც ურჩევენ.

2.2. მიუთითეთ სწორია თუ არასწორი, აღნიშნეთ \checkmark -ით:

N		სწორი	არასწორი
	ბულალტრული ანგარიშები სხვადასხვა სახისაა, ამიტომ მათ ერთ სისტემაში აქცევენ.	\checkmark	
1.	ბულალტრული ანგარიშების ერთ სისტემაში მოქცევას ანგარიშთა სისტემატიზაცია ჰქვია.		
2.	ანგარიშთა გეგმის მიხედვით მზადდება ფინანსური ანგარიშგება.		
3.	გეგმის შემადგენლობაში შედის მხოლოდ ის, თუ რა უნდა შეისყიდოს საწარმომ.		
4.	ანგარიშთა გეგმა არ გულისხმობს მოკლევადიანი და გრძელვადიანი აქტივებისა და პასივების დაანგარიშებას.		
5.	ბასსი ბულალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტებს ჰქვია.		
6.	ბასს-ის მიერ რეკომენდებული წესებით შედგენილი ბულალტრული აღრიცხვის დოკუმენტები ხშირად გაუგებარია.		
7.	საერთაშორისო სტანდარტებმა ბულალტრული აღრიცხვის დოკუმენტებში შეცდომები შეამცირა.		
8.	ბულალტერს შეუძლია საერთაშორისო სტანდარტები არ გაითვალისწინოს.		

2.3. მიუსადაგეთ ჩამოთვლილი სიტყვები [1-5] მათთან აზრობრივად დაკავშირებულ კონტექსტებს [ა-ე]:

ნიმუში: მოქცევა ...ბ....

ბ. აქ: მოთავსება, თავმოყრა.

- 1. კომიტეტი
- 2 მონაცემი
- 3. მოიზიდავს
- 4. ამცირებს
- 5. მინიმუმი

- ა. რაიმე მოქმედების შესაძლებლობა.
- ბ. აცოტავებს, მცირეს ქმნის.
- გ. ყველაზე მცირე რაოდენობა.
- დ. დააინტერესებს, სურვილს აღუძრავს, საკუთარ მხარეს გადმოიბირებს.
- ე. ორგანო, რომელიც იღებს გადაწყვეტილებებს და რაიმე საქმიანობას ხელმძღვანელობს.

2.4. უპასუხეთ კითხვას როგორი? და შეავსეთ შესაბამისი უჯრები:

N	რას იზამს?	როგორი?
	შეაჯამებს	შემაჯამებელი
1.	გააფრთხილებს	
2.	გააერთიანებს	
3.	გაავრცელებს	
4.	გაათავისუფლებს	
5.	გაანადგურებს	
6.	შეაწუხებს	
7.	შეარცხვენს	
8.	შეამოთთებს	

2.5. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით მოცემული წყვილები:

ნიმუში: ...შემაჯამებელი გამოსვლის ... შემდეგ ქ-ნმა თამარმა სხდომა დატოვა. [შემაჯამებელი გამოსვლა]

- 1. როცა სამსახურში მივედი, დირექტორი მუშებს აძლევდა.
[გამაფრთხილებელი შენიშვნები]
- 2. როდის მაჩვენებთ ბულალტრული ანგარიშების?!
[გამაერთიანებელი დოკუმენტი]

- 3. ინფორმაციების ჩვენი თანამოქალაქეების წინაშე დიდი პასუხისმგებლობა ეკისრებათ. [გამავრცელებელი მედიასაშუალებები]
- 4. არ ველოდი, რომ მომაცნებდით და ხელმძღვანელობასთან მიჩვილებდით. [გამანადგურებელი დარტყმა]
- 5. ოჯახის [შემარცხვნილი ადამიანი] არავინ სცემს პატივს.
- 6. შინაგან საქმეთა მინისტრი პრესკონფერენციაზე გამოვიდა. [შემამფოთებელი განცხადება]

2.6. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით კითხვები: რისთვის? ან რა მიზნით?

პასუხებში კი გამოიყენეთ: იმისთვის ან იმ მიზნით.

ნიმუში:რისთვის.... მოხვედით ასე ადრე?

....იმისთვის..., რომ ბუნებრივი ანგარიშის შედეგა მოვასწრო.

- 1. აზრებებზე აქტივებსა და პასივებს ერთგვაროვანი ნიშნით?
....., რომ საერთაშორისო სტანდარტი დააკმაყოფილონ.
- 2. აგზავნის ბუნებრივ ბალანსს დირექტორთან?
....., რომ ანგარიში გადამოწმდეს.
- 3. აკვირდებიან სამეურნეო პროცესებს?
....., რომ საწარმომ მეტი მოგება ნახოს.
- 4. დაგნიშნეს მთავარი ბუნებრივის თანამემწე?
....., რომ დოკუმენტების შედგენაში დავეხმარო.
- 5. იწვევენ ჩვენი საწარმოს დამფუძნებლები საერთო კრებას?
....., რომ ახალი წესდება შექმნან.
- 6. დაიწყე ხელფასის უწყისის შედგენა?
....., რომ მუშებს ანაზღაურება არ დაუგვიანდეთ.

2.7. შეარჩიეთ და გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით სიტყვები:

მანამ სანამ ვიდრე

ნიმუში: ...სანამ... ბუნებრივი არ მოვა, პასუხს ვერ გაცემთ.

- 1. სამსახურში არ მიგიღებენ, განცხადებას არ დაწერ!
- 2. ბამთარი დადგება, შეშა უნდა მოვიმარაგოთ.
- 3. მინისტრთან მიხვალ, ყველა დოკუმენტი მოაწესრიგე.
- 4. დაკარგულ ბლანკებს არ იპოვი, აღრიცხვას როგორ დაიწყებ?!
- 5. სახლში დარჩი, მე სოფლიდან არ დავბრუნდები.
- 6. მოვიმარაგოთ ნედლეული, შედარებით იაფია.
- 7. ამბავს მოვყვებოდი, ყველაფერი ისედაც იცოდნენ.

8. გიორგიმ დაინახა, რომ დანადგარს ცეცხლი ეკიდა, მუშაობას აგრძელებდა.
9. ქართულად დაიწყებ ლაპარაკს, შენს მშობლიურ ენაზე მითხარი.
10. ავტობუსი დაიძვრება, ბავშვებისთვის ტკბილეულს ვიყიდი.

2.8. ა) პირების მიხედვით შეცვალეთ გზნები; უპასუხეთ კითხვებს: რას იზამს? რა უქნია?

გამორჩენა	დანახვა	წასვლა
-----------	---------	--------

მე გამომრჩება	ჩვენ	მე გამომრჩენია	ჩვენ
შენ	თქვენ	შენ	თქვენ
მას	მათ	მას	მათ
მე დავინახავ	ჩვენ	მე დამინახავს	ჩვენ
შენ	თქვენ	შენ	თქვენ
ის	ისინი	მას	მათ
მე წავალ	ჩვენ	მე წავსულვარ	ჩვენ
შენ	თქვენ	შენ	თქვენ
ის	ისინი	ის	ისინი

ბ) გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით გზნები; უპასუხეთ კითხვას რა უქნია?

შედგენა	დანიშვნა	ასახვა	მითითება	გაცემა
---------	----------	--------	----------	--------

- ბრძანება ჯერ არ, ამიტომ საქმეს ნუ დაიწყებთ!
- მთავარ ბუღალტერს ყველა საჭირო დოკუმენტი უკვე
- დირექტორს, რომ შემოსასვლელი ჭიშკარი ჩაეკეტათ.
- საწარმოს წარმატებები თანამშრომელთა ანაზღაურებაზეც
- ისინი ფრანგ ინვესტორებს ელოდებიან და შეხვედრა ხვალისთვის

2.9. ა) პირების მიხედვით შეცვალეთ გზნები:

ნიმუში:

მე ვამცირებ	ჩვენ ვამცირებთ	[ის მე] მამცირებს	[ის ჩვენ] გვამცირებს
შენ ამცირებ	თქვენ ამცირებთ	[ის შენ] გამცირებს	[ის თქვენ] გამცირებთ
ის ამცირებს	ისინი ამცირებენ	[ის მას] ამცირებს	[ის მათ] ამცირებს

მე ვენდობი	ჩვენ	მე მენდობა	ჩვენ
შენ	თქვენ	შენ	თქვენ
ის	ისინი	მას	მათ
მე ვნიშნავ	ჩვენ	მე მნიშნავს	ჩვენ
შენ	თქვენ	შენ	თქვენ
ის	ისინი	მას	მათ

ბ) გამოთვებულ ადგილას ჩასვით ზმნები:

მოსმენა	ვაფრთხილება	დაკისრება	სწავლება	მიღება
----------------	--------------------	------------------	-----------------	---------------

1. მთავარი ბუღალტერი, როგორ უნდა გავხსნათ ახალი ანგარიშები.
2. თუ დღესვე არ გამოვცხადდი შემოსავლების სამსახურში, ჯარიმას
3. ეგ უსინდისო იმდენს იტყუება, რომ აღარავინ
4. სამსახურში დიპლომის გარეშე ვინ
5. ფინანსურმა მენეჯერმა, რომ ჩვენი ინფორმაცია კონფიდენციალურია და არ უნდა წამომცდეს.

2.10. უპასუხეთ კითხვას რას შვრება?

ნიმუში: მე თანამშრომელს ვაფრთხილებ.

დირექტორი მე ...*ვაფრთხილებს*...

1. მე მთავარ ბუღალტერს ვიბარებ.
მთავარი ბუღალტერი მე
2. დღეს მასწავლებელს გამოცდას ვაბარებ.
დღეს მოსწავლე მე გამოცდას
3. მე მას ამბავს ვეკითხები.
ის მე ამბავს
4. მე მას ყურადღებას ვაქცევ.
დედა მე ყურადღებას
5. მე შემოსავლების სამსახურს ინფორმაციას ვაწვდი.
შემოსავლების სამსახური მე ინფორმაციას
6. მე მას მატერიალურად ვეხმარები.
ის მე მატერიალურად
7. ნინოს მე სამსახურს ვაწყებინებ.
ნინო მე სამსახურს
8. მე მას თანხას ვურიცხავ.
ის მე თანხას

2.11. ააგეთ წინადადებები გვერდით მოცემული წყვილებით:**ნიმუში:** ...თქვენ შემდეგ... მე შევალ ეკონომიკის მინისტროს. [თქვენ შემდეგ]

1.

[ჩვენ შემდგომ]

2.

[მათ მერე]

3.

[სამუშაოს შესრულების შემდეგ]

4.

[შეებულების შემდეგ]

5.

[ბავშვობის შემდეგ]

III ნაწილი**სამენარჩო საქმიანობის ორგანიზაციულ – სამართლებრივი ფორმატი****3.1. ტექსტიდან მიღებული ინფორმაციის მიხედვით შეავსეთ ცხრილი:**

სიტყვა / შესიტყვება	მისი მნიშვნელობა
სამართლებრივი მხარე	1.
2.	ფიზიკური ან იურიდიული პირები, რომლებიც სამეწარმეო საქმიანობას მისდევენ.
შემოსავლების სამსახური	3.
ანგარიშსწორება	4.
5.	საგადასახადო ორგანოში რეგისტრირებული მესსიერების მქონე აპარატი, რომლითაც კონტროლდება შემოსავლები.

3.2. მიუთითეთ სწორია თუ არასწორი, აღნიშნეთ ✓-ით:

N		სწორი	არასწორი
	სამეწარმეო საქმიანობის სუბიექტთა სამართლებრივი მხარის მოსაგვარებლად სპეციალური კანონი არ არსებობს.		✓
1.	სამეწარმეო საქმიანობა არის „არაერთგვარადი საქმიანობა, რომელიც ხორციელდება მოგების მიზნით, დამოუკიდებლად და ორგანიზებულად“.		
2.	სამეწარმეო საქმიანობის უფლება მხოლოდ იურიდიულ პირებს აქვთ.		
3.	ინდემწარმე ის ფიზიკური პირია, რომელიც თანამესაკუთრის გარეშე ინდივიდუალურ საწარმოს ფლობს.		
4.	ინდემწარმეს შეუძლია არ დარეგისტრირდეს საჯარო რეესტრის ეროვნულ სააგენტოში.		
5.	ინდემწარმე პირადად და მთელი ქონებით აგებს პასუხს ვალდებულებებზე, რომლებიც მას სამეწარმეო საქმიანობიდან გამომდინარე ეკისრება.		
6.	შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება (შპს) იურიდიული პირია.		
7.	შპს-ს აქვს საკუთარი ქონება და წესდება.		
8.	შპს-ს მმართველი პირია დირექტორი, რომელსაც პარტნიორთა საერთო კრება ირჩევს.		
9.	მეწარმე სუბიექტებს უფლება აქვთ, არ გამოიყენონ საკონტროლო-სალარო აპარატები.		

3.3. მიუსადაგეთ ჩამოთვლილი სიტყვები [1-6] მათთან აზრობრივად დაკავშირებულ კონტექსტებს [ა-ვ]:

ნიმუში: სამეწარმეო საქმიანობაგ.....

გ. სამართლებრივ ჩარჩოში მოქცეული არაერთგვარადი საქმიანობა, რომლის მიზანია მოგება.

- 1. ინდივიდუალური მეწარმე
- 2. თანამესაკუთრე
- 3. საჯარო რეესტრი
- 4. იურიდიული პირი
- 5. წესდება
- 6. დარეგისტრირდება

ა. პირი, რომელიც სხვასთან ერთად ფლობს საკუთრებას.

ბ. ორგანიზაციის დოკუმენტი, რომელშიც მოცემულია საქმიანობის წესები.

გ. რეგისტრაციას გაივლის, აღრიცხვაზე ავა.

- დ. პირი ან საზოგადოება, რომლის მიზანია სამეწარმეო საქმიანობა.
 ე. ფიზიკური პირი, რომელსაც აქვს ინდივიდუალური საწარმო და მართავს მას.
 ვ. რეგისტრაციის ადგილი.

3.4. ა) უპასუხეთ კითხვას 305? და შეავსეთ შესაბამისი უჯრები:

N	305?	305?
	მესაკუთრე	თანამესაკუთრე
1.	ტოლი	
2.	მშრომელი	
3.	მოქალაქე	
4.	მოსაუბრე	
5.	მომხსენებელი	
6.	დამფინანსებელი	
7.	მონაწილე	

3.5. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით მოცემული სიტყვა:

ნიმუში: ჩემმა ...თანატოლმა... ვაჟმა საერთაშორისო მუსიკალურ კონკურში გაიმარჯვა. [თანატოლი]

- საწარმოს საახალწლო ფულადი პრემიის მიღება სურდათ. [თანამშრომლები]
- საპროტესტო აქციის გადაწყვიტეს, რომ გამოსვლა 2 დღით გადაედოთ. [თანამონაწილეები]
- თქვენს უთხარით, რომ ხელი არ შემიშალონ. [თანამოსაუბრეები]
- ჩვენი ქვეყნის დემოკრატიული განვითარების გზა აირჩიეს. [თანამოქალაქეები]
- ბ-ნი გიორგის უცხოელი იყო, ამიტომ ქართულად კარგად ვერ ლაპარაკობდა. [თანამომხსენებელი]
- ორგანიზაციის ხვალ შეიკრიბებიან და საბოლოო დასკვნას გამოიტანენ. [თანადამფინანსებლები]

3.6. უპასუხეთ კითხვას როგორი? და შეავსეთ შესაბამისი უჯრები:

N	რას იზამს?	როგორი? [უარყოფითი ფორმა]
	გაკონტროლებს	გაკონტროლებელი
	გამოიყენებს	გამოიყენებელი
1.	გამართლებს	

2.	გაავრცელებს	
3.	დააზიანებს	
4.	განადგურებს	
5.	გააფრთხილებს	
6.	გახსნის	
7.	დაარეგულირებს	
8.	შემჩნევს	
9.	შეაჯამებს	

3.7. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით მოცემული წყვილები:

ნიმუში: ...გაუკონტროლებელ ქცევას... ყოველთვის უარყოფითი შედეგი მოსდევს. [გაუკონტროლებელი ქცევა]

1. ხომ არ გადავყრით?! [გამოუყენებელი ნედლეული]
2. ჩემს შენიშვნას სრულიად უპასუხეთ, ამიტომ ვერ დაგეთანხმებით. [გაუმართლებელი არგუმენტები]
3. საჯარო სხდომაზე ჯერ თანამშრომლებს გავაცნობთ. [გაუვრცელებელი ინფორმაცია]
4. შესახებ პოლიციას შევატყობინეთ. [გაუნადგურებელი დოკუმენტები]
5. „მეწარმეთა შესახებ“ კანონით სხვადასხვა ნორმატიული აქტი აზუსტებს. [დაურეგულირებელი წესები]
6. ნუ მომიტანთ! [შეუჯამებელი ანგარიში]
7. დღეს ძალიან ბევრი საქმე გვაქვს, ამიტომ ხვალ აღვრიცხავთ. [დაუზიანებელი ინვენტარი]

3.8. ააგეთ წინადადებები გვერდით მოცემული შესიტყვებებით:

ნიმუში: ...კანონის მიხედვით... მე ინდემწარმე ვარ. [კანონის მიხედვით]

1.
[თქვენი შეხედულების მიხედვით]
2.
[წყენის მიუხედავად]
3.
[წესდების მიხედვით]
4.
[დოკუმენტის მიხედვით]

5.
 [შემოწმების მიუხედავად]

3.9. დააკვირდით შესიტყვებებს და მათი დახმარებით ააგეთ წინადადებები:

ენა წაიგრძელა - ზედმეტს, ბევრს ლაპარაკობს, ყბედობს; იგივეა, რაც: გრძელი ენა აქვს, ენაგრძელია.

ენა წინ უსწრებს - უადგილოდ, დაუფიქრებლად ლაპარაკობს.

ზურგი შეაქცია - უარყო, მიატოვა ვინმე ან რამე.

მაგარი ზურგი აქვს - ძლიერი პატრონი, მფარველი ჰყავს.

ნიმუში: ამ ქალს ენა წინ უსწრებს და ხშირად ყველაფერს ამბობს.

1.
 [ენა წაიგრძელა]
2.
 [ზურგი შეაქცია]
3.
 [მაგარი ზურგი აქვს]

2.10. წაიკითხეთ ტექსტი, შეარჩიეთ და გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით ნასწავლი შესიტყვებები:

ჩვენს ოფისში დილა საქმიანად დაიწყო. მიუხედავად იმისა, რომ ქალაქში ძლიერ თოვდა და ტრანსპორტით მოძრაობა გართულებული იყო, უკვე 9 საათზე ყველა თავის სამუშაო მაგიდასთან იჯდა. მხოლოდ მთავარი ბუღალტერი აგვიანებდა.

- ბ-ნი გოგი ჯერ არ მოსულა?! - იკითხა მეორე ოთახიდან შემოსულმა სანდრომ, - ფინანსთა სამინისტროდან ახალი დოკუმენტი მივიღეთ, საწრაფოდ უნდა გადავცე!
- რას იზამ?!... მთავარი ბუღალტერია და როგორც უნდა, ისე იქცევა, - თინამ, რომელსაც დიდი ხანია მთავარი ბუღალტრის თანამდებობის ხელში ჩაგდება სურდა.
- როგორ არ გრცხვენია, ყველაფერი ბ-ნმა გოგომ გასწავლა, შენ კი აღარ იცი, ფეხი როგორ დაუდო. მოხუცია, ალბათ, თოვლში სიარული გაუჭირდა, - უპასუხა სანდრომ, რომელმაც უსამართლო თანამშრომელს ამაყად და ოთახიდან გავიდა.

ბულალტრული აღრიცხვა – კროფენიული ცოდნა

I ნაწილი

შემაჯამებელი გაკვეთილი

1. მიუთითეთ სწორია თუ არასწორი, აღნიშნეთ ✓-ით:

N	სწორი	არასწორი
		✓
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		

2. მიუსადაგეთ ჩამოთვლილი სიტყვები და შესიტყვებები [1-5] მათთან აზრობრივად დაკავშირებულ კონტექსტებს [ა-ე]:

ნიმუში: კალკულაციაგ.....

გ. იგივეა, რაც დაანგარიშება.

- 1. მიღება-ჩაბარების აქტი
- 2. ანაზღაურება
- 3. ინვენტარიზაცია
- 4. საანგარიშგებო პერიოდი
- 5. ბრუნვა

- ა. იგივეა, რაც ხელფასი.
- ბ. საწარმოს კუთვნილი ქონების აღრიცხვა, მაგ., მანქანა-დანადგარებისა.
- გ. დოკუმენტი, რომელიც აღრიცხავს საწარმოს მიერ საქონლის ან მომსახურების მიღებას.
- დ. იგივეა, რაც მიმოქცევა.
- ე. ბუღალტრული ანგარიშისთვის დადგენილი დრო.

3. დაუსვით კითხვა და გამოყავით, რა აქვს საერთო ჩამოთვლილ სიტყვებს:

ნიმუში: არასწორი, არადოკუმენტური, არამეთოდური.

პასუხი:როგორი?არა.....

1. მნიშვნელოვანი, ასაკოვანი, სახელოვანი.

პასუხი:

2. ურთიერთთანამშრომლობა, ურთიერთდახმარება, ურთიპატივისცემა.

პასუხი:

3. დაანგარიშებული, დაწესებული, განსაზღვრული.

პასუხი:

4. ძირითადად, სამართლიანად, მთლიანად.

პასუხი:

5. შრომითი, მოხსენებითი, დამატებითი.

პასუხი:

6. სიახლე, სიღარიბე, სიკეთე.

პასუხი:

7. შემაჯამებელი, გამაერთიანებელი, გამავრცელებელი.

პასუხი:

8. თანამშრომელი, თანადამფინანსებელი, თანამოქალაქე.

პასუხი:

9. გაუკონტროლებელი, დაურეგულირებელი, შეუჯამებელი.

პასუხი:

4. გამოთვებულ ადგილას ჩასვით გვერდით მითითებული სიტყვა:

ნიმუში: მისი ...არაპოპულარული განცხადების გამო ბევრი უსიამოვნება შეგვხვდა. [არაპოპულარული]

1. დირექტორთა საბჭოზე რამდენიმე საკითხს განიხილავენ.
[მნიშვნელოვანი]

2. კოლექტივში ნებისმიერ გადაწყვეტილებას საფუძველზე ვიღებთ.
[ურთიერთპატივისცემა]

3. ჩვენ მიერ შედეგმა აჩვენა, რომ წლებანდელი მოგება ნახევარი მილიონი

ლარით მეტია. [დაანგარიშებული]

4. ბუნალტორული დოკუმენტები უნდა აღრიცხავდეს თითოეულ სამეურნეო ოპერაციას. [სამართლიანი]

5. გამოცდას ქართულ ენაში მომდევნო კვირას დანიშნავენ. [განმეორებითი]

6. ზოგიერთი ადამიანი ადვილად ვერ ეგუება. [სიახლე]

7. კრების მსვლელობისას ვინ შეადგენს ოქმს?! [შემაჯამებელი]

8. ქარხნის ორგანიზაციას წერილი გადაუგზავნეთ და ჩვენი გადაწყვეტილების შესახებ შეატყობინეთ! [თანადამფინანსებელი]

9. საწარმოს ახალ წესდებას შევქმნით და ნორმებს კანონის სახეს მივცემთ. [დაურეგულირებელი]

5. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით ფრჩხილებში მითითებული სიტყვები:

ნიმუში: ვერ გამიგია, რატომ გამოხატეთ პროტესტი ... ამგვარი მძიმე ფორმით?!... [ამგვარი მძიმე ფორმა]

1. საჯარო რეესტრის ამონაწერი სჭირდება. [ეს ინდივიდუალური საწარმო]

2. განსაკუთრებული შემოწმებაც კი არ უნდა. [ამგვარი სანდო დოკუმენტი]

3. სადღა ვიპოვით?! [ასეთი კვალიფიციური ბუნალტორი]

4. გამო წარმოებას შესაძლებელია საფრთხე შეექმნას. [ეგ ფინანსური შედეგი]

5. სამსახურს დაკარგავთ! [მაგვარი უპასუხისმგებლო საქციელი]

6. ნეტავ, ვინ აიტანს?! [ამდენი უსამართლო პრეტენზია]

7. როცა სამსახურს დაიწყებთ, ველარ გამოძებნით. [ამდენი თავისუფალი დრო]

8. ვფიქრობ, რომ კოლექტივში დიდხანს არ გააჩერებენ. [მაგნიური უსინდისო ადამიანი]

6. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით სიტყვა თაჰისი მხოლოებით ან მრავლობითის ფორმით:

ნიმუში: ყველა თანამშრომლის ვალდებულებაა, რომ ...თავისი... მოვალეობა პირნათლად შეასრულოს!

1. დირექტორთა საბჭოს წევრებმა აზრი ღიად დააფიქსირეს.

2. ჩვენმა ფინანსურმა მენეჯერმა შვილი სამსახურში სამუშაოდ არ აიყვანა.

3. ბატონი თამაზი ხვალ დილით გადაწყვეტილებას გაგვაცნობს.

4. მან არგუმენტებით დაგვაჯერა, რომ მართალი იყო.

5. მთავარმა ბუნალტორმა დოკუმენტაცია ფინანსთა სამინისტროში გადააგზავნა.

6. მომხმარებელს ხელჩანთა სალაროსთან დარჩა.

7. შემოსავლების სამსახურის თანამშრომლებმა პოზიცია დაიცვეს.

8. ბუნალტორის თანაშემწემ მიღება-ჩაბარების აქტი ხელით შეადგინა.

7. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით სიტყვები:

წინააღმდეგ გამო შესახებ წინაშე შემდეგ მიხედვით

ნიმუში: ამ უსინდისო ყმაწვილის ...გამო.... ჩვენც უნდა დავისაჯოთ?!

1. წარმოების ხელმძღვანელის მუშები დაუფარავად ალაპარაკდნენ.
2. თქვენ ბევრი ვიმსჯელებთ და გადაწყდა, დროებით აგიყვანოთ სამსახურში.
3. მოგიწევთ, დირექტორის აგოთ პასუხი!
4. ამდენი მუშაობის ათდღიანი შვებულება უნდა ავიღო.
5. თქვენი ნათქვამის გიორგი საუკეთესო თანამშრომელია.
6. ჩვენი ბულალტრული აღრიცხვის დოკუმენტები ცოტა მოუწესრიგებელია, მე კი ამის საყვედურს მივიღებ.
7. რატომ აქამდე არ მითხარით, გიორგის უპასუხისმგებლო ქცევის?!
8. თქვენ ბოდიშს ვიხდი, რადგან აქ არაფერ შუაში ხართ!
9. ჩვენს ქვეყანას ყოველთვის მრავალი მტრის უწევდა ბრძოლა.
10. ასეთი შეცდომები არაპროფესიონალიზმის მოგივიდათ!

8. ბრძანებითი წინადადებები გადაიყვანეთ უარყოფით ფორმაში:

ნიმუში: 3.500 ლარი სწრაფად გადმორიცხეთ!
 ... 3.500 ლარი სწრაფად **არ** გადმორიცხოთ!...

1. ნელლეული სატვირთო მანქანებით გადაიტანე!

2. აღრიცხვის დოკუმენტის შედგენა დაიწყე!

3. მუშების ხელფასი გამოწერე!

4. თანხა ხვალ გადაუხადე!

5. შემოსავლების სამსახურს მიმართე!

6. მაგ საწარმოს ფულადი ჯარიმა დააკისრე!

7. სალდო იანგარიშე!

8. ელექტრონული წერილი გააგზავნე!

9. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით გვერდით მითითებული ზმნები:

ნიმუში: სამინისტროში არ ...წავსულვარ..., მდივანს ტელეფონით ველაპარაკე. [წასვლა; რა მიქნია?]

1. რას, მანქანის დატვირთვა დაიწყეთ! [გაჩერება; რა გიქნიათ?]
2. ბუღალტერს საანგარიშგებო პერიოდის დოკუმენტის [დამთავრება; რა უქნია?]
3. ბატონ დავითს ოფიციალური წერილი მინისტრისთვის [გადაცემა; რა უქნია?]
4. ნინოს აქტივები და პასივები ერთმანეთისთვის [შედარება; რა უქნია?]
5. ჩვენი რეგიონის ინდემქარმეებს შარშან გლეხებისგან 35.000 ტონა რძის პროდუქტები [შესყიდვა; რა უქნიათ?]
6. რამხელა, სიმაღლეში როგორ მოგიმატია! [გაზრდა; რა გიქნია?]
7. პასივები ჯერ, მაგის პასუხს ერთ კვირაში გეტყვით. [დაანგარიშება; რა მიქნია?]
8. საქართველოში არ, ამიტომ შეიძლება ორმაგი მოქალაქეობა მოვითხოვო. [დაბადება; რა მიქნია?]

10. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით უნდა:

ნიმუში: ..მინდა..., რომ ბუღალტრული აღრიცხვის კურსები დავამთავრო.

1. იცოდეს, რომ საწარმოს წესდებას ყველა ვიცავთ!
2. ეტყობა, შენ, რომ ახალი სპექტაკლი ნახო.
3. არ ვიცი, მე შევადგინო ეგ დოკუმენტი თუ ბ-მა თამაზმა?!
4. წესრიგის დაცვა ყველამ ისწავლოს!
5. ჯერ „მეწარმეთა შესახებ“ კანონი წაიკითხოთ!
6. თქვენ, რომ ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტებს არ იცნობდეთ და დოკუმენტები ისე შექმნათ?!
7. კონკურსი გამოაცხადოთ და მთავარი ბუღალტერი ასე შეარჩიოთ!
8. ძალიან, რომ სარეზერვო ფონდი შევექმნათ.

11. გამოტოვებულ ადგილას ჩასვით უნდა:

ნიმუში: ...შევიძლიათ... თაროდან დოკუმენტები მომაწოდოთ?

1. ისეთი ცუდი ადამიანია, რომ შეგნებული შეცდომები დაუშვას.
2. თავისი საქმის პროფესიონალს ყველა ბუღალტრული ოპერაციის შესრულება
3. ანას ფულად ჯარიმას თავი აარიდოს, თუ ბიუჯეტში თანხას დროულად ჩარიცხავს.
4. თქვენ ხვალ აღარც მობრძანდეთ, დოკუმენტები უკვე მზადაა!
5. დირექტორს სამსახურში დამგვიანებლებს თანამდებობა დაატოვებინოს.

- 6. ჩვენ ახალი ინვესტორები მოვქებნოთ და წარმოება გავაფართოოთ.
- 7. თქვენ ფინანსურ მენეჯერს მიმართოთ და საჯარო დოკუმენტებს გაცნოთ.
- 8. გიორგის პროფესიული განათლება მიიღოს და სამსახური დაიწყოს.

11. ააგეთ წინადადებები ფორმებით:

ალბათ	სამწუხაროდ	საბედნიეროდ	ამრიგად	მაშასად
-------	------------	-------------	---------	---------

ნიმუში: ...მაშასადამე, ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტები ჩვენს ქვეყანაშიც მოქმედებს...

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

13. შესიტყვებები შეცვალეთ სინონიმებით:

ნიმუში: დამნაშავე თანამშრომელმა ხმა გაკმინდა.

ნიშნავს:თანამშრომელმა ხმა ვეღარ ამოიღო...

1. შეშინებულმა ყმაწვილმა **პირში წყალი დაიგუბა.**

ნიშნავს:

2. გიორგიმ თედოს **სიტყვა შეაწყვეტინა.**

ნიშნავს:

3. უბრდელმა ბავშვმა პედაგოგს **სიტყვა შეუბრუნა.**

ნიშნავს:

4. ხომ გაიგე, რომ მაგას **მაგარი ზურგი აქვს.**

ნიშნავს:

5. თინამ **ენა წაიგრძელა** და დირექტორთან ამბების მითანა დაიწყო.

ნიშნავს:

6. ასეთი საქციელის შემდეგ მეგობრებმა თინას **ზურგი შეაქციეს.**

ნიშნავს:

II ნაწილი

შუალედური შეფასების ტესტი

1. წაიკითხეთ ტექსტი:

(5 ქულა)

ლევან აბაშიძემ ბულალტრული აღრიცხვის მეთოდური წესები სპეციალური კურსის გავლის დროს ისწავლა. მათი გამოყენებით ის საწარმოს აქტივების, ვალდებულებების, საკუთარი კაპიტალის, შემოსავლებისა და ხარჯების შესახებ არსებულ ყველა ინფორმაციას წერილობით აღრიცხავს. სამართლიანობის პრინციპზე დაყრდნობით ცდილობს, რომ აღრიცხვის თითოეული დოკუმენტი იყოს სანდო. მას არასდროს ავიწყდება რეკვიზიტების შევსება. დოკუმენტში გამოყოფილ სპეციალურ უჯრებში გამოცდილი ბულალტერი დოკუმენტის დასახელებას, ნომერსა და შედგენის თარიღს აფიქსირებს, ბოლოს კი ხელს აწერს.

ინვენტარიზაციის პროცესში ლევანი აღრიცხვის დოკუმენტში ჩამოთვლილ მონაცემებს რეალურ ფაქტებს ადარებს. ის საწარმოში მიდის და ადგენს, თუ რა მდგომარეობაშია უკვე შეძენილი ინვენტარი. ერთხელ ამგვარი შემოწმების დროს ბულალტერმა საწარმოში ინვენტარის ნაკლებობა აღმოაჩინა. მან ნახა, რომ დოკუმენტში ჩაწერილი ნედლეულის შესანახი 8 მაცივრის ნაცვლად 7 მაცივარი მუშაობდა.

ერთწლიან საანგარიშგებო პერიოდში ლევანი სამეურნეო პროცესში მომხდარ თითოეულ ცვლილებას ლარში ითვლის. უკვე დადგენილი ორმაგი ჩაწერის მეთოდის გამოყენებით ის ბულალტრულ ბალანსს ადგენს და ცვლილებებს ასე ასახავს. გამოცდილი თანამშრომელი ყოველთვის ერთგვაროვანი ნიშნით აჯგუფებს აქტივებსა და პასივებს, ვერტიკალურ ფორმატს იყენებს და საერთაშორისო სტანდარტის მიხედვით ანაწილებს ბალანსის მუხლებს, მათ შორის: გრძელვადიან და მოკლევადიან აქტივებს და სხვ.

ლევანმა კარგად იცის, რომ მან ბასს-ის მიერ რეკომენდებული წესები უნდა დაიცვას, რათა ბულალტრული აღრიცხვის დოკუმენტები ფინანსური შემოწმების დროს გასაგები იყოს. ლევან აბაშიძე ჯერ ახალგაზრდაა, მაგრამ ის წარმატებული ბულალტერია და მაღალი ანაზღაურებაც აქვს.

უპასუხეთ კითხვებს:

1. რას აღრიცხავს ლევან აბაშიძე ბულალტრული აღრიცხვის მეთოდური წესების გამოყენებით?

.....

2. რას ადარებს ერთმანეთს ინვენტარის აღრიცხვის დროს ლევანი?

.....

3. როგორ ითვლის ბულალტერი საანგარიშგებო პერიოდში საწარმოში მომხდარ ცვლილებებს?

.....

4. რომელ მეთოდს იყენებს ის ბულალტრული ბალანსის შედგენისას?

.....

5. რისი გამოყენებით ანაწილებს ბულალტერი ბალანსის მუხლებს?

.....

2. მიუსადაგეთ ჩამოთვლილი სიტყვები და შესიტყვებები [1-4] მათთან აზრობრივად დაკავშირებულ კონტექსტებს [ა-დ]: (4 ქულა)

1. პასუხისმგებელი პირი
2. დაუჯდება
3. საანგარიშგებო პერიოდი
4. სამართლიანი წარდგენა

- ა. სწორად, კანონებისა და პრინციპების მიხედვით, გადაცემა.
- ბ. ბულალტრული ანგარიშისთვის დადგენილი დრო, პერიოდი.
- გ. მისთვის რაიმე ფასი ექნება, რაიმე ეღირება (მაგ., ძვირი ან იაფი).
- დ. პირი, რომელსაც დაკისრებული აქვს მოვალეობა და პასუხს აგებს თავის ქმედებაზე.

3. უპასუხეთ კითხვებს:

(2 ქულა)

1. რა არის ორმაგი ჩაწერა?
.....
2. რას უწოდებენ წმინდა მოგებას?
.....

4. ხაზგასმული სიტყვები შეცვალეთ სინონიმებით:

(4 ქულა)

1. ეს რა კარგი ხერხი მოგიფიქრებიათ, აუცილებლად გავითვალისწინებ!
.....
2. ვერ ხედავთ, რომ საქმე გვაქვს საწინააღმდეგო მოვლენასთან?!
.....
3. საქონელი ერთგვაროვანი ნიშნით აღრიცხეთ!
.....
4. შემახსენე, რამდენია ჩვენი წლევეანდელი ფულადი ნაშთი?
.....

5. ხაზგასმული სიტყვები შეცვალეთ ანტონიმებით:

(4 ქულა)

1. გადმორიცხული თანხა სასწრაფოდ შეიტანეთ აღრიცხვის დოკუმენტში!
.....
2. 7.000 ლარის წმინდა მოგება დაგვიფიქსირდა.
.....

3. ანგარიშის გახსნა არ დაგავიწყდეთ!

.....

4. წარმოების დირექტორმა უსამართლო გადაწყვეტილება მიიღო.

.....

6. გამოთვებულ ადგილას ჩასვით მოცემული წყვილები: (5 ქულა)

1. დოკუმენტაციას სამეურნეო პროცესში მომხდარი ფაქტის უწოდებენ. [წერილობითი გაფორმება]
2. მიიღება საერთო ხარჯი, რომელიც წარმოებული პროდუქტის თვითღირებულებას ადგენს. [დანახარჯის დაანგარიშება]
3. უწოდებენ დროის იმ მონაკვეთს, რომელშიც სამეურნეო პროცესებში ფინანსური ცვლილებები უნდა დათვალონ. [საანგარიშგებო პერიოდი]
4. თუ საწარმოში რაოდენობა იცვლება, მაშინ ეს ფინანსური მოქმედება ნაღდი ფულის დოკუმენტში უნდა ჩაიწეროს. [ნაღდი ფული]
5. ჩვენი საწარმოს აქტივებში შევიტან. [სასაქონლო მარაგი]

7. გამოთვებულ ადგილას ჩასვით ზმნები: (5 ქულა)

დაჯგუფება	აღმატება [აღემატება]	გადმორიცხვა
დაჯდომა [დაუჯდება]	დადასტურება	

1. დირექტორმა დოკუმენტი თავისი ხელმოწერით უნდა
2. ხარჯვა ასე თუ გააგრძელეს, პროდუქტის თვითღირებულება ძალიან ძვირი
.....
3. ბუღალტრული ბალანსის მუხლებში აქტივებიცა და პასივებიც ერთგვაროვანი ნიშნით უნდა
.....
4. ჩვენი საწარმოს კაპიტალის ფულადი რაოდენობა თქვენსას
5. ნახევარი მილიონი ლარი ქარხნის ანგარიშზე სამი საათისათვის

8. უპასუხეთ კითხვებს და გამოთვებულ ადგილას ჩასვით ზმნები: (3 ქულა)

1. ეს რამდენი ხალხი მოსულა, სხდომათა დარბაზი მთლიანად ! [შევსება] რა უქნია?
2. საწარმოს კაპიტალი ჯერ არ [დახარჯვა] რა გვიქნია?
3. მიხარია, რომ ბევრი რამ გაგიკეთებიათ და მდგომარეობა მნიშვნელოვნად ! [შეცვლა] რა უქნია?

9. ჩასვით ფორმები:

(4 ქულა)

შორის
წინაშე
მიხედვით
მიუხედავად

1. ბევრი ხარჯისა, საწარმოს წლიური მოგება ცოტა არ იყო.
2. საახალწლოდ დამატებით ხელფასს გამოვაწერინებ ბუღალტერს და მინდა, რომ ეს ამბავი ჩვენ დარჩეს.
3. ვალდებული არა ვარ, თქვენ თავი გავიმართლო, მე არაფერი დამიშავებია!
4. ბუღალტრული აღრიცხვის დოკუმენტების ირკვევა, რომ რამდენიმე შეცდომა გაქვთ დაშვებული.

10. მოსმენა

(5 ქულა)

დიალოგი: მთავარი ბუღალტერი და ბუღალტერი

შვებულება - დასაქმებული პირის კუთვნილი დასვენების დღეები.

მოსმენილი მასალის მიხედვით მიუთითეთ სწორია თუ არასწორი, აღნიშნეთ ✓-ით:

N		სწორი	არასწორი
	მთავარ ბუღალტერს სანდროს შვებულებაში გაშვება არ ესიამოვნა.	✓	
1.	მთავარ ბუღალტერს სურდა, რომ ჯერ ბუღალტრული ბალანსის შედგენა დაემთავრებინათ.		
2.	სანდროს მხოლოდ დებეტი ჰქონდა აღრიცხული.		
3.	სანდროს ბუღალტრულ ბალანსში სალდო ჯერ გამოყვანილი არ ჰქონდა.		
4.	სანდროს დოკუმენტის შედგენისას შეცდომა არასდროს მოსვლია.		
5.	მთავარი ბუღალტერი სანდროს მიერ შედგენილი ბალანსის გადამოწმებას არ აპირებდა.		

11. მოსმენილი დიალოგის მიხედვით უპასუხეთ კითხვებს:

(4 ქულა)

1. რატომ არ სურდა ქ-ნ ნელის თავისი ბუღალტრის შვებულებაში გაშვება?
.....
2. რა ჰქონდა დაანგარიშებული სანდროს?
.....
3. რა შეცდომა დაუშვა სანდრომ, როცა გამოუცდელი ბუღალტერი იყო?
.....
4. რის გადამოწმებას აპირებდა მთავარი ბუღალტერი?
.....

